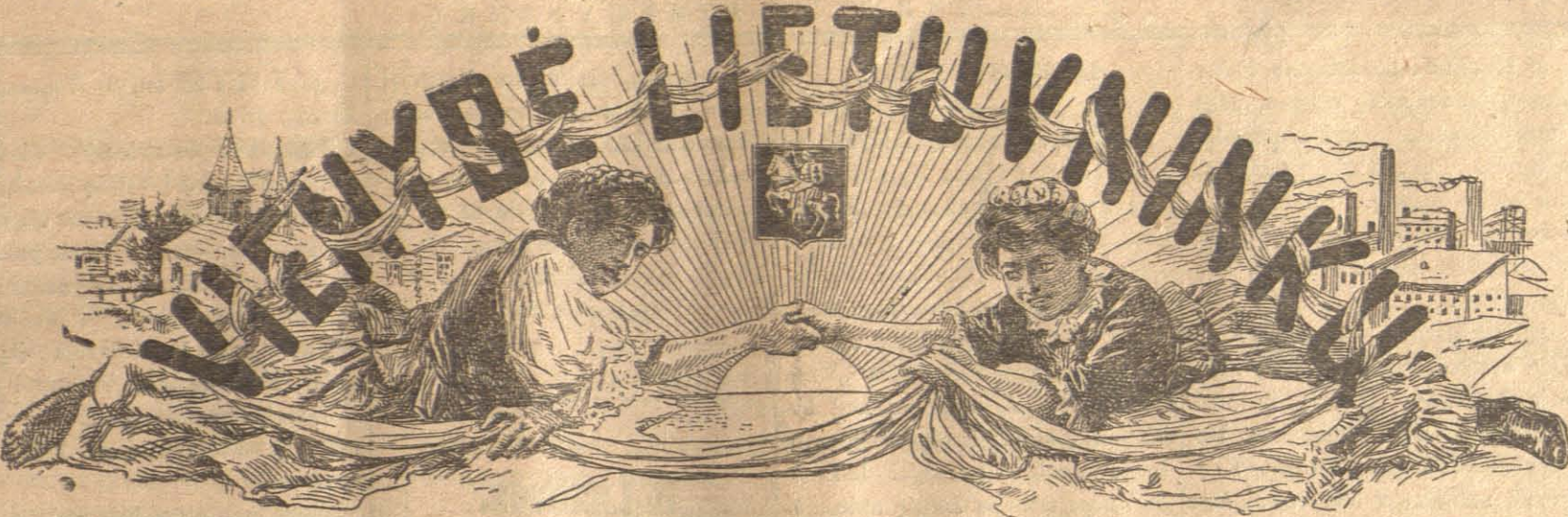

"Vienybė Lietuvininkų"
 IŠEINA KAS SEREDA
 BROOKLYN, N. Y. NEW YORK.
 Prenumerata metams:
 Suvienytoje Valstijoje..... \$2.00
 Europoje ir kitur..... \$3.00
 Kanadoje..... \$2.50
 Prenumerata mokama iš viršaus
 Prenumerata metams skaltosi nuo
 laiko užrašymo, ne nuo Naujų
 Metų.
 Apgarsinimų kainų klauskite
 laišku.
J. J. Paukštis ir K. Brazys
 120-124 GRAND ST.
 Brooklyn, New York.

THE LITHUANIAN WEEKLY
"Vienybė Lietuvininkų"
 PUBLISHED
 EVERY WEDNESDAY
 BROOKLYN, N. Y. NEW YORK
 Yearly subscription rate:
 In the United States..... \$2.00
 To Foreign Countries..... \$3.00
 To Canada..... \$2.50
 Advertising rates on application.
 Address all communications to
 the publishers:
J. J. Paukštis & K. Brazys
 120-124 GRAND ST.
 Brooklyn, New York

Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 4. Brooklyn, N. Y. 24 d. Sausio (January) 1912 m. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under Act of March 3-ED, 1879. Metai XXVII.

IR MŪSŲ GELTONOJI SPAUDA.

II.

Da ne visa bėda būtų, kad mūsų geltonieji laikraščiai būtų išsimokinę nuo Amerikos geltonraščių tikrai nešvarius išsireiškimus ir kolones. Mums rodos, kad mūsų geltonieji daug didesnę neišsireiškimų visuomenei pavojų savo neteisingumu, iškreipimu faktų, nuslydimu nuo priimtosijs pasaulio doros bei etikos, ir abelna paviršutinybe savo nuomonė. Kartais būna, kad jie tą daro su geru noru ir delei savo persitikrinimo, kad tas yra gerai; bet kartais ir tyčia neteisingai perstato, kad tik atsiekti savo tikslo, sulyg senos jėzuitų patarlės: „siekinys išteisina priemones“. Abiejuose atvejuose išeina vienok niekas kitas, kaip geltonieji. Apskritai visi mokslo vyrai sako, kad laikraščiai tik tada visuomenei naudingi, kada bešališki ir teisingi. Bet mūsų laikraštijoje labai ir labai šitų išlygų trūksta! Mės nenorėtume nei vieno laikraščio per daug išskelti, nei vieno per daug nužeminti, neigi no rėtume čia-vat pasakyti, kad ir mės visi esame tos geltonybės nekalti. Tik mės bent tame susiprantame, kad mūsų kraštutiniai geltonieji intraukia ir kitus visus mūsų laikraščius ir visuomenės veikėjus į vaidus, barnes ir jieškopimus priekabju. Blogi apsiareiškimai padaro savo intekmę ir ant aplinkinių dalykų, kaip indėtas sugedęs obuolys užkrečia puvenomis ir sveikuosius.

Akyvą faktą turime atžymėti iš Rusijos juodašimėjų spaudos. Ten yra tik keletas tokių laikraščių, kurie nors nėra pilnoje žodžio prasmeje geltonaisiais, bet atsižymėjo kurstymais minių prieš inteligentus ir pjudytais rusų ant kitataučių. Priekyji tų juodųjų laikraščių stovi „Russkoje Znamia“. Ir ką gi! Rodos tie blogi laikraščiai ką turėtų padaryti ant inteligentijos ir ant rimtesnės spaudos. Bet kitaip išeina. Šiomet Rusijos juodašimėiai sumanė atšvesti akyvą jubilėjų: jie surinko iš visų pažangiųjų laikraščių straipsnius, kurie buvo prieš juodašimėjų laikraščius rašyti. Pasirodė, kad yra tūkstantis straipsnių! Todel juodašimėiai ir sumanė surengti satyrišką „tūkstantinį žydiškų straipsnių jubilėjų“

(mat jie visą inteligentiją vadina „žydais“) ... Iš tos priežasties rusų pirmieji organas „Zaprosy Žizni“ rašo: „Štai ko mės susilaukėm: juodašimėiai duria akis su tūkstančiu straipsnių. Reiškia, mės labai su jais užsiemame“. Ir iš tikro — sako — rusų pažangiųjų spauda, mažiau mini geruosius laikraščius ir žurnalus, mažiau paduoda, ką rašo priešaky rusų liaudies stovį geriausią žmonės, o daugiau užsiima su nešančiais draugijos sugedimą, keršta, neapykantą... Šis faktas rodo, kad sugedę laikraščiai, kaip ir sugedę obuoliai, visur užkrečia geltonybės mikrobų ir visus verčia nuo jų valyties. Todel jie ir išsiūdirba „tūkstantines“ reklamas.

Mūsų gi laikraštijos geltonybė taip-pat eina garsyn, didyn ir vis tobulina, plėtinasi, lukštenasi. Prasidejo ji su „Baltruviene“, pasilinko su „Maike, „Džianu Bamba“, „Rožyte“, „Raulu“, bei visokiais pilnais nesuomonių dialogais-pasikalbėjimais. Toliaus jau eina inkurti mūsų laikraščiuose palaidų bobelių bjūrai. Ant galo turime šviežiausios geltonybės žingsnį: vienas redaktorius viešai pasisiūlo kitam laikraščiu rašyti straipsnius, jeigu šito skaitytojai siuntinės per jį visur piningus ir darys jam biznį... Nabašninkas Bačkaukas iš nuostebos apsi-vers grabe ant kito šono, išgirdęs, kad tik per 20 suviršum metų jo praversti žingsniai pasiekė augščiausios geltonybės artizmą. Ir apie šitą geltonybę visur garsiai šneka: nedidelė dalis ją peikia, bet didesnė dalis ją giria. Esą, patinka! Gali būt, kad didžiūmai geltonybė patinka. Bet ar viskas yra gera, kas didžiūmai patinka? Ar gerai yra alkoholis, kuris didžiūmai žmonių prieš pavergė? Nemirtinos atminties skandinavų dramačius Ibsenas (dramoje „Draugijos priešas“) pasakė gilius žodžius: „Sakote, kad didžiūma pasaulį valdo. Gerai. Aš sutinku. Bet pasakykit man, ko daugiau ant svioto: ar kvailių ar išmintingų? Jeigu kvailių, tai jie valdo pasaulį. Bet kodel jūs taip prieš jų valdžią protestuojate? Jeigu daugiau išmintingų, tai jie valdo. Bet kodel jūs ir prieš juos protestuojate?“ Kaip žinoma, Ibseniui niekas dar neatsakė. Sunku ir atsakyti, nes prisieina noroms-nenoroms pripažinti, jog didžiū-

mos nuomonė klaidinga. Taip išeina ir su mūsų ta „didžiūma“, kuri myli geltonuosius laikraščius ir net verčia visą mūsų laikraštiją eiti geltonybėn...

Bet šitaip negali pasilikti, jeigu mės nenorime, kad mūsų laikraštija nupultų iki žemiausiam geltonybės ir šantažo laipsniui. Kaip Amerikoje pažangiųjų spauda ir visuomenė kovoja su savo geltonaisiais; kaip Rusijoje pirmieviai kovą veda su ksminga intekme „Ruskyju Znamijū“ ir „Sinių Žurnaly“, taip ir mūsų nieko nelieka, kaip tik sujungtos rimtesnių laikraščių akcijos prieš geltonybę. Pradžią padarė du mūsų laikraštinių susivažiavimai. Jiems padeda mūsų šviesesnės dvasios veikėjai ir rašytojai. Jeigu tik šioji pažangių žmonių akcija augs šitaip didyn, kaip ji dabartės džiaugtinai auga, tai mūsų geltonieji spauda veikiai pasiliks ten, kur pasiliko nabagas „Tara-daika“ su „Baltruviene“...

K. .... tis.

PERŽVALGA.

// Nauji jaunimo varžymai Lietuvoje. Šiomis dienomis gavomė iš Lietuvos platoką laišką, kurinomi praneša apie naujas kratas ir persekiojimus Lietuvos prabundantijs jaunomenės, ypač pradėjusių organizuoties t. v. „Jaunimo Ratelių“. Kaip žinoma „rateliai“ buvo pasiryžę nešti i kaimus apšvietimą platinimu laikraščių, knygų, rengimu vakarėlių, paskaitų ir tp. Delei šito „rateliai“ net buvo tariusis su Amerikos „Liaudies Mokykla“ mainyties paskaitomis. Bet štai vienu policijos smūgiu tasis ju dėjimas tapo sutrenktas. Apie tai geriausiai paaiškina laiškas, rašytas žinomo veikėjo, kurio pavardė del atsargumo užtylėsime. Rašo:

„Šiuomi turiu pranešti, kad nuo rudenio afkalbėtasis sumanytas mainytis su amerikiečiais paskaitomis, tuo tarpu, tar-būt, bus sunku įvykinti, nes pas mus to darbo organizacija bent kiek ardyta. Tiesa, pora paskaitų jau gauta pirmiau, vieną-kitą gal dar susilauksime, bet plačiau užimti — vargu bus galima. Prasidejo kratos... Jos palietė netik „Jaunimo Ratelius“, bet ir pašalinius žmones, kurie „rateliams“ sympatizuoja. Tarp ko kito, buvo padaryta kratos „Liet. Ūk.“ redakcijoje ir pas A. Rimką, kurį intarė del „Jaunimo“. Mat, taspats Kislinkis, kuris nuolat prie Dr-o Grinčiaus kabinasi, sumanė pasižymėti ir padaryti didelę by-

lą iš „Jaunimo“ ir „Jaunimo ratelių“. Kaip patirta gi, yra „gerų“ žmonių, kurie suteikė jam žinias apie tai, būk Rimka dalyvavęs tame jaunimo judėjime. Pranešta esą net kokios ten mažiausios smulkmenos. Ar jos buvo teisingos, ar ne — tas Kislinkiui nerūpėjo: jis tik sumanė su sykiu valdžios akyse iškilti, kaip anų metų Vonsiackis ir norėjo su sykiu Rimką areštuoti. Tik per pavydą Vilniaus ochrana ir žandarų šefas nesutiko. Taigi iš sykio Rimką paliko. Bet po dviejų savaičių vėl atėjęs Kislinkis jau Rimkos areštuoti. Bet šio laimei jis buvęs kur ten išvažiavęs. Todel nerado, ir paskui turbūt apie tai sužinojęs, Rimka Vilniuje ne-bepasirodė... Tai gi ant Lietuvos jaunomenės, bent Suvalkijoje, tapo atkreipta budri Kislinkio akis, ir beabejonės, apšvietos darbu jįsai nemažai pakenks“...

Jei ko neįveiki — kokiokis! Prisižiūrėjus i mūsų tuos abečėlinius redaktorėlius, prisimena kaimo piemenukai. Vienas pasako: „Tavo, Jonai, pašina nosis!“ Tas atrežia: „O kas tau bėda? E tau vakar gaspadinė pietų nedavė!“ — „Tylėk! Aš tuoj pasakysiu, kad tu Baltruino grūšias išraškei“... „Tu! Da tu!! o kas Baltruņų paršingai kiaulei koją pamušė? A!“ — „Aš tau!... va tau!“ (terks per smukį). Lygiai taip išeina su mūsų redaktoriais. Su jais visuomenės reikaluose rimtai pasikalbėti negalima. Jei nepatiko kas jiems po šersties, tuoj ima kolioties. Taip atsitiko su bostoniške „Laisve“. Mės rašėm kadaisiai pastebėjimą prie „Visuomenės“ sustojimo. „L-ė“ išsikolijo ir emė rokuotis, kas daugiau skaitytojų turi. Mės vėl pastebėjome, kad „L-vė“ nesikarščiuotų ir nesibijotų savo žmonių, jeigu nori, kad jį kas skaitytų. Dabar „L-ė“ da smarkiau išsikolijo. Nuo visuomenės reikalų priėjo prie ypatų. Emė koioti širvydą renegatu (tai jau mat išsigimėliu); delto, kad š. buvęs socialistu, o dabar tokiu nebeesąs. Prižada net tokio „renegato“ fotografiją nupiešti. Štai prie ko priėjom...

Be ypatų mūsų redaktorėliai negali apseiti, nors tai būtų labai lengva. Pasiverčia net liuosanoriais šnipukais ir lenda i sielą, kad sužinoti: kuom kas yra (ar neįves „L-ė“ dar tokio bjūro, kuris ims Rusijai išdavinėti, kas kuomi buvo ir kas kuomi yra!) — Kaslink fotografijų priešimo, tai tas gerai: visgi „L-ė“ bėpiedama galės dailės pasimokinti, — jeigu tik teisingai ims piešti. Bet del pradžios būtų gerai, kad „L-ė“ pradėtų nuo savo redaktoriaus p. Antonovo-Montvido. Šita fotografija bus labai akyva. Jeigu ką užsimirštų, galėtumėm da ir mės priminti...

// Nurodinėjimai paskaitų. Ki-toje vietoj gerb. Žemaičių Antanas gana gerai pastebi, kad dabar prasidėjus visur referatų ir lekeijų skaitymui, nėra reikalo vien prašinėti ir lukuriuoti, kad kas paskaitą ar prelekeiją parasytų. Yra, sako, užtektinai ko viešai žmonėms perskaityti ir senai jau atspausdintų raštų, tarp ko kito nurodo Dr. Basanavičiaus raštus, etc.

p. Žemaičių Antanas tinkamai nurodo, žinoma, yra geistina, kad mūsų inteligentai ir patįs sutaisytų paskaitas. Jos labai brangus daiktas. Bet pas mus maža inteligentų, o paskaitų laukas neišmatuotai platus. Todel niekad mės jo neapimsime su rašytais referatais. Gerai yra skaityti iš knygų po geresnį straipsnį. Tačiau knygose kartais negalima surasti tėmų, kurios atsakytų žmonėms ant šiandieninių klausimų. Tokias tėmas mės rasime mūsų laikraščiuose ir žurnaluose. Ir deito mės dar syki nurodėme, kad nėsant rašytų referatų, reiktų turėti po ranka šiuos žurnalus: „Lietuvių Tautą“, „Aušrinė“, „Laisvąją Mintį“, „Draugiją“ ir „Jaunimą“. Čionai pastaraisiais metais buvo išspausdinta vidutiniai indomių raštų, kurie galima perskaityti viešai, kaipo referatai.

// Delei santykių tarpe pp. Petrausko ir Tananevičiaus. Anuo sykiu mės buvome pranešę girdėtą žinutę, jog mūsų gerb. kompozitorius Petrauskas esąs pavedęs savo muzikališkų veikalų kontrolę p-ni Strumskiui, ir kad visi, kas Amerikoje statys ant scenos šituos veikalus, privalės kreiptis i p. Strumskį. Tą pastebėjęs p. J. Tananevičius, rašo „Kataliko“ N2, jog visus p. Petrausko veikalus esąs jįsai nupirkęs už 1560 (pora šimtų dar nėsą išmokėta). Nupirkęs šiuos veikalus: „Liaudies dainos“, „Artisto repertuaras“ ir kitką; taipgi operetas: „Birutė“, „Kaminakrėtis“, „Adomas ir Jieva“ ir „Šienapjutė“ (nenupirkta rodos „Faustas“ ir „Pabaigtuvės“). Todel, p. T. sako, jog statant jo pirtus veikalus, reikia dabar jo klausies, kaipo savininko.

Tai šitaip stovįs dalykas. Kaip yra ištikrųjų — dar nežinia. Bėto, ten rašo, jog tarpe pp. Petrausko ir Tananevičiaus įvyko nesu-sitaikymas: p. P. pastatė šiokią išlygą, kad kiekvieną Tananevičiui parduotą veikalą statant ant scenos, turi būti paimama: Euro-poje — 1 rub. Tautos Namu Fon-dui, o Amerikoje — \$1 „Aušros“ išdan. p. Tan. — ant šitos išlygos nesutikęs, todel ir spausdini-mas visų tų muzikališkų veikalų tapęs atidėtas.

// Referendumo korupcija. Vos tik spėjo S. L. A. įvesti visuotina-į balsavimą, kaip pasirodė mū-

sy „politikieriai“, kurie bando šitą prakilnią demokratijos įmonę (referendumą) paversti i asmenišką pasipelnymą. Girdėjome, jog i „Tėvynę“ pakliuvo spausdinti laišakai, kuriuos siuntinėjama i S. L. A. kuopas ir agituoja-ma, kad rinktų už S. L. A. kasie-rių... Gegužį „Keleivio“ leidė-ją. Ir po tais laiškais pasirašęs ir siuntinėjās vienas... „Keleivio“ darbininkas! Čia jokių kitų ko-mentarų nereikia, kaip tik to, kad i S. L. A. referendumą jau įšliau-žė amerikoniškų politikierių dva-sė, kurią vadinama korupcija ir supuvimu.

// „Tarka“. Išėjo N3 juokų laikraščio „Tarka“. Turinys: „Tarka vis tarkuoja“. „Naujausis išradimas“. „Šventakuprija-da“. „Tarkainiai“. Korespon-dencijos. Protė lėmdymas. „Trimitas“. „Garbės pilna“. „Col-linsio Institute“. „Telegramai“. Užduotys. Šarados. Juokeliai, etc. Keletas karikatūrų-piešinė-lių.

// Vištelis dar gyvas. Girdėjo-me, jog i „Tėvynės“ redakciją at-ėjo laiškas nuo mūsų viengėnio Andriaus Vištelio (Višteliausko), kuris randasi Buenos Aires, Ar-gentinoje, prieglandoj. Senukas rašas, kad dar esąs gyvas ir šiaip sveikas, tik senatvės sukaršintas. Jam pernai sukako 75 metai au-žiaus.

IŠ VISUR.

× **Areštuotas karalaitis.** Vienos laikraščiai paduoda nepaprastą žinią, jog Vokietijos kaizeris Vilius buvęs patsai areštavęs savo sūnų, sosto inpėdinį. Dabar jau esąs karalaitis paleistas, bet neužilgo būsiās išsiūstas pake-lianti ant Viduržemio Jūros, ypač po Dalmaciją. Nubaudęs kaizeris sūnų užtai, kad jis parlamente įžeidęs viešpatystės kanclierį.

× **Serga Strindbergas.** Stock-holme sunkiai susirgo ir eina blo-gyn garsus švedų rašytojas Strin-dbergas.

× **Suėmė anarchista.** Bucha-reste areštuota anarchistas Niko-lenskij, Turkijos pavaldinys. Pas jį rado didelę bombų sankrovą. Sužinota, jogei jis pristatydavęs Rusijos anarchistams ginklus ir net dalyvavęs pasikėsinime Ru-sijoje ant Kaulbarso.

× **Kaizerio etiketą sulaužė.** Po naujų metų prie vokiečių kaize-rio dvaro kasmet būna atidary-mas sveikų sezonų ir būna kaize-rio užkviesti įžymesni vokiečių mokslinčiai ir svetimaučiai. Šie-met gi kviečiant Amerikos amba-sadorių Leishman, pasirodė, jog su juo nori ineiti net 25 amerikoi-nai, nekviesti. Ilgai kaizeris svy-ravo, bet pagaliaus sulaužė etike-

ką ir įleido savo kambariuosna visą gosedą nekviestų amerikūnų.

× **Činų perversmai.** Šią savaitę Činijoje buvo karštas virimas ant diplomatijos lauko. Tarpe ko kito įvyko du svarbūs faktai: vienas — mandžų dynastija žadasi atsisakyti nuo sosto, kad tik jų didžiūnams paliktų turtus ir privilegijas; antra — respublikonų laikinoji valdžia atsišaukė į svetimas šalis, kad pripažintų Činijos respubliką. Atsišaukimai išsiuntinėti į sostapiles: Washingtoną, Tokio, Londoną, Paryžių, Berlyną ir Peterburgą. Respublikonai Činijos sostapilę perkelsią iš Pekino į Nanking. Tai gi nauja chiniečių respublika regis jau negrius.

× **Tripoli.** Šią savaitę pasirodė, kad italų padėjimas Tripoliuje labai dar nestipras. Mįslyta, jog arabų nutilta. Netaip vienok esama. Italų kariuomenės keturi batalijonai išėjo iš Tripoli su tikslu jau užiminėti apylinkę. Bet už desetko mylių užpuolė juos iš krūmų arabai ir turkai. Įvyko didelės imtynės. Rods italų nesunaikino, bet užtai, kad jie pasiskubino grįžt atgal Tripolio linkon.

× **Macedonijos suirutė.** Vėl atsinaujino macedonų maištai. Ir dabar jau pasirodė darbe net bombų teroras. Pastaruoju laiku nugalabytas keletas turkų valdininkų. Gandas eina, kad macedoniečiai rengsią visuotiną sukilimą prieš Turkiją, taip gi jie slaptai rengiā prašymą į svetimas valdžias, kad tarpe jų ir Turkijos padarytų tvarką.

× **Anglija.** Šią savaitę jau užsibaigė gresmusis Manchesterio medvilnės verpėjų ir audėjų streikas, kuris buvo intraukęs bedarbėn apie 300,000 žmonių. Abi pusės susitaikė ir padarė ant vienu metų sutartį. Bet užtai greisia visos Britanijos anglekasyklų streikas, jeigu iki 1 d. vasario darbininkai nesutiks ant naujam kontraktui paduotųjų išlygų. Anglinės streikas intrauktų bedarbėn 900,000 žmonių!

× **Rusai išigriebja Persijon.** Persijos šiaurėje, ant Turkestanu rubežiaus, visā Azarbeidzano provincija jau baigia fimai slysti į rusų kariuomenės rankas. Tarpe Urumiah ir Khoi rusai inkūrė 7-nias armijos stotis. Persai negali tuom tarpu nieko rusams padaryt, nes pas juos suirutė po senam.

× **Bažnyčioje riaušės.** Lisboje, šv. Baltromo bažnyčioje, kuningas iš sakyklos įnyko peikti savo, t. y. Portugalijos valdžią, kam ji atskyrė bažnyčią nuo valstijos. Pagaliaus jis paketino net bažnyčią uždaryt. Ant šito respublikonai klausytojai ėmė protestuot, o klerikalai ėmė prieš juos protestuot. Iškilio augštyn kumščiai, pumpsėjimai, pykšėjimai ir baisus gvoltas. Tik pašaukta milicija išvarė visā publiką iš bažnyčios. Paskui ligonbūčių vežimai tekini bugdino sužeistuosius.

Is Rusijos.

× **Intendantus nubandė.** Maskvoje užsibaigė teismas ant intendentų (pristatytojų valdžios įstaigose visokių daiktų). Jų vadygystės taip buvo aiškios, kad joki advokatų užtaravimai negelbėjo. Todel 9 kapitonai gavo didelės pabaudas pinigais, 11 kapitonų — pinigais ir po 1 metus arestantų rotosna, 4 — po pusantro metų rotosna, 13 — po mažesnį laiką į rotas.

× **Nusižadė juodašimtis.** Peterburge, juodašimčių organo „Ruskoje Znamia“ redaktorius-korektorius, Pov. Kinis, persipjovė sau peiliu gerklę. Nebesulaukė, nabagas, kada bus Rusijoje išnaktinti žydai, lietuviai ir kiti svetimaučiai...

× **Represijos.** Peterburge uždėta areštas ant 13N laikr. „Novoje Pečatnoje Dielo“ ir red. Tarapenko teisėn patrauktas. Barnaule redaktorius „Altaisko Kraujų“ nubaustas 500 rub. Bet piningų nebuvo, todėl redaktorius pasislėpė. Kišinevoj red. „Drug“ Jakubavič pasmerktas mėnesiui tvirtovėn, už kurstymą vienu žmonių prieš kitus. Maskvos teismo palata paliepė sunaikint Tolstojaus veikalą „Ant žėdnos metų dienos“.

× **Fenomenas.** Maskvon atvežė parodyti 5 metų mergaitę, nepaprastą fenomeną: ji nuo krūtinės iki kelių apžėlusis beždžionės plaukais ir vis daugiau želia. Ji labai protinga, bet gyvena žvėriuku ir miega sėdomis. Apžiūrėjęs garsus prof. Mečnikov ir pasakęs: „Jei ji per kelis metus pasiziūrės veidrodin, tai numirs iš baimės, nes ikitol ji bus jau visā apžėlus“.

× **Ir šelpimas gi!** Čelebinske policija uždarė baduolių šelpimo draugiją ir atėmė nuo aukų rinkėjų laktus. Tuom tarpu čia badas tebesitraukia. Netik žmonės, bet ir gyvuliai nyksta. Rašo, jog Čeliabinske iš bado krito suvirė 300 arklių. Bet šelpti neleidžia!.

× **Privertė finus mokėt.** Iš Helsingforsu rašo, jog rusų valdžia jau atėmė iš Finlandijos 6,000,000 markių karės reikalams. Piningus staats-kontoras išmokėjo iš savo valstijinio banko.

× **Badu vaizdai.** Iš Peterburgo komanderuotas Dr. Todorskių nuvyko į Turgajaus oblastį ir uždūrė ant pasibaisėtinų bado paveikslų. Tėnai bado esama jau nuo pernai metų. Kiek žmonių jau išmirė, valdininkams nesiseka suskaičiuoti. Tik trumpu laikfu Dr. Todorskių peržiūrėjo 6 valsičių kningas, kuriose rado užrašyta 488 žmonių sergančių bado liga — cinga. Daugumo jau iškritę smegenis ir suparyžiuoti sąnariai. O iš Orenburgo rašo, kad baduoliai tėvai parduodė savo vaikus kirgizams!

× **„Sušildė“ kūdikius.** Netoli Minsko viena kaimietė, įleidusi porą vaikučių ant nakties peičiu sušilti, ryte užmiršo ir užkūrė pečių. Tik tada atsiminė, kada jau buvo pėvelu ir kūdikių lavonus išėmė. Vėliaus ir motina išėjo iš proto.

× **Neleidžia finams sueigų.** Helsingforsu, gruodžio 21, buvo surengtas milžiniškas finų darbininkų mas-mitingas, paminėti 100-metines sukaktuves prijungimo Vyborgo prie Finlandijos. Bet rusų valdžia išvaikė darbininkus da ir rezolucijos nepadarius.

× **Teismas ant socialdemokratų.** Peterburge nuteisė kelis narius soc. dem. partijos. Iš jų pasmerkta: Buchalter ir Januševska — po 3 metus tvirtovėn, Barabovska, Greiveris, Dumbadze ir Kolguškin — ištėriman, o Maliarėuk — 4 met. katorgos.

× **Plūžo opera.** Peterburge sausio 17 d. plūžo grindis Imperatorės Operos ir įsmuko sklepan visi artistai, kurie repetiravo operą „Tristan und Isolde“. 20 artistų sužeista; užvis sunkiau sužeistas garsus rusų basas Sibirakov, kuris sutrenkė smegenis ir susilaužė koją.

LIETUVIAI KITUR.

× **Irkuckas.** Lietuvių laikraščiuose labai retai tenka išgirsti balsą apie lietuvius, gardesnės duonos įieškančius Siberijos tyruose, o dar rečiau apie Irkucko lietuvius, nors Irkuckas tai Siberijos „sostapilis“. Iš viso, regis, buvo tik trys trumpos korespondencijos „Viln. Žiniuose“. Gal, manoma kad čia nėsama tokių lietuvių-inteligentų, kurie sugebėtų parašyti laikraščiu nors trupa žinutę apie mūsų brolius? Ne, tokių lietuvių čia esama užtektinai, tik tai jiems trūksta gero noro patarnauti savo vargstančiai laikraštijai. Irkucke ir jo apylinkėse lietuvių esama ne mažo būrio, bet iš to didelio būrio, susipratusių lietuvių terasime tik menką būrelį „ant pirštų suskaitomą“. Irkucko lietuvių dauguma tai apsnudę, apsilėidę, iškrikę „kaip žydo bitės“ sulenkėję ir surusėję — vedę lenkes ir rusės ir tokiu būdu jau galutinai žuvę tėvynei-Lietuvai. Antroje gentkartėje, galima spėti, jų vaikai tiek težinos apie Lietuvą, kiek ir apie Australiją. Tokiems lietuviams, kokius dabar čia turime, rūpi vien skilvio ir kišenės reikalai ir jų „tėvynė tėn, kur gerai“; tarp tokių žuvusiųjų yra gana turtingų: vienas — didelės saldinių dirbtuvės, kitas dešrų dirbtuvės savininkai, — trečias turi gerą restauraciją ir t. t., bet jie visi yra „prošę ponai ir moscipanai“. Tačiau ir tarp čionykščių lietuvių būrio yra nors mažą gyvybės kibirkštis pastebjama. Šiөгatės pradžioje p. m. (1911) keli susipratę lietuviai: kuningas, du farmaceutai ir keturi geležinkelio valdininkai sumanė įsteigti lietuvių draugiją, kurion galėtų susispiesti visi Irkucko lietuviai; tik, deje, nelėmeta buvo tai draugijai užgimt ir tas sumanymas liko vien sumanymu! Draugijos įstatai buvo paduoti gubernijos valdybai patvirtinimui, bet gubern. administracija, gavusi mūsų pranešimą apie draugiją, labai nustebė, net nusigando išgirdusi apie kažikokius lietuvius! Kas tie lietuviai? iš kur jie atsirado? Juk jie dažniausia katalikai — ergo — lenkai? tik keisti lenkai, nes save vadina lietuviais! Juk čia yra įsikūrusi „Polsko-litovskoje obščestvo Ognivo“ tai kokių plynių dar reikia?! (Tiesą pasakius „Ognivai“ yra prikergtas vardas „litovskoje“, bet lietuviškumo nerastumei nei su mikroskopu) kam lietuviams skirtis nuo lenkų? Visą tą apgalvojusi ir sumetus gubernijos valdya pasiskubino atsakyti tos draugijos sumanytojams šitaip: kadangi paduotuose istatuose aiškiai regimas noras atskirti nuo senai gyvenančių čionai tautų arba gyventojų (tak kaip vidna obosoblenost od miestnaha korenaha nasielenija) tai gi tokia draugija sulyg tokių ir šiokių įstatymų straipsnių yra draustina, kaipo negeistina ir net valstybei pavojinga.

Sunku suprasti, kas čia skaitoma „korennoje nasielenije“: ar rusai, kurie čia apsigyveno, ar buriatai, kurie ištikrųjų čia gyvena nuo žilos senovės. Gavę valdžios tokį neprielankų atsakymą, mes norėjome inkurti bent lietuvių klubą kaip antai Odosos arba Vilniaus „Rūta“, bet delei mažumo tautiška susipratusių lietuvių, tokia draugija greitai pas mus žlugtų.

Neįmanydami, ką beveikti, norėjome prie „Ognivos“ prisiglausti, prisirašydami prie jos, kaiponariai su autonomiškomis tiesomis, bet lenkai į mus paveizėjo kaip į Liublino ir Horodlos unijos ardytojus ir mus nepriglaudė! Ir

likome mės, Irkucko lietuviai, be nie nieko! Ramiai sau snaudžiame ir sėdime rankas sudėję, laukdami, kol kiti nepradės varyti lietuvių kulturos darbą... Ar ilgai tęsis tas mūsų snaudulis, tai vienas Dievas težino! J. S.

(„Liet. Žin.“)

Is Lietuvos.

× **Isakymas.** Vilniaus gubernatorius išaiškino Vilniaus miesto valdybai, jog sulyg įstatų Šiaur. Vakariniam krašte visos visuomenės įstaigos turi savo veikimą vesti rusų valdiška kalba, todėl Viln. miesto valdyba turi vartoti rusų kalbą ir visuose savo apskelbimuose ir iškabose.

× **Konfiskuota.** Lenkų rašytojos Oržeškienės veikalas, užvardytas „Gloria Victis“ buvo šiomis dienomis Vilniaus kningynuose konfiskuojamas.

× **Vilniaus pavietas.** Atstovas Kuzma — kaip rašo „Dziennik Peterburski“, yra gavęs žinią, jog urėdninkas Siemaško pradėjo kovoti su „lietuvių agitacija“, Mišūnų ir Kozlių sodžiuose, suėmė dvi merginas ir konfiskavo maldakninges ir šiaip nemaža cenzūruotų kningų ir įvairių lietuviškų laikraščių.

× **Paroda.** Kauno ūkio draugija 1912 m. taiso parodą.

× **KRETINGA,** Telšių pav. Vietinis krasos viršininkas P. gruodžio 3 d. nusišovė. Susekta, kad valdiškų piningų krasos kasoje pritrūko 4000 rb. Visi stebjasi, — nes žmogus ir gyvena ramiai, niekur piningų nekleidsamas.

× **PETERBURGAS.** Savitarpiečių Dr-ja rengė sausio 6 d. (Trijuose Karaliuose) Pavlovo salėje trečią lietuvišką vakarą, su vaidinimu istoriškos tragedijos **Keistutis.** Nuo gryno pelno laimėto iš to vakaro 10 nuostimėjų skiriama L. M. ir L. D. Dr-jų namams Vilniuje.

A. Jasudis.

× **Naujas laikraštis.** Lapkričio 2 d. pasirodė Vilniuje Liudviko Abramavičiaus redaguojamo laikraščio „Przegląd Wilenski“ pirmas pavyzdingas numeris. Sadržbininkauja M. Roemeris, L. Krzywickis, St. Kosciolkowski, Z. Pietkewicz, Savitri ir daug kitų. Bus tai demokratiškai-pirmėi viškas savaitraštis.

× **Is Lietuvių Dailės Draugijos.** Prie konkurso užbaigimo elementoriaus viršeliui Kl. St. „Kas skaito rašo — duonos nepraso“. Valdya praneša, kad sutinkant su jury nusprendimu (kuriuomi buvo tarp kitų viršelių lygiai pažymėtas ir dailininko Petro Rymšos piešinys), taip-pat ir sulyg paties elementoriaus autoriaus noro, viršeliu paminėtojo elementoriaus pasilieka P. Rymšos darbas.

— Naujai tikraisiais nariais Draugijon įstojo: D-ras M. Kuprevičius ir provizorius P. Baltrūšis iš Biržų, Kl. Skabeika iš Dorpatu ir M. Zaunytė iš Prūsų Lietuvos.

— **Į L. Dailės muzėjų paankavo:** P. Ona Vileišienė — skarą, p. Juodvalkis — senovės liet. kepturė, **Į kningyną:** p. M. Biržiška — 1 egz., p. Jamantas — 2 kningli.

× **Macocho ir jo draugų byla.** Teisėn yra traukiami dėl Čenstakavos Motinos Šv. paveiklo apvogimo 8 žmonės: 1) Damazas Macochas 38 met., 2) Izidorius Starčevskis 38 met., 3) Bazylis Olešinskis 45 m., 4) Katarina-Alena Macochienė 27 m., 5) Juozapas Bloškevičia 50 m., 6) Juozapas Pertkevičia 39 m., 7) Lucijonas

Cyganavskis 27 m., 8) Vincentas Pianko 48 m.

× **Paskaita apie aviaciją.** Šiomis dienomis ketina į Vilnių atvažiuoti garsūs aviatoriai rusai Agaforovas ir Sliusarenko, kurie paėmė dar vieną keliauninką nuskrido orlaiviu iš Peterburgo į Maskvą. Skaitys jie: 1) Kelionės išpūdžiai; 2) kaip buvo sutaisyti tie orlaiviai, kuriuose keliaavome; 3) orlaivių istobulinimas 1910 ir 1911 m.

Laikę paskaitos bus rodomi su pagalba stebūklingo žibintuvo paveikslai.

× **KAUNAS.** Antroji (lietuvių) Kauno skolinamai-taupomoji draja davė už pirmą savo gyvavimo mėnesį šitokią apyskaitą. Inkuriamojo kapitalo esama 12,115 rb., inplaukė 12,091 rbl.; paskolinta 19,948 rbl. Pelnas gautas iš banko veikimo neša už tą mėnesį 725 rubl., 55 kap. Išlaidų 857 rub. 47 kap. Balansas už tą mėnesį 24,931 rbl. 55 kap.

× **Nemunu.** Šiemet per vieną lapkritį mėnesį Nemunu per Jurbarką išgabenta į užsienį 800,000 rąstų už 900,000 rublių ir 6,000 sieksnių malkų už 100,000 rub. Viso labo mūsų krašto girių per tą vieną mėnesį išgabenta už visą milijoną rublių.

× **Dvaras parduodamas.** Dvaras Aleksandrava (Telšių pav. Kartėnų valsč.) parsiduoda po 100 iki 150 rubl. už dešimtinę.

× **DIRŽŲ sodžiuje** Šianlių ap. (Žagarės valsčiaus) rasta žemėje daug piningų, jų tarpe ir keli aukniai.

× **Tauragės gimnazijai** suteiktos visos valdiškųjų gimnazijų teisės. Baigusieji 8 klases galės stoti į visas universitates ir kitas augštesnes mokyklas.

× **Spaudos reikalai.** Nuo gruodžio 10 d. lig 15 d. laikraščių nubausta ant 900 rb., konfiskuota 2; areštuota vieno laikraščio vos tik surinktas numeris; konfiskuota kninga ingaunių (estų) kalboje (suimta 86 egz., kiti išparduoti). Konfiskuotas ir vos išėjęs iš-spaudos Elizos Oržeškienės veikalas „Gloria victis“.

(„Liet. Žin.“)

× **„Nasa Niva“** paskutiniame N prašo savo skaitytojų, kad praneštų, kokiomis raidėmis geriau būtų spausdinti: latinų ar rusų. Mat, toliau spausdinti laikraštį dviem šriftais redakcija nepajėgsianti.

× **Naujas laikraštis.** P. M. Bemolovska gavo leidimą leisti dvisavaitinį lenkų kalba laikraštį „Szubrawec Wilenski“ (Vilniaus nenaudėlis).

× **Nežinomas Mickevičiaus portretas.** „S. Z. Ž.“ praneša, kad žinomas senovės dalykų rinkėjas, rusas gen. A. Žirkievič, nepersėnai pirkęs beveik už dyką pas koki tai žydą nežinomą Adomo Mickevičiaus portretą iš jo jaunystės laikų — esąs jis be galo gražaus darbo. Portretas esąs ypač brangus dėl to, jog iš to Mickevičiaus gyvenimo laikatarpjė nebuvo liošiol jo portreto.

× **Prof. Endzelinio paskaita.** Vilniaus lietuvių draugijos sumanymu 1912 m. sausio mėn. „Rūtos“ būste skaitys Charkovo universitetės profesorius Endzelinš (latvis) „Apie Baltijos kalbas“.

× **Paskaitos programa,** kurią skaitys rusų kalba: Iš ko susideda Baltijos (lietuvių, latvių ir senprusių) kalbos ir jų pavadinimas. Jų santykiai su kitomis indo europiškomis kalbomis, ypač su artima giminiečių slavų kalba; slavų-baltėnų prokalbės klausimas. Baltijos kalbų savitarpiai santykiai; jų išsiskaidymas į senprusių (su jotvingiais) ir lietuvių

latvių (su kurais) šakas. Senprusių kalbos istorijos apžvalga; jos paminklai ir trumpa charakteristika; senprusių kolonija Lietuvoje. Lietuvių kalbos istorijos apžvalga; jos seniausi paminklai ir tarmės. Skirtumas tarp lietuvių ir latvių kalbų; kurų tautybė ir kalba. Trumpa latvių kalbos istorija; seniausi jos paminklai ir tarmės. Svarbiausieji Baltijos privalumai. Kaimynų kalbų ir jos intekmė į kaimynų kalbas. Indo europiškų tautų pirmėvinės klau simas; kur Baltijos giminės lopšys.

× **Netikrosios markės.** Kieve policija susekė netikrųjų paėtos markių dirbtuvę. Suimtas vienas intariamas.

× **Busų spauda apie K. M. Čiurlionį.** Apie išstatytuosius dabar Maskvoje mirusiojo M. K. Čiurlionies veikalus taip rašo „Russek. Slovo“ N279 rusų kritikas p. Sr. Mamontovas: „Neišdildomajį išspūdį išsineša žiūrėtojas, matęs M. K. Čiurlionies vaikalus. Kaip Biblijos Jezekėlius, mirusis dailininkas, iš širdies tikėjo tais mistiniais — gūdziais svajojimais (prizraki), kuriuos gimdydavusi jo vaidentuvė ir, kaip nuošalus (bepristrastnij) chronikų rašytojas, nesivydamas paskui varšų, kėlė juos drobėn. Visa ilga p. Čiurlionies paveikslų eilė, tai — neįspėtina poėma, panaši Apokalipsiui, tarpais gūdi (žutkaja), kartais graži, kaip svajojimas. Į tuos paveikslus taip įsižiūrai, kad visiškai nei nepastebi, kaip, kuo ir ant ko jie paisyti“...

× **Del negerbimo senovės liekanų.** Turėdami omenyje: kad Pilies Kalnas Vilniuje yra vienas iš žymiausių senovės paminklų, taigi delto ir del savo dalios išvaizdos jis vilniai ir save turistus ir yra vietinių gyventojų labai mėgiama vieta pasivaikščioti ir pasilsėti, kad be jokio reikalo įsteigus ant jo prietaisus, nieko bendro neturinčias su jo senove, priešingai, dar sujungtus su praėjusiųjų amžių didvyrių liekanų išardymu, būtų barbarų darbas, nūdien jau nebedovanotinas, — mes apačioje pasirašiusieji reiškiamo savo pasipiktinimą tuo pasikėsimu ant mūsų akropolio, inžinieriaus Šenfeldo sumanytų, dabartinių miesto valdybos atstovų patvirtintu, būtent Pilies Kalno su naudojimu miesto kalanieazijos reikalams.

× **Danatas Malinauskas, Jonas Vileišis, O. Pleirytė-Puidienė, P. Jodelė, J. Kuzma, J. Marcinkevičius.**

× **VILNIUS.** Leidimas. J. Rinkievičius gavo leidimą leisti lietuvių savaitinį laikraštį „Vaivorykštė“.

(„Viltis“)

× **KURTUVĖNAI,** Šianlių apskr. Naktis iš 27 į 28 d. lapkričio Antano Raubos ir vartotojų draugijos sankrovosna laužėsi vagis, bet nepasisėkė. Ypač norima panakinti vartotojų sankrova, kuri kelis sykius norėta apvogti, bet vis nesiseka. Kurtuvėniečiai, dar uoliau rūpinkitės savo sankrova, kuri turi tiek neprietelių.

Lukošius Raulentas.

× **LANKELIŠKIAI,** Vilkaviškio ap. 17 gruodžio naktį į Elizėjaus Šabrinsko pirkią įsilaužė plėšikai. Išmušė langus, duris, sulaužė spintą ir išėmė piningus. Vienas plėšikų grintelninkui Šabrinskui prakirto galvą lazda. Pakilus riksmui, galvažūdziai pabėgo. Plėšikai dar nesusekta.

Jonas Šabrinskas.

× **ŠVIEKŠNA,** Raseinių ap. Pas mus atsitiko indomi naujiena: 1 d. gruodžio griovė smarkus perkūnas ir priemiestyj intrenkė į

Adomo Biknevičiaus namą ir su-
dągino. — Perkūnija grūmėjo 9
val. vakare. Petras Guoba.

VILNIUS. Dūmos narys gra-
pas Bobrinskis sakė Vilniuje pra-
kalbą, kurioje tarp kitko prasi-
taręs, kad tautininkai ir spalininkai
ims tartis su lenkais tikrai
tuomet, kai pastarieji atsisakys
svo teisių į šį kraštą. Lietuviai
turį pašalinti iš dūmos, anot jo,
nekultūrinį atstovą Bulotą.

TRAKAI, Vilniaus gub. Tra-
kų apskr. maršalka, anot laik-
raščių, nukleides Vilniaus gubernato-
riui prašymą, kad jisai išsiū-
pintų iš Ciesoriškiosios archeolo-
gijos draugijos vyriausybės pašal-
nus Trakų pilies griuvėsiams at-
sąjinti.

Kuningų permainos žemaičių
vyskupijoje. Kun. Paltarokas,
Šurvilieškio kam., patvirtintas vi-
šaus dalykų ministerio prof. Že-
maičių Dvas. sem. Čekiškio klebo-
nas kun. Lebioda ir Adakavo kle-
bonas kun. Gaigalas, perkelti vie-
nas kito vieton. Kun. Norbutas,
Čekiškio kam., išvažiuoja į Škoti-
ją, kun. Chrapauskas, Aknistos
klebonas, atsisakė nuo užimamos
vietos ir tuo tarpu apsigyveno
Rygoje.

ALIZAVAS, Panevėžio ap. Ku-
riuose-ne-kuriuose Alizavo parapi-
jos sodžiuose, ypač Laukminišky-
je yra labai išsikerę paprotys
leisti kortomis. Lošia piemenis,
jaunikaičiai ir seniai; lošia tuš-
čiai ir piningais, kas duoda pro-
ga dažnai susipykti ir pasigir-
tuokiant. Seniau minėtasis so-
džius skaitėsi šviesuolių židiniu—
jau nuo senų laikų skaitydavo knige-
les ir laikraščių, — bet dabar tą
gražų užsiėmimą pakeitė kortos.
Sodžius susideda iš trijų dešimtų
saviršna pasiturinčių ūkininkų,
o nei vienas neišsirašo laikraščių,
nebesimaišo knygelių. — Tik-
tai to sodžiaus mergaitės vertos
pagyrimo už gražų daavinimą.

Leonas Katela.

ALIZAVAS, Panevėžio p. Šie-
met rudeniop iš daugelio sodžių,
kaip tai: Radukių, Spiegu, Gir-
stakių, Žilių, Tuitų ir kitų, pavo-
gė nemaža arklių. Žmoneliai il-
gai jiškojo, klausinėjo, bet nie-
kur negalėjo atrasti. Antgalo
mamė, kad jų arkliai jau visai
pražuvę. Bet praslinkus bent po-
rai mėnesių, nuskriaustieji žmo-
neliai gauna žinią, kad Salako pa-
rapijoj yra nemaža cigonų pa-
vogtų arklių, tų išmainytų ir
parduotų. Tuojau jie, gavę nuo
vairto paliūdimą, su policija nu-
važiuoja į nurodytą vietą ir at-
randa savo arklius. Dar kokia de-
šimtis vogtų arklių esą neatsiim-
ta. Tę buvęs lizdas vagių-cigonų.

Leonas Katela.

Svarbūs radiniai. Neseniai Pan-
gėnuose (kaimas apie Priekulę,
Prūsų Lietuvoje) kasta senovės
kapai. Rasta senovės Lietuvos
daiktų: piningų, žiedų, žalvario
išdirbinių, sagučių. Tie radiniai
parodo, kad mūsų protėviai seno-
vėje nežemai stovėję.

JĖZNAS, Trakų apskr. Jėzno
valstiečiai pastatė paminklą carui
Aleksandru Antrajam, išliuosuo-
toju nuo baudžiavos. Parašas
ant paminklo — rusiškai ir lietu-
viškai. Paminklas iškilmingai
atidengtas spalio mėnesyje. Da-
lyvavo patsai Vilniaus gubernato-
ris.

Samsanavičius.

KELMĖ, Rescinių apskr. Kel-
mės valstiečiai, kad kiekvienam
povien nevaikščiojus krason, turi
keletą vyrų, kad jie jų laiškus ir
laikraščius paimdinėtų ir, kam
priguli, atidavinėtų. Bet kurie-
ne kurie iš ingaliotojų perlgai
užlaiko pas save laiškus — kar-
tais po mėnesį ir ilgiau. Dangu-
ma valstiečių tuo labai nepaten-
kinami ir nenoriai laikraščius nei-
rašinėja.

(„Saltinis“.)

IŠ LATVIJOS.

RYGA. Kaip Rygos krasta in-
kurta pernai sukakę 200 metų, bet
esą užmiršta šį jubilėjų apvaikš-
čioti. Krasą inkūrės pagal švedų
pavyzdžio Petras Didysis.

— Girdėjome tūlas Beržinskė-
lis, kreipėsi į namų savininką Lu-
kavičių (lietuvį), gyvenantį prie
Katalikų gatvės (prieš šv. Fran-
ciškau bažnyčią) užleisti būtų ma-
riavičių maldų namams, bet p. Lu-
kavičius mariavičių pasiuntiniui
atsakęs.

— Užpuolimas. Papitonos žmo-
na garlaivio „Kometa“ Elena Čep-
ulis praneša policijai, kad 8 gru-
odžio vakare grįžtant jai namon
Kliuversgolme prie akmeninių an-
glių sandėlio užpuolė du jaunu
vyrukū ir atėmė nažutką, muftą,
aukso jungtavių žiedą, ir pabėgė.

— Vokiečiai rinkėjai į Rygos
miesto valdybą, anot „Lib. Ceit.“,
esą jau užtikrinę savo viršū rin-
kimuose prieš latvius. „Rišk.
Misl.“ pamini, kad ir lietuviai
rengia išstatyti savo kandidatus į
miesto valdybą.

— Kvotimus prie Rygos moks-
lo apygardos šį rudenį laikė išvi-
so apie 90 mokinių, daugiausia
ant liaudies mokytojų; bet išlaikė
tik 16, tame skaitliuje ir vienas
lietuvis, **Justinas Banaitis**, iš
Kauno, mokinęs „Saulės“ kursuo-
se; p. Banaitis ingijo liaudies mo-
kytojo teises.

— **A. Maciejausko kniugynas,**
apturėjęs naujas lietuviškas plo-
tės (plastinkas), indainuotas Val-
kininkų p. Valiušo vedamo cho-
ro. Gana gerai pasisekė sekan-
čios dainos: Ant marių krašto,
Auga klevelis, Jau slaviai sukilo,
Nėris upe ir Sešupe, Linksma
diena apturėjom ir Sesutėlės leli-
jelės.

— Teismas. Peterburgo teismo
ruimai (palata) Rygoje 13 gru-
odžio pasmerkė už prigulėjimą
prie latvių socialdemokratų par-
tijos Janį Krievinį 21 m., Sim. Va-
nagą 26 m., Alfr. Mierigį 20 m. ir
Andrių Verlišą 23 m. ištremt į
Siberiją lig gyvos galvos, o Fran-
cij Abakaką 17 m. ant 2 metų į
tvirtovę. Jie 25 birž. vakare bu-
vo poliejios suimti atliekant su-
sirikimą miške prie Braslių ka-
pinių.

— Perstojo ejęs nuo 5 gruodžio
du sykį į savaitę latvių socialdem.
darbininkų laikraštis „Jaun.
Laiks“.

— Aną subatą per 40 val. atlai-
dus šv. Franciškaus bažnyčion
inėjo kažin koks vyrukas ir atsio-
tojęs vidur bažnyčios ėmė skai-
tyt „Rygos Naujienas“, kol at-
ėjęs šveicaras neišvedė laukan.

LEMZAL, Vidž. g. Gubernato-
ris prisuntęs įsakymus stalių
dirbtuvių savininkams, sulig ku-
rių darbininkų darbo diena neturi
būti ilgesnė 10 valandų. Dvi va-
landos turi būti duodama paval-
gyti, bet jos neįskaitomos į tas 10
val. Policijai įsakyta paimti nuo
darbdavių parašus apie pildymą
šio įsakymo.

Iš Liepojaus į Klaipėdą busią
neužilgo galima važinėti garlai-
viais, nes Klaipėdos miesto valdy-
ba veda tarybas su viena laivų
kompanija Liepojuje. Paprūsės
žemaičiams būtų nemažas palen-
gvinimas, turint reikalus su Lie-
pojom.

— Neleidė Rodičevui skaityti
Liepojuje paskaitos apie Herceną
ir valstiečių paliuosavimą. Ry-
goj tos pačios paskaitos buvo lei-
stos.

Liflandijos gubernijinė komisi-
ja nepatvirtino dviejų latvių ap-
švietos draugijų „Daugava“ ir
„Ugūns“.

BEBRA, Kurš gub. Neseniai bu-
vo šia valstiečių atstovų rinkimai.
Kaip visur taip ir čia neapsėjo be

degtinės. Vienas vyras „pavar-
gęs“ atsigulė smūklininko ratuo-
sna, tuotarpu kažin kas apipylęs
„pavargėli“ žibalu ir uždegęs,
nuo ko nabagai gerai nutvilko
kūnas. Taip tatal viena bepro-
tystė veda kiton.

LIEPOJUS. Pajūrėje, Perkū-
no valsčiuje, 1 gruodžio rasta pa-
pjautas ir įmestas į jūrą lengva-
sis vežėjas K. Simen'as; jis išva-
žiavęs 29 lapkr., arklys sugrįžęs
30 lapkr. Eina tardymas.

— Gruodžio 1 d. išplaukė į New
Yorką garlaivis su 1257 išeiviais.

Telefonai pas ūkininkus. Dob-
leno pavieta (Kurš. g.) kokia 30
ūkininkų susitarė įvesti pas save
telefonus, kad galima būtų susi-
šnekėti tarp savęs, su Mintauja,
Dobleniu ir aplinkiniais valsčiais.
Žemė čia smarkiai pabrangėjusi;
kur prieš 5 metus mokėjo už de-
šimtinę 300 r., dabar jau moka
480 r.

(„Rygos Garsas“.)

IŠ PRŪSŲ LIETUVOS.

Gumbinės „Lietuvių draugija“
turėjo 20 š. m. savo metinį susi-
ėjimą. Iš valdybos paduotojo
pranešimo gauname tirti, kad
draugija praėjusiam mete nors
ir palengva, bet neperstotinau au-
gusi. Ji ir netingėjusi: atliko 12
mėnesinių susiejimų, kuriuose bu-
vo mokslieki pranešimai, vaidini-
mai dramatiinių veikalėlių, dekla-
macijos, dainavimai (solo su pri-
tarimu klavierių ir keliais bal-
sais). Į valdybą, kuri pagal įsta-
tus naujai buvo renkama, pateko
ponai: Dr. Steputaitis, Stiglorus
ir Naujoks. Iš draugijos apsiėji-
mų naujiesiems metams, kuriuose
kur-kas daugiau ketama nuveik-
ti, norime tikrai pranešti, jog
vasario arba kovo mėnesįj suren-
giamas didesnis lietuvių vakaras
su teatro vaidinimu ir muzikos
dalykais. Laikraščių gaunama
visi žymesnieji Prūsiose, Didžio-
joj Lietuvoj ir keli net Amerikoje
išleidžiamieji. Ir kniugyną in-
gyti pradžia jau padaryta; kiek
tai draugijos turtas prileis, bus ir
tame naujuose metuose toliau pa-
sirūpinama.

(„Birutė“.)

LAIKAI IŠ ARGENTINOS.

Caronel Soares, F. C. Pralei-
dome čia 4-rius metus, tokius blo-
gus, kad vos turtingesni galėjo
išsiversti, o bėdinieji gaspadoriai
prikišė visą savo triušę, kiti nuė-
jo bankrutais ir bado teko paken-
tėti. Taip va da pernai, Pampa-
so provincijoje daugybė žmonių
visai nualo; buvo tokių, kurie at-
sivežė kapitalo po 20,000 ir indė-
jo tą į ūkį; ant galo viską patro-
tijo; nebeturėjo nei prietelių,
kad kas jiems pagelbėtų. O ar-
mašinos nebedavė ant bargo. Tai
kurie da išsigalėjo, tie išvažiavo
kituos kraštus, o kurie pasiliko,
tai prisiejo daugumai valgyti ar-
kliena mėšą be dūonos karnelio!
Per keletą savaičių daugumas,
vaikų badu išmirė, iki valdžia at-
suntė šokią-tokią pagalbą.

Šiomet gi susilaukėm tokių
gerų metų, kad senieji gas-
padoriai nuo 30 metų tokių
neatmena. Provincijoje
Buenos Ayres, Pampo, Sen-
tral, ir kit. kviečiai ir avižos išau-
go stimbais sulyg žmogum, ir iš
vieno grūdo avižos išrovę suska-
tėm išaugo 97 šiaudų, o ant šiau-
do po 120 grūdų! Labai puiki
daga. Tik gaila, kad iš lietuvių
čia nesigirdėti nei vieno čekarie-
ro (gaspadoriaus).

Darbininkams čia moka ant
tanto po 25 pesų, o kurie lygi 1
kovo mėn. susiderėjo, gauna vie-

nas darbininkas po 380 pesų; o
katrie su gspadine, kuri gali iš-
virtti valgyt darbininkams ant
lauko, tai tokia pora gauna po
500 pesų ir po 525 ligi pirmai ko-
vo. Kitais metais vos gaudavo
vienas ligi 200, 220 ir 180, o su
pačia — gaudavo 250 ir ligi 300.
Tai tokie šiemet čia metai.

M. Juodviršis.

Iš Amerikos.

Lawrence'o streikas. Kitoje
vietoj yra pora platesnių kores-
pondencijų iš Lawrence, Mass.
didžiojo streiko, kuriame daly-
vauja didelis skaičius ir mūsų
vientaučių. Iš tų lietuvių, kai-
kas jau ir ypatiškai nukentėjo.
Taip va p-lė Marė Matulevičiūtė
tape pasmerkta užsimokėti ir už-
simokėjo \$20 pabaudos už tai kad
su kitomis merginomis prispyrę
kokią tėt moterį prie sienos (ma-
tomai, streiklaužę) ir pampinę
ją; taip gi kaltino M-tę, būk ji
areštuojama „draskiusi“ polie-
maną. Abelnai streikierių teis-
mas nesigaili. 29 streikierius—
veik visus italus — pasmerkė
šiai: 4 — po 2 metų kalėjimo,
23 — po 1 metus, kitus po 6 mė-
nesius, tarpe tų puslenkį Leo
Mixoną (gal Miškūną?), — tam
da ir \$100 bausmės. Miestas,
šiuos žodžius rašant, tebėra ant
karės tiesų ir milicijos rankose.

Du nukrito nuo bokšto. Phi-
ladelphia, Pa. vienas darbinin-
kas, betaisant stogą presbiterų
bažnyčios bokštui, ant N. Broad
str. staigu paslydo ir ėmė čiautž
žemę, kada jis pričiautė prie ki-
to, tas jį bandė laikyti, bet abu-
du nukrito ant gatvės iš 130 pė-
dų augštumo. Žinoma, juos pa-
ėmė jau lavonus. Vienas nabagas
turėjo da stiprai ištvėręs savo
draugui už skverno.

**Kubiečiai Amerikon su skun-
dais.** Kuboje didelė suirutė. Gir-
dėtis, kad busią išrinkta keli se-
nyvi generolai, kurie atvyksią
Amerikon ir pačiam prezidentui
Taftui išdėstysią bėdas ir prašy-
sią pagalbos.

Napoleono giminaitės turtas.
Washington atidarė testamentą
Amerikoje pasimirusios Napole-
ono pragiminaitės, našlės Carole-
ne Leroy Bonaparte, Jerome Na-
poleono pačios. Viso rasta turtų
\$600,000, kuriuos padalina tai
Amerikoje tai Europoje esan-
tims giminėms.

Amerikos kareiviai — kurių 15-
tą infanteriją išsiuntė į Chinus,
jau pribuvo į vietą ir pradėjo
saugoti amerikonų dalį gelžkelio,
bėgančio nuo Pekino.

Kaip mėsos čienių „fixino“.
Chicagoje tebeina byla apie gy-
vulių pjovėjų trustą. Nagrinė-
jant tikrai surasta, jog trustas
labai dažnai tyčia pakeldavo ant
mėsos čienių.

Jieško daugiau dynamičių. In-
dianapolis, Ind. pašaukti liūdi-
ninkai iš Ohio išdavė prieš Grand
Jury penkius žmones, kurie 1910
m. liepos 4 d. Akrono mieste iš-
dynamitavę gelžies fabriką. Kas
jie tokie, ir ar jie buvo iš Me-
Namaro tautos, dar nežinia.

Iškrėtė prokurorą. Los Ange-
les, Cal. policija jieško indomių
vagių, kurie čia naktį išplėšė į
specialio prokuroro Lawlerio bū-
tą, ir nieko neišsinešė, kaip tik
iškrėtė visus poperius. Spejama,
kad „vagiš“ norėjo rasti doku-
mentus, nes Lawer dabar veda
tyrinėjimus apie dynamičius.

Sustmylo ant niekadėjo. Prez.
Taftas atleido kaltę garsingam
New Yorko bankų išpūstojui,
Ch. Morse, kuris buvo pasmerk-
tas ir jau pradėjo atsėdėti Atlanto-

je, Ga. 15-kos metų kalėjimā.
Būk Morse baigias mirti. Dabar
jį jo pati išvešianti Vokietijon ir
gal atgaivinsianti.

TARP AMERIKOS LIETUVIU.

BAYONNE, N. J.

Čia 26 d. gr. iš Newarko koki-
tėn Scenos Myl-jū dr-ja parengė
teatrą ir balių. Tik keista, kad
rengta lyg „niekam nežinant“.
Tik vietinėj bažnytėlėj pagarsin-
ta. Tad susirinko suvis mažai.

Perstatė „Vienas iš mūsų turi
apsivesti“ ir „Velnius ne boba“.
Lošimas nusisekė pusėtinau. Pa-
skum padainavo keletą dainučių,
katros daugiausiai publiškai pati-
ko. Da vėl vienas keistumas:
prie langelio bruko bilietus bran-
gesnius, o norintiems po 25c. reik-
kėjo stovėti. Kada publika nenu-
rimo, tai viens iš vadovų net ant
scenos užlipęs liepė nurimti, nes
kitaip jie turį ir „dėdė“ (suprask
policmaną). Kam čia tie „dėdės“?

Sausio 1 d. D. L. K. Vytauto
Dr-tė parengė teatrą ir balių. Sta-
tė vienaveiksmę komediją „Nu-
trūko“ ir monologas „Vagis“.
Nusisekė puikiai. Ypač Burman-
tienės rolė gerai atliko M. Iva-
nauskiūtė. Publikos susirinko
didokas burelis. Dr-tė pelnė apie
\$30. Būtų linksmą girdėti ir ki-
tas draugystes šį-tą parengiant,
o ne vis tuos nuplukusius balius.

Bayonnės tėvas.

LAWRENCE, MASS.

Gražus paveizdas. 7 d. sausio,
visiems čianyškščiams lietuviams
žinomas p-as Jonas Arlauskas ve-
dė p-lę Antaniną Vasiliauskaitę.
P-as Arlauskas yra liet. kooperaci-
jos krautuvės vedėju. Jis savo
darbštumui ir sumanum daug
vietiniam lietuviams yra gero ir
naudingo padaręs. Jei ne jis, ko-
operacijos krautuvė gal būt senai
jau žuvus ir nebegyvuvas, nes
čionai lietuvių suprantančių biz-
nio dalykus, šiek-tiek apsišvietu-
sių ir gerai mokančių anglų kal-
bą kaipir nėra. Gerb. Arlauskas
kooperacijos krautuvę pastatė
ant gerų kojų ir šiandien jau toji
bendrijėlė-vartotojų draugija tu-
ri suvirš tūkstantį pirkėjų-kostu-
merių.

Ant vestuvių iškilmės susiprašė
nemaž draugų ir svečių. Popietų,
p. Petras Čiras pasakė trumpą
prakalbėlę apie apsišvietimo da-
lykus ir didesniame pagerbimui
jau navedžiu sumanė ir pratarė,
kad susirinkusieji svečiai sume-
tų po kokį skatikėlį mūsų bėdinai
besimokinančiam jaunuomenai su-
šelpiti ir jų sunkiam vargū —
moksliui baigti. Visi tam pritarė
ir jaunavedžiai pirmieji paaukojo
po \$1. Potam dar keletą žodžių
pratarė J. Dagis, pagirdamas to-
kį prakilnų ir puikų sumanymą ir
meldė kas tik kiek išgali paauko-
ti. P-ui S. Dvoreckui perėjus
per svečius surinkta aukų \$8.36.
Piningus skiriam „Aušros“
Draugijai. Prašant tūlų aukoto-
jų jų pavardes pagarsinti laikraš-
čiuose, ką šiūomi atveju ir pada-
rome. Aukojo šie: Po \$1: Ar-
lauskas J., Vasiliauskaitė-Arlau-
skienė, Semšis Jurgis. Po 50 cen-
tų: Pakausis A., Pekarskis Z.,
Ramauskas Ant., Ramanauskie-
nė Ona, Dagis J. Po 25 centus:
Dvoreckas S., Tamulevičius, Či-
ras P., Petrauskas J., Akstinas
J., Stravinskas F., Lukašūnas,
Abromavičius A. Po 20 centų:
Dvoreckas P. ir Leikauskis P. 16
centų — Audickas. Po 10 centų:
Danisevič M. (rusas), Žėkas P.,
Tamulaitis A. Viso surinkta 8

LAWRENCE, MASS.
Lawrence'ą ištiko netikėtas strei-
kas. Čia gyvena veik vieni sve-
timtaučiai: italai, lietuviai, len-
kai ir francūzai. Streikas prasi-
dėjo 12 d. sausio. Pirmiausiai su-
streikavo italai. Ėjo per fabrikus
ir sustabdė inžinus. Tūli darbi-
ninkai nenorėjo išeiti. Tad ita-
lai pradėjo išvarinėti. Kas gra-
žumu neklausė, tad italų moteris
ir vyrai pradėjo mušti. Fabrikų
bosai pašaukė policiją ir pradėjo
visus varyti laukan. Streikieriai
iš vienu dirbtuvių ėjo į kitas su
Amerikos ir Italijos vėlukais. Ki-
tur policija buvo apstojus fabri-
kus, bet jie nežūrėdami laužė
vartus. Policija atkišo į minią
revolverius, bet šie įnirtę pradė-
jo leisti akmenais, pagaliais į fab-
rikų langus.

čiame „V. L.“ redakcijon, 10c.
pasiliecame persiuntimo lėšoms.

J. Dagis.

NEW BRITAIN, CONN.

Dar prieš Naujus Metus čia
du vaikinai sustatė orlaivį; vie-
nas iš jų — lietuvis. Tasai ant
kito meto žada jis vienas padary-
ti dar kitoniską. Da jaunas vai-
kinas, gal kokiu 19 metų. Pa-
vardė — K. Dambraskutis.

F. M.

DETROIT, MICH.

Šliuptarnį mušė. Sausio 6 d.
pas P. G. saliuone buvo šv. Antano
dr-ės susirinkimas, kuriame tarp
kito sarnariai gerai inkauso ir
užpuolė ant vieno vaikino: „Šitas
šliuptarnis, — reikia užmušti!“
Užmušt neužmušė, bet pritašė, su-
draskė žiponą ir pusėtinau apkū-
lė.— Gėda už tai! Ir laikas būtų
paliauti saliuonos laikyti susirin-
kimus.

P. Baltrūnas.

PLYMOUTH, PA.

Liūdnas atsitikimas. 9 d. sau-
sio žuvo 6 darbininkai Chely Pa-
rish kasyklose. Nuėję į darbą
ant naktų ir nusinešę dynamitą
— buvo užgriuvusi viena vieta —
turėjo akmenis suskaldyt. Bet
būta gazų; kaip tik gazai užside-
gė, tai nuo to ūko ir dynaminas
susprogo. Visus ant sykio ir už-
mušė; tik vienas leberis liko gy-
vas, nes tas buvo kelis mastus to-
liau. Iš tų 6, žuvo 2 lietuviai:
Augustas Grėbliūnas ir Vladas
Mažeika, 1 lenkas ir 3 anglai.

Darbai šiaip gerai eina, dirba
pilną laiką; viskas būtų gerai, tik
kad nebūtų taip šalta; labai dideli
šaltiniai, — taip šalta, kad net
tvoros tarška.

Mainieris.

WORCESTER, MASS.

Gruodžio 31 d. čia buvo rodomi
krutomieji paveiksliai, kuriuos su-
rengta su padėjimu Y. M. C. A.
Pirmiaus paaiškino, kaip anglų
kalba reikalinga mokėti ir kaip
be jos mes visur skriaudžiami.
Aiškino vienas anglas. Lietuvių
kalbon išguldinėjo p. M. Paltana-
vičius. Tas anglas pasakė, jog
jis važinėjęs po Lietuvą ir užra-
šęs dainelę, kurią prašė publikos
padainuoti: „Lietuva mūsų mo-
čiutė“. Nevieno pasidžiaugė šir-
dis, kad ir svetimi mus mato. To-
liaus rodė Lietuvos veikėjų pa-
veikslius: S. Daukanto, v. Bara-
naucko ir kit. Parodžius Jogai-
lą ir paaiškinus jo nekaip gerns
darbus, daug pradėjo nerimauti.
Toliaus parodė Lietuvos žemlapį,
miestus, pilis, Nemuną, darbinin-
kus ir lietuvautes pasirėdžiusias
tautiška.

Malonu matyti savo šalį. Ne-
vienas dėkavoja už parengimą to
vakaro. Būtų malonu, kad ir
daugiau tokių vakarų susilauktu-
me.

Petras Dedinas.

LAWRENCE, MASS.

Lawrence'ą ištiko netikėtas strei-
kas. Čia gyvena veik vieni sve-
timtaučiai: italai, lietuviai, len-
kai ir francūzai. Streikas prasi-
dėjo 12 d. sausio. Pirmiausiai su-
streikavo italai. Ėjo per fabrikus
ir sustabdė inžinus. Tūli darbi-
ninkai nenorėjo išeiti. Tad ita-
lai pradėjo išvarinėti. Kas gra-
žumu neklausė, tad italų moteris
ir vyrai pradėjo mušti. Fabrikų
bosai pašaukė policiją ir pradėjo
visus varyti laukan. Streikieriai
iš vienu dirbtuvių ėjo į kitas su
Amerikos ir Italijos vėlukais. Ki-
tur policija buvo apstojus fabri-
kus, bet jie nežūrėdami laužė
vartus. Policija atkišo į minią
revolverius, bet šie įnirtę pradė-
jo leisti akmenais, pagaliais į fab-
rikų langus.

Dirbtuvės darbininkai, mat, kad bus blogai, metė dirbę ir išėjo. Per 2 val. viskas nutilo, tartam viskas išmirė. Dabar visos dirbtuvės jau nedirba.

Priežastis streiko tame, kad nuo Naujų Metų buvo sumažinta 2 valandį ir savaitę dirbti. Bet už tas 2 valandas nenori mokėti. Žinoma, italai ir taip labai pigiai dirba, užtai ir lenkai su lietuviais vyrai prie verpimo siūlų gauna \$6—7 į savaitę, o pragyvenimas brangus. Bet sunku ir streikuoti, nes darbininkai įvairių tautų ir nėra jokios unijos tarpe jų. Ypač po mažai uždirbdami, nesusitaupė, todėl nemanoma, kad gali ilgai laikytis prie streiko.

Anglų laikraščiai rašė, būk streikuoja tik lietuviai, lenkai ir italai; kitų tautų nemini. Gal taip ir yra.

15 d. sausio buvo baisus susirėmimas darbininkų su policija. Mat kai kuriuose fabrikuose po keletas dar dirba. Streikieriai sumanė ir tuos išvaryti. Pradėjo guryti langus, iš fabriku pradėjo leisti vandeniu. Iš minios atsilepė šūviai. Policija mato, bus blogai. Pašaukė miliciją. Šiai pribuvus darbininkai nenorėjo klausyti. Tame susirėmime milicijonai nudūrė vieną italą, kuris pasimirė. Taipgi daugelį areštuoti. Laikraščiai paduoda, kad vieną italą nuteisė ant 2 metų kalėjimą, o kitus po 1 metus, tai po kelis mėnesius.

Tą pačią dieną po pietų rinkosi žmonės į City Hall, pasikalbėtu. Bet miestas neduoda salės. Tat baisus šauksmas rekinimas pakilo. Ir čia milicija atėjo ir nuvarinėjo žmones. Keli ir čia buvo areštuoti.

Vakare darbininkai gavo City Hall, bet veik tik trečia dalis tėjo vidun. Kiti stovėjo ant kiemo. Čia kalbėjo keliose kalbose. Lietuviškai kalbėjo A. Ramanauskas. Iš New Yorko pribuvo italas (smarkus kalbėtojas) unijų organizatorius; jis bus iki pasibaigs streikas.

Ikiol lietuviai nėra nukentėjusių, tik keli buvo areštuoti.

Kadangi tarpe streikierių yra moterų ir merginų, taigi ir jos karštai kovoja; kai kurioms ir plaukus nurovė. Iš lietuvų buvo areštuota mergina, užtat, kad poliemanui supleškinus per žandą. Minėtą merginą areštuodami labai kaneveikė: rankas sukė poliemanai. Lietuviai žada skusti poliemanus už tokį pasielgimą su mergina. Kaip užsibaigs streikas, manau skaitytojams pranešti.

J. Žukauskas.

ROCHESTER, N. Y.

Gruodžio 11 d. atsibuvo prakalbos lenkų neprigulmingos bažnyčios svetainė. Kalbėjo kun. Micekvičius, iš Worcesterio. Kun. M. pradėjo nuo izraelitų, kaip jie sunkiai vargo prie faraonų despotizmo. Priminė Lietuvos baudžiamą, bet sako ir dabar nesiskiria nuo baudžiamos. Dirbdamas pavėlinai nueiti, tai vartai dirbtuvės uždaryti. Sulygino svietišką valdžią su dvasiška, kad nesiskiria nei biskučio. Pirmoji remisai ant kapitalo, antroji irgi ant dolerio. Romos bažnyčia lygi unijai: krikštai, vinčiai, išpažintis, komunija, viskas po taksomis. Užnot sakyklose šaukti, kad skaitytų, lavintų, sviestųsi, keikia darbininkus gėsdindami pekla, nors darbininkas jau mato kasdien. Liepė neklausyti kuningų keikimo už skaitymus, ir skaityti visokias kningas ir laikraščius, iškiriant kuningus. Mylėti savo tėvynę Lietuvą ir kelti savo brolius iš miego. Nepamiršo nupiekti ir kun. Olšausko su Tumu. Užbaigdamas

YOUNGSTOWN, OHIO.

Čia 4 d. sausio pasimirė Jonas Užupis, 42 m. Buvo laisvų pažvalgų žmogus, neprigulėjo jokion draugystėn, tik į 157 kp. S. L. A. Palaidojo be jokių bažnytinių apėigų. Paliko moterį Joaną ir sūnelį. Paėjo iš Suvalkų gub. Barzdų kaimo.

Youngstowne yra apie 80,000 gyventojų: rumunai, syriokai, italai, slovakai, lenkai, taigi apie 50 šeimynų ir lietuvių. Lietuviai labai išsiskirstę. Dirbtuvės visos beveik geležies ir plieno, dratų ir blėkių; po biskį dirbinėja.

Lietuviai turi šias „šventas“ draugystes: Juozapo, apie 40 narių, 157 S. L. A. kp., 6 nariai, Š. L. R. K. kp. 20 narių; turi lietuvių kun. Vilkutaitį, būna pas vokiečius kamendorium ir lietuviams pamaldauja, bei padeda organizuoti lietuvišką parapiją.

Lietuviškų vertelgų yra: 4 smuklės ir viena kriaučių šapa; o daugiau jokių nesiranda. Kilo sumanymas sutverti kooperacijos valgomų daiktų krautuvę, atsirado keletas pritarėjų, žadam pradėti.

Yra keletas lietuvių, ką turi savastį ir gerai pasilaikančių; gal ir pasiseks lietuviams šitą nuveikti; nors ir čia lietuviai visokių pažvalgų, visai prasivardžiuoja, bet su laiku sueis į vienybę.

Skaitytojas.

LAWRENCE, MASS.

Streikas ir iš ko jis gimė. Kas tai Laurenčius? Nedidelis tai miestukas; iš darbų daugiausiai vilnonės dirbtuvės, kuriuose dirba visokių tautų daugybė, daugiausiai moteris ir vaikai. Užmokestis visiškai menka, vos išgyventi. Valandos darbo labai ilgos, persunku išstovėti jauniems vaikams ir moterims.

Pirm Naujų Metų, pradžia darbo visados buvo nuo 6:50 min. ryto iki 6 val. vakare, viena valanda pietums. Toks padėjimas priverstė unijas kreiptis prie gubernatoriaus Foss, į Bostoną, apie sutrumpinimą laiko. Valstija priėmė, užtvirtino ir visur pasirodė ant dirbtuvių durų apskelbimai, kad po Naujų Metų yra sutrumpintos darbo valandos, — nuo 6:45 m. ryto iki 5:30 vakare. Tad per savaitę mažiau dviem valandom. Labai nudžiugo darbininkai. Bet vėl apsimastę, kad tas nelabai gerai išeis su dirbtuvių darbininkais, pradėjo šnabzdėtis apie streiką. Perleidus savaitę, tai tėtai šen pradėjo streikuoti ir pagaliau šiandien, t. y. 12 sausio, daugybė sustreikavo; kaip-kur net buvo kruvini susirėmimai su policija. Iš to viso, aš manau, kad buvo skaitytojams supranta priežastis; tai yra, fabrikantai nutraukė ir algos už tas dvi valandas, o darbininkai nori gauti tą pačią mokesį; iš to viskas ir prasidėjo!

J. Kird.

ROCHESTER, N. Y.

Sausio 1 d. čia atsibuvo indomios prakalbos parengtos D. L. K. Gedemino dr-stės. Pirmiaus sudainavo „Aido“ choras keletą tautiškų dainelių. Dainos nusisekė. Dainuojant „Gražybė Lietuvos“, publika sustojo ir delnais plojo.

Kalbėjo P. Petronis, ant tēmos „Žmogus ir jo siekiai“. Gerai laikėsi tēmos. Potam buvo monologas: „Kalėjimas“ — J. Binkokaitis. Prastai brolyti! Toliaus kalbėjo A. Smulkutis, nors ant lapelių buvo pasakyta Baltrūnas, — ant tēmos: „Organizacija ir jos prasmė“. Pradėjo socialistiškai, — ir tuoj nuvažio ant organizacijų ir ypatų užpildinėjimo ir apjuodinimo. Net ir lietuvių tautai per kailį supylė. Pirmo tuoj nupeikė L. S. A., kad atmetė referendumą. (Tai bent naujiena! O mēs vis žinojom, kad S. L. A. turi referendumą... Red.) Pakliuvo, sako, biznieriui ir valdybą, tai mums darbininkus laiko užniek. Užtai esą pradėjo mažintis S. L. A. sąnariai. Nebeužbaigęs kolyti L. S. A., užsipoelė ant T. M. Draugystės, kad pirmo buvus garbi organizacija, o dabar pavirtus į niekus! Išleidžiant netikusius raštus, tautiškumą platinanti, norinti įvykdyti autonomiją Lietuvoj, net nukurias ypatas carais pavadino, — kaip va p. Liutkauską, ir koki tēn advokatą ir daktarą, bet pavardžių visų nepasakė (turbūt nežinojo). Toliau nuvažio į Lietuvą. Dabar, sako, žiūrėkit! Jeigu sustreikuotų ant Libausko-Romensko kelio, tai pamatytum atsiunčia ratą kareivių, ir užkamenduoja: Rota ply! ką nušovė, nugi darbininką. Taip ir toliau plūdo nežinia nei ką. Publikoj pakilo kalbėjimas: ką tas žmogus nori sakyti? Dabar spręsk skaitytojai, — ar verta leisti tokie žmonės ant estrados su tokia kalba? Ant galo pasakė: mano kraujas virė nuo tų p. Liutkauskos prakalbų, tai nors dabar atkeršysiu. Ir atkeršijo, kad net sienos juokėsi. Žodžiu sakant, tai buvo ne prakalba, bet kopustų su žirniais maišymas.

Trečias kalbėjo K. Vaivoda: „Kokią naudą atneša žmonijai laisvos organizacijos“. Vidutiškai kalbėjo; būt gerai, kad būtų prisilaikęs tēmos; apie organizaciją suvis mažai teistarė, tik vis apie darbininkų laisvę. Tą patį jis visumet Rochesterj atkar-toja. Tik pagirtina, kad papeikė Baltrūno kalbą, už užpildinėjimą ant organizacijų. Sako, vietoj kėlimo mēs griauname. Ir tautos nepaniekino, bet ragino visus kiek galint eiti prie savo tautiečių, nes kaip didžiosios tautos nesiskirsto, taip ir mēs privalome nesiskirstyti.

Leonas Vaišnor.

THREE RIVERS, MASS.

6 d. sausio čia iškilo didelė ugnis, nušlavė keletą krautuvių ir tik naujai pastatytą francūzų drjos svetainę, kuri lėšavo \$18,000. Buvo aspergėta tik ant \$10,000, todėl draugija nukentė \$8,000.

K. P. Šimkonis.

SPRINGFIELD, MASS.

Čia randas į 100 lietuvių, kurie užsiima įvairiais darbais; kiti ir gerai uždirba. Yra mylinčių skaitymus. Savo vietinės draugijos jokios neturi.

Kalėdų laike čia lietuvių šeimynoje brolis brolio pavogė 70 dol. ir išvažiojo į platų svietą.

Berželis.

BRIDGEPORT, CONN.

Čionai dr-stės D. L. K. Vytauto pernai vasarą buvo užmanymas įsteigti tautišką kapines; bet tas pranyko, pabūgo, kad turėsia daug iškaščių apžiūrėjimui kapinių, o užpelno nežinia. Gaila būtų, kad draugystė tokį prakulnį darbą apleistų. Dabar gi nutarė statyti svetainę. Tas gal ir įvyks. Visgi malonu girdėti, kad ką veikia.

V. Jan.

BRIDGEPORT, CONN.

Vietinė Sv. Juozapo Dr-stė labai sunkius darbus turėjo su bedieviais. Pernai buvo nutarta, kad žėdnas draugas eitų velykinės išpažinties; bet daugelis tam buvo priešingų; tai ėjo kova visą vasarą, betgi rymionis gavo viršų, išbraukė 40 draugų, kurie nenorėjo mokėt už velykinę kortelę po \$5. Tai mat kai-kur dar esama ir senovės laikų!

Išbrauktas draugas.

NAUGATUCK, CONN.

Sausio 13 d. lietuvių šv. Jurgio svetainėje buvo maskaradų balius. Publikos buvo pilna svetainė; apsimaskavusių 16. Čionai lietuviai nesistengia per savo maskaradus ką-nors perstatyti, kaip paveizdan anglai. Buvo ką-tik vien apsikabinę poperiais; du atrodė suluošėliais, o vienas rusišku obješčiku. Taip balius buvo puikus. Jaunieji gražiai pašoko, senesnieji pagirksojo rudį prie baro. Gaila, kad Naugatucko lietuviai tą rudį dar augstai stato.

Grinorius.

HARRISON, N. J.

Šitas miestelis guli į rytus šale didmiesčio Newarko; greta jo miesteliai: East Newark ir Kearny, su daugybe didelių fabriku. Čia apsigyveno daugumas lietuvių, nemažai jau turi savo namus ir biznius. Parapijinius reikalus atlieka Newarko, bet draugystės tveria savo mieste skyrium. Dabar susitvėrė naujas „Harrisono Laisvės Choras“, kurį veda p. L. Ereminas iš Brooklyno.

Sausio 12 šis choras parengė teatrą „Netikėtai“, su koncertu. Teatras nėra ką peikti. Choras, vedant p. Ereminui dainavo: „Tėvynė mano Lietuva“, — maišytas „Ateis pavasaris prašytas“ moterų choras, „Vakarienė“, „Cigonų daina“, „Ne veskie vaikine“ — maišytas. Tarpais keletas deklamacijų. Koncertas nusisekė labai gerai; ačiū tai Ereminui. Gaila, kad publikos mažai buvo; gal tai užkenkė šaltas oras ir netikėtai atmaina dienos, — vieton sausio 13, atsibuvo 12 d.

Dar turiu priminti peiktiną pasielgimą tūlo vaikino iš Newarko Sv. Cecilijos choro, kuris laike dainavimą ardė tvarką su mermomis erzindamasi.

Klaustytojas.

LAWRENCE, MASS.

14 d. sausio vietinė TMD. kuopa Čibo salėje parengė paskaitas ir diskusijas. Skaityta J. O. Širvydo paskaita „Jaunuomenės taktai“. Paskaita yra gan taisykliškai ir nuosekliai prirengta, ne nuobodi ir ištis mūsų jaunuomenei parodanti kelius, tiesotus kelius gyveniman. Ir ji, jaunuomene, manoma, tai atjaus, susipras ir kaskart vis žengs pirmyn. Nors paskaita skaityta garsiai ir atidžiai, bet žmonėms (buvo jų į 6-8 šimtus abiejų lyčių) intužisiems apie streikus ir žingeidaujantiems kas apie juos girdis, pabaigus paskaitą nieko nediskusota, bet tuojaus pradėta viešos prakalbos, kad ant rytdienos neiti dirbtų, organizuoties union ir reikalauti padauginimo mokesťies. Pirmasai šiame dalyke kalbėjo J. Večkys iš Haverhill, Mass. Kalba jo žmonėms patiko. Daugumai klausytojų akis prašvietė kam ir delko streikuojama visose Lawrence dirbtuvėse. Antras kalbėjo koks-tai vaikėzas, Montvydas (Antonovo brolis), iš Boston, Mass. Tas nieko gero nepasakė, tik klausytojus išvadino tigris, gyvuliais, etc., kad visus žmones, kurie dirbtų sutrinti į žemę, į dulkes, pasmaugti kai kates, kad Petrai, Jo-

nai, Povilai, Magdės, Katrės ir kitokios „žemos lyties asabos“ niekam nevertos, kvailios ir t. p. Kas yra išmintingi, nepaaiškino. Ilgai kalbėjo, bet nieko nepasakė. Galop, publika nuvarė ir paprašė kitą pakalbėti. Pasirodė A. Ramanauskas. Šis gerokai įsiskarščiaavęs apipiešė vargingąjį darbininkų gyvenimą, darbą ir algas. Žmogus turi žmoną, 3, 4, 6 vaikus, gauna algos už darbą, tik 4, 5, 7 dolerius. O dabar vėl pamažino ant 30c. Ir kaip gi nestreikuoti? Ragino kad visiems lietuviams laikyties vienybės, neiti dirbti ir t. p. — Keturtašai kalbėjo P. Jatulevičius. Tai jaunas iškalbus ir sumanus vyrukas. Jis savo netrumpeje kalboj aiškiai ir plačiai, apsakė tuos klausimus, ką ir A. Ramanauskas palietė. Tik nepasakė, ką reikia veikti rytoj darbininkui, jei jis neis dirbtų ir gulės visą ištisą dieną lovoje? Ant to klausimo trumpai ir aiškiai kalbėjo dar du kalbėtojai, tai J. Seibutis ir J. Dagis. Jiedu tai ir palietė visą branduolį, būtent, kad rytoj neiti dirbti ir lovoje negulėti, bet atsikelti ir kitus einančius darban žmones suturėti. Nenori izeit iš namų skaityk laikraščius, kningas; susipažink su unijomis, sąjungomis. Rūpinkis kaip geriaus pagerinti savo būvį kultūros keliu. — Potam jau pasirodė ant pagrindų streikierių va-

das Juozas J. Ettor, organizatorius unijos **Industrial Workers of the World**, gimimo italas. Pirmiausia kalbėjo angliškai, nurodinėdamas visas kapitalistų suktybes, apgavystes ir tt. Yra žinoma, kad fabrikantai traukė darbininkus iš Italijos prižadėdami, žinoma, jiems nemažas algas ir neilgas valandas. Bet ką dabar darbininkai gauna? Per 5, 6 savaitėje valandas uždirba tik 5-6 nedaugiaus dol. Kur kapitalistų sąžiningumas ir dora? Ragino visus laikyties pradėtojo darbo — streiko. Nuo jo kalbos darbininkai susidrūtino. Nutarė išvien visiems laikyties ir neiti dirbtų, pakol darbininkų reikalavimai nebus išpildyti.

Taip parengtas TMD. kuopos vakaras virto viešu streikininkų susirinkimu. Gerai ir tas. Žmonės prisiklausė visko.

J. Kapucinskis.

Nuo sausio 21 d. rašo laikraščiai, jog streikieriai atmetė dirbtuvių pasiūlymą taikinties. Ir visupirmu delto, kad fabrikantai nereikalauja palikti kiekvienai dirbtuvei valių su savo darbininkais taikinties. Tada mat streikieriai taptų išsklaidyti nuo streiko ir nieko nebegantų. Net italų kuningas Milauneise ragina streikierius laikyties kruvoj.

Pasirodė ir dynamitas ant scenos. Areštuota devyni italai, kurie atgabėnė būk dynamitą iš Pensylvanijos. Tur-būt norėta mėtyt paplaišas į miliciją.

Juokeliai.

Burdulis turėjo ligą — naktį miegodamas vaikščioti. Jis pats tai gerai žinojo ir žinojo, kad tą ligą vadina „sommambulizmu“ ir kad jis yra sommambulist. Sykį jo bemiegant izeita ant gatvės. Bet kadangi del gatvės buvo nepaprastame kostiume, todėl policmanas capt ir pagavo. Tada pabudo Burdulis ir susuko: „Neliesk manęs! Negali manęs areštuot — aš sommambulist!“ Policmanas atsakė: „Aš nepaisau, kokios tu religijos, bet negali vaikščioti gatve naktimiose marškinuose!“

Tev. Myl. Dr-tes reikaluose.

Centro Vald. adresai:

Pirmininkas: V. Daukšys, 137 N. 13th St., Philadelphia, Pa.
Jog pagalbininkas: J. Kazakevičius, 103 N. Main str., Pittston, Pa.
Raštininkas: A. J. Žemantauškas, 739 Bank str., Waterbury, Conn.
Kasiterius: A. J. Povilaika, 804 Bank str., Waterbury, Conn.
Kningius: J. Simanavičius, 331 Barnes str., Plymouth, Pa.
Literat. Komitetas: J. Laukis, 3061 Farrell st., Chicago, Ill., V. S. Jukabynas, 425 Lincoln ave., Rockford, Ill. J. Gabrys, 11 rue Sommerard, Paris, France.
PASABGA: Kuopos ir pavieniai nariai, raštus T. M. D. reikaluose siųskite T. M. D. Lit. Kom. nariui-redaktoriui, šiuo adresu: V. S. Jukabynas, 425 Lincoln ave., Rockford, Ill.

IŠ KUR IMT PASKAITAS KUOPOMS.

Teko man kalbėti jau ne su vienu nariu TMD. apie rengimą paskaitų. Nusiskundžia jie, jog tai daiktas yra negalimas, nes nėra iš kur gauti referatų, o patis jų pagaminti neįstengia, nors — sako — paskaityti dar būtų kam, bet... parašyti nėra kam. O parašyti referatą, nebile kieno darbas...

Parašyti paskaitą ar referatą, teisybė, ne bilekam parašyti, nes parašymui referato reikia žmogaus su talentu, o čia tų talentų pas mus nėra ir nėra. Bet šita priežastis dar neduoda galutiną progą TMD. kuopoms, galutinai išsieteinti, kad nėsant kam parašyti referatą, paskaitą, nėra ir reikalų rūpintis jų rengimu. Tas dar nereikia, kad jau reikt rankas nuleisti ir ramiai atsisėdus užmiršti apie reikalingumą darbininkams ir tai vien tik todėl, kad ant vietos ir visoj apylinkėje nėra kam parašyti referatą. Tai būtų per daug drąsus pasiteisinimas savo negalių.

Taigi, iš kur imt referatus-paskaitas? Bile tik yra kam paskaityti, o skaitymo yra užtektinai, tik nereikia apsileisti, nereikia tingėti. Štai raštai Vidūno. Jo raštai kaip tik ir tinka rengimui paskaitų TMD. kuopoms. Štai Vidūno veikalai:

- 1) Visatos Sąranga.
- 2) Šalpinga žmogaus didybė.
- 3) Mirtis ir kas toliaus.
- 4) Žmonijos kelias.
- 5) Likimo kilmė.
- 6) Apsišvietimas ir
- 7) Gimdymo slėpiniai.

Šitie veikalai yra labai tinkami paskaitoms, nes kiekviena kniugelė kaip tik vienam sykiui perskaityti. To paties autorians yra ir dar vienas veikalas, tinkamas paskaitoms, tai **Mūsų uždavinys**. Šis veikalas yra didesnis už pirmuosius, todėl galima jį skaityt dalimis. Tik kuopoms reikia netingėti rengti paskaitas ir susirinkusiems žmonėms aiškiai perskaityti minėtus veikalus.

Jeigu augščiau minėtų veikalų būtų permaža, galima paimt veikalus kitų autorių, kaip ve, Dr. J. Basanavičiaus veikalas Lietuvos pilis, arba kryžievių darbai po Lietuvą. Kniugelė perskaitoma per porą vakarų. Kitas skaitymas, tinkantis paskaitai, tai Dr. V. Kudirkos (žūr. Kudirkos raštuose, II tome) **Tautystės pamatas** (kaip tik neilga paskaitėlė). Toliaus labai naudinga kiekvienam lietuviui, brangintinos vertės paskaita p. Laukio (žūr. pirmuosius numerius „Tėvynės“, 1911m.) **Patrijotybė**. Rasime dar ir daugiau naudingų raštų, tinkamų paskaitoms, jei tik kuopos norės ir netingės surengti vakarus. Ir nejaugi, šiandien kuopos įšėskotų progų, ne paskaitų surengimui, tik priežasčių išsikalbėjimams delko jos tųjų paskaitų

nerengia. Nejaugi kuopos tik, kad tik tos paskaitos yra paskaitomis, kurios yra plunksna parašomos ant poperiaus, o kas atspausdinta kningose ir kningelėse, tos jau be vertės! Tik imkitės prie darbo, prie paskaitų rengimo, o paskaitos atsiras. Rengėjai tegu tik suranda upatą mokančią paskaityti ir jai paveda paskaitos sujieškijimą, paskaitų bus užtektinai. Bet, jeigu ir toliau taip snausite, kaip snaudėte ikišiol, tai, meldžiamieji, bent nesiteisinkite tuomi, kad referatų neturite iškur imti, bet tiesiog pasakykite, kad tingite padirbėti apšvietos labui ir TMD. naudai, tai bent teisybę pasakysite.

TMD. kuopų nerangumas pačina iš to, kad renkasi sau viršininkais upatas ne tas, kurios moka ir nori padirbėti, bet tik tas, kurios moka greitai apsiimti ir pasikui nieko neveikti. Kuopos daugiausiai atsideda ant savo viršininkų, o tie viršininkai! lyg akmuo, iš vietos ne pasijūdina. Ir todėl pas mus viskas stingsta. Jeigu TMD. nariai, kiekvienas su pasišventimu būtų dirbę per tą 15 metų, kuriuos pergyveno T. M. D., argi jau nepriklausytų 10,000 narių šiandien? Iš tikro taip būtų. O ką mes šiandien turime iš pusės milijono lietuvių, gyvenančių Suvienytose Valstijose?

Darbavimasi TMD. labui, yra darbavimasi sau. O kas nesirūpi savo, savo draugijos istobulimui ir išplėtojimui, tas nevertas žmogaus vardo. Persiprašau, jei šis mano išsitarimas kam nepatinka. Juk tai teisybė.

Dirbkime visi ir visada, naudingą darbą, o naudingas darbas atneš mums gausų, pelningą vaisių.

Zemaičių Antanas.

IŠDININKO ATSKAITA UŽ IV BERTAINI, 1911 m.

Ineigos:

E. St. Louis, Ill. per D. Milius	60
už ženklelį	1.00
Cleveland, Ohio, 20 kp. per J. Plerpą	4.00
S. Manchester, Conn. 130 kp. per A. Petronį	1.00
už ženklelį	1.00
E. Chicago, Ind. 127 kp. per M. Tijušą	5.00
už ženklelius	5.00
Waterbury, Conn. 5 kp. per M. Alytą	60
E. Chicago, Ind. 127 kp. per J. Dagį	2.00
Silver Creek, Pa. už ženklelį per J. Šipailą	1.00
Waterbury, Conn. 5 kp. per A. Blazonis	60
Brooklyn, N. Y. 3 kp. už ženklelį K. Čiuberkius	1.00
metinės mokesčiai	9.60
Chicago, Ill per B. K. Balutį už kningas nuo A. Olšewskio	150.00
Cedar Point, Ill. per K. Šnuolį	9.00
Grand Rapids, Mich per J. Garpis	1.80
Brooklyn, N. Y. pav. K. Strumskis	60
Chicago, Ill už kningas T. M. D. nuo A. Olšewskio	17.26
Hult Ore. pav. J. Endžiulis	60
E. Chicago, Ind. 127 kp. per M. Tijušą	4.00
E. Chicago, Ind. 127 kp. už ženklelius per M. Tijušą	5.00
St. Charles, Ill. 130 kp. per S. Kellą	3.00
Cleffside, N. J. pav. M. Mažeiką	60
už ženklelį	1.00
Waterbury, Conn 5 kp. per M. P. Brazauską	41.40
už ženklelį	1.00
Cambridge, Mass. 55 kp. per	

J. Tamulyną	1.80
Brooklyn, N. Y. 3 kp. per K. Čiuberkių	5.20
už Kudirkos raštus	2.50
Clinton, Ind. 53 kp. per J. Skinderį	2.00
Chicago, Ill. už kningas per A. Olševskį	5.13
Waterbury, Conn. 5 kp. per M. P. Brazauskas	21.00
St. Charles, Ill. 130 kp. per S. Kellą	2.00
New York, N. Y. 43 kp. per K. J. Intą	3.60
Cambridge, Mass. 55 kp. per J. Tamulyną	1.20
Freeland, Pa. 97 kp. per A. J. Sasnauską	4.20
už ženklelius	2.00
So. Manchester, Conn. 103 kp. per S. Galvosą	1.00
Chicago, Ill. 65 kp. per J. Zacharuską	7.80
Grand Rapids, Mich. 58 kp. per A. Latvėną	6.60
už ženklelį	1.00
Passaic, N. J. pav. P. Sakatauskas	60
Rochester, N. Y. 52 kp. per J. Dantą	2.00
už kningas	9.00
St. Charles, Ill. 130 kp per S. Kellą	1.00
Racine, Wis. 121 kp. per P. Vaitiekūną	2.00
Kingston, Pa. 84 kp. per J. Žiūrį	3.50
Valparaiso, Ind. 13 kp. per C. J. Majauską	5.60
už kningas	2.50
Hammond, Ind. 112 kp. už ženklelius per A. Serbenatą	5.00
St. Charles, Ill. 130 kp. per S. Kellą	2.00
Cleveland, Ohio 47 kp. per J. Jačoni	18.35
Chicago, Ill. 28 kp. per J. Biežį	16.00
Stamford, Conn. 131 kp. per T. Laukevičių	6.80
Cedar Point, Ill. 129 kp. už ženklelius per K. Šnuolį	8.00
Freeland, Pa. 97 kp. per A. Sasnauską	2.60
Iron River, Mich. pav. A. S. Kraujelis	1.20
už ženklelį	1.00
Waterbury, Conn. 5 kp. per M. Brazauską	7.80
New York, N. Y. 43 kp. per K. Intą	1.00
už ženklelį	1.00
Bluefield, W. Va. pav. F. Lapinskas	1.20
už ženklelį	1.00
Waterbury, Conn. 5 kp. per M. P. Brazauskas	3.00
Worcester, Mass. 50 kp. per F. Tumosą	19.80
Northampton, Mass. pav. R. Želesių	1.20
Glasgov, Scotland pav. J. Varnas	4.87
Rockford, Ill. 117 kp. per V. Vekerotą	3.00
už ženklelį	1.00
Viso pribuvo nuo 1 rugs. 1911 iki 1 sausio 1912 m.	466.65
Išmokėjimai:	
J. J. Paukščiui už nuvežimą kningų į stotį	50
Dr. Garmui rankpiningiai už rankraščius T. M. D.	50.00
J. Simanavičiui randa už kningų vietą	25.00
	\$75.50
Ineigų buvo	466.65
Atliko	391.15
Paskirstymai.	
Ineigos nuo rugs. 1, 1911 m. iki sausio 1 1912 m.	466.65
I geležinį kapitalą 10% II bertainio	46.67
Lieka	419.98
Buvo išde nuo I bertainio	77.59

Viso 497.57
Išmokėta nuo rugs. 1, 1911m. iki sausio 1, 1912 m. 75.50

Pasilieka TMD. reikalams išde iki sausio 1, 1912 ... 422.07
Geležiniam kapitalu buvo iki rugs. 1, 1911 m. 565.22
Nuo II bertainio 46.67

Geležiniam kapitalu yra iki sausio 1, 1912 m. 611.89
Pas išdininką TMD. reikalams 422.07

Pilnas turtas TMD. iki sausio 1, 1912 metų 1,033,96
A. J. Povilaitis,
TMD. išdininkas.
P. S. Apsykaitoje, tilpusioje 41 nr. „V. L.“ įsiskverbė klaida ant 96 centų; pažymėta yra, kad pasiliko \$76.63. Turi būti: liko pas išdininką \$77.59. **A. J. P.**

ATSAKYMAI.

A. J. Ramanauskui: — Raštelis „Seimui besitarianant“, tilps atėinančiame numeryje.

J. Anilaskui: — Užsimokėt duokles TMD. galima už kiek metų norima.

J. Barkauskui: — Raštininkų Fondas su TMD. nieko neturi; kiek žinoma, jo valdyboje, tur būt yra tik išdininkas, o kiti bene yra atsakę nuo savo priedermių.

Gražulini: — Susižinokite kaslink to, su buvusiu sekretorium J. Dagiu (101 Oak st., Lawrence, Mass.). Man apie tai nežinoma.

Tėvynės Mylėtojui: — Kad ir nariai TMD., už „Vienybę Liet.“ turi mokėti pilną prenumeratą.

Kuopoms: — Norint organe pasigarsinti savo kuopų susirinkimus, tekstą su 50c. siųskite „V. L.“ administracijai, bet ne man, nes aš su apgarsinimais susirinkimų nieko neturiu; tokie apgarsinimai turi būt apmokami.

V. S. Jokubynas.

IŠ LIETUVISKŲ SODYBŲ HISTORIJS.

Rochester, N. Y. Malonėkit pataisyti mano klaidas N1 „V. L.“ prie Rochesterio lietuvių gyvenimo. Pralaidžiau, kad randasi, 69 kp. L. S. A. ir 103 kp. R. K. S. A. Taipgi P. Vaičiūčio teatrališka kuopa buvo susitvėrusi 1908 m. ir mirė tuos pačios metuos. Taipgi 1910 m. buvo susitvėrus „Laisvės choras“, bet nebūnant dirigento, tur būt pakriko, nes nematyt pasirodant. **P. Petronis.**

Detroit, Mich. Šv. Jurgio drėte uždėta 1904 m. ir tai pirmutinė lietuvių draugystė Detroito. Po jai jau atsirado apie keturias. Virš minėta dr-tė buvo tvierama per 16 metų, ale vis pavidavo, iš priežasties, kad vieni katalikai, kiti laisvamaniai. Ši dr-tė sumanė 1908 m. statyti lietuvių bažnyčią. Tų metų sausio mėn. pribuvo ir kun. Kaz. Valaitis. Rinko del bažnyčios piningus, apie \$1000 pasiskolino ir pastatė bažnyčią pradžioje 1909 metų; lėšavo išviso apie \$2.000. Ir, žinoma, užrašė turtą airių vyskupui... **P. Kaplys.**

LAWRENCE STREIKIERIŲ ATSIŠAUKIMAS.

Lawrence, Mass. streikuojantie audeklinių fabriku darbininkai—tų tarpe nemaža dalis ir mūsų vientaučių lietuvių — prašo mūsų redakciją ilgą atsišaukimu,

kad praneštumėm visuomenei, jog labai reikalinga streikieriams pašalpa. Pirmiausia labai mažai uždirbdavo, todėl negalėjo susitaupinti cento del juodos dienos. O dabar, kada darbininkai nesileidžia numušti dviejų valandų mokesčius per savaitę, nesiduoda sumažinti jau ir tos mažytės algos, tai fabrikantai pasiryžo juos varu prie to priversti. Kilo streikas, ir daugumas šeimynų jau stovi prie bado.

Visos aukos, kokias kas siųstų streikieriams, reikia šiaip adresuoti: **Textile Worker's Strike Committee, Joseph Bedard, Secretary, 9 Mason str., Lawrence, Mass.**

New Yorko žinios.

¶ Sugrįžo kardinolas. Vienu iš žymiausių šios savaitės atsitikimų New Yorke, buvo sugrįžimas iš Romos arcieviskupo Farley, kuris dabar jau gavo iš popiežiaus kardinolo kepuraitę. Katalikų dvasiškijs surėngė jam iškilmingą sutiktuvę. Pereitą nedėdienį New Yorko Hippodrome pagerbimui Farley'o buvo milžiniškas susirinkimas, kurian apie 20,000 publikos grįžo nuo durių nebetilpę. Kalbėjo visa eilė kalbėtojų ir patsai Farley. Jisai perdavė Amerikai popiežiaus laiminimus, o publika po mingių išsiuntė Roman telegramą, ačiūndama popiežiui už didelę mylistą, tai jau kad davė Amerikai tris naujus kardinolus. Žinoma, jiems algas mokės patįs amerikoni.

¶ Račkausko paskaita. Per nedėdienį Lietuvių Ukėšų Klubu ruimuose P. Račkauskas skaitė prelekciją ant tēmos: „Dievų pavaldumas“. Prie to buvo deklamacijos ir p. A. Račiūnas rodė krutomuosius pāveikslus. Žmonių, kaip visuomet, veik pilna salė prisirinko. Iš to atžvilgio new-yorkiečiai lietuviams duoda puikų pavyzdį kitų miestų lietuviams, sakysim, kad ir... Brooklynui!

Vietines Žinios.

— „Aušros“ sukaktuvių vakarėlis. Vietinė „Aušros“ Dr-jos kuopa rengia iškilmingą vakarėlį, paminėjimui 10-metinių „Aušros“ gyvavimo sukaktuvių. Vakarėlis su koncertu, prakalbotimis ir įvairiais pasilinksminimais atsisbus 8 d. balandžio McCaddin Memorial Hall.

— „Pabaigtuvės“ ir „Kaminakrėtis“. Scenos Mylėtojų Choras pereitime ketverge galutinai nutarė pastatyti šį sezoną Brooklyn ne operettes „Pabaigtuvės“ ir „Kaminakrėtis“ kurias nuo šio ketvergo ir pradės mokintis.

— **Moterų Choras.** Girdėjome, kad pradėjus veikti vyrų chorui „Milda“ neapsileido ir moteris: dabar pradėjo mokintis dainuoti susidares moterų choras. Mokinā p. L. Ereminas.

— **Pasimirė šie lietuvi:** 1) Franc Dapižis, 311 Plymouth str. (11 sausio). 2) Petras Norkus, 47 metų, 183 N. 4th str. (12 sausio). 3) Kaz. Megianis, 16 dienų, ant Laurel Hills — Queens (17 sausio).

— **Išsismė apsišvedimo laisnius:** 1. Simas Savukaitis, 83 Grand st. su Mare Mažulaičiu, 524 Metropolitan ave. 2. Juozas Ventkauskas, 38 Grand str. su Mare Ruškintė, 118 N. 5th srt.

— **Krasos bankas Williamsburge.** Vietinė krasa mus prašo apskelbti savo vientaučiams, kad

nuo 1 d. vasario atsidaro krasos banka „W“ Post Office, tuojaus priešais Plaza, tai yra ant Broadway ir So. 8-tos gatvės. Pirminė piningus pasidėti kasdieną nuo 9 val. iš ryto, iki 5 val. po pietų. Procentus, kaip žinoma, mokės 2%. Pirmiausia indėlis turi būti nemažesnis per \$1. Dabar williamsburgiečiai susilaukė labai parankių vietelę savo taupomiams grašiams pasidėti. Čia niekad nepraušs, nes valdžia už tai gvarantuoja.

— **Nauji lietuvi pramonininkai.** Ant kampo Grand st. (131) ir kampo Berry str. lietuvi: J. Danilevičius ir P. Merkevičius uždėjo puikią drapanų krautuvę (Gent's furnishing store) kur pardavinės visokias vyrų viršutines ir apatines drapanas, beje priims apsteliavimus naujas drapanas padaryt. Tai bus rodos dar pirmutinė lietuvių vyriškų drapanų krautuvė.

— **„Raudonasis“ nedėdienis.** Per nedėdienį po pietų Taut. Namo salėje atsibuvo prakalbos paminėjimui 22 d. sausio Peterburge žuvusių darbininkų. Kalbėjo: Šukys, Perkūnas ir Šaltis. Žmonių apšėiai susirinko.

— **Paskaita iš Vidūno.** Pereitą nedėlvakarį Taut. Namo salėje buvo TMD. kupos paskaita. Skaitė Liaudies Mokyklos narys, p. J. Lutkauskas, iš Vidūno rašto „Gimdymo slėpiniai“. Publikos buvo į 200.

— **TMD. 3-čios kuopos metinis susirinkimas** atsibus nedėlioje 28 d. sausio nuo 2 val. po pietų, p. P. Draugelio salėje, 73 Grand st. Visus sąnarius kviečiame būtinai susirinkti ir atsivesti įrašymui susirinkti ir atsivesti įrašymui Draugijon savo draugus ir pažįstamus. **Lauraitis.**

— **Lietuvių mokyklos reikalai.** Nedėlioje buvo susirinkimėlis delei įsteigimo lietuvių vaikeliams ir augusiems kursų iš lietuvių rašto, kalbos, istorijos, etc. Girdėjome, kad tas klausimas visgi eina pirmyn.

— **Panaikino bažnyčion įžangą.** Per nedėdienį jau ir lietuvių bažnyčios klebonas kun. V. Varnagiris apšaukė, jog nuog šiol nebereikšią mokėti dešimtukų, bažnyčion įneinant.

LAIŠKAI IN REDAKCIJA

Gerb. Redakcija! Meldžiu man išaiškinti: ar buvo kada žmonės stipresni, negu dabartiniai ir kada ilgiausiai gyveno: ar seniau, ar dabar. Aš tiek žinau, kad dabar žmonės yra gūdresni. O apie stiprumą nežinau.

Povilas Balčiūnas,
Detroit, Mich.

Apskritai imant seniaus žmonės buvo fiziškai stipresni, nors gyvenimo sąlygos buvo labai ir labai blogesnės, negu šiandien. Taip jau biskį ilgiau ir gyvendavo. Paveizdan, istorija parodo, kad daugelis žmonių išgyveno iki pusantro šimto metų suvirš. Biblijoje randame užrašyta žydų patriarchus gyvenusius po kelis šimtus metų. Tačiau šitas skaitoma mythu. Tikrai žinoma tik, kad buvo žmonės, kurie išgyveno iki pusantro šimto metų. Kodėl gyvenimas dabar trumpinasi ir kodėl žmonės dabar fiziškai mokesni, mokslas dar tikrai nenustatė. Abelnai sakoma, kad žmonės perdaug atsitolino nuo gamtinio gyvenimo ir pardaug save ir savo gentkartes nusilpnina įvairiais civilizacijos padarais, tarp ko kito vartojimu alkoholio ir rūkymu tabako. Pastebėta, kad laukiniai ir neseniai išėję iš

laukinių žmonės ilgiau gyvena. Taip va anais metais New Jersey valstijoje valdžia rinko statistiką ir atrado, kad tarpe negrų vienas šimtametis žmogus pripuola ant 1000 asmenų, tuometaru baltiečių šimtametis pripuola ant 150,000. Liūdijs, kad baltveidžius civilizacija nusilpnino.

Gerb. Redakcija!

Meldžiu patalpint mano šiuos kelis žodelius.

Laikas nuo laiko pažiūrint į kitataučius, matosi pas juos daug daugiau vienybės, kaip pas mus lietuvius. Pas juos, nežiūrint kokios būtų kuopos ar partijos, bet savo tautos reikaluose tai visi eina išvien. Bet kodėl pas lietuvius to nėra? Ar jie neturi gerų vyrų? Ne, jie turi ir labai gerų vyrų, kurie pilni energijos, kurie dirba, prakaituoja ant tautiškos dirvos ir savo brolių labui. Bet yra tokių tikrų lietuviškų iskarijotų, kurie visuomet bando kenkti mūsų žmonių kilimui. Pirmas iš tokių yra „Keleivis“ su savo sėbrais, kuris visuomet yra mūsų žmonių priešas. Dabar iki tokiam laipsniui daėjo, kad ir ramiausi lietuvių sujudina. Kaip dabar pasirodžiusi Perkūno korespondencija, kuri tikrai kiekvieną lietuvi užgauna, nes tiesiog pasako, kad „Vien. Liet.“ neskaitytų, kuri tikrai yra geriausias lietuvių tautiškas laikraštis, kuris geriausia gvildena lietuvių reikalus ir šaukia visus prie apšvietos. Bet ką gi jūs, vyručiai, nuveikėte su savo „Keleiviu“? Jūs tik visuomet bandėte kenkti lietuvių geram darbui. Kaip sakau, „Katalikas“ tik apgarsino dienraštį leisiąs, tuoj ir jūs apgarsinot leisią savo dienraštį, kurio nei manyti nemanat leisti, nes pas mus dar negalima ant syk išleisti du dienraščių. Jūs tik darote bile sūtrukdyt kitų lietuvių darbas taip kaip tas šuva gulėdamas ant šieno nors ir pats neėda, bet ir kitam nenori prileisti. Jūs, vyručiai tik dengiatės socializmo skraiste, bet to socializmo jūs visai nepažįstate. Lietuvis socializmo niekadods nepeikia, kaip geros teorijos, bet tuos kaltinam, kurie griebjasi socializmo del biznio, o jo nepažįsta ir paskui minia klaidina. O liaudis dar nėra ant tiek išmintinga, kad galėtų visas šiūksles atskirti nuo gero. Čia nėra, vyručiai darbas pagirtinas. Jeigu jūs esate lietuvis ir iš lietuvių naudojātės, tai ir dirbkite Lietuvos ir lietuvių labui. Ar gi jūs jau vieni toki gudruoliai atsiradote, kad pirmiausia savo brangią kalbą paniekint? Pažiūrėkit ant kitų tautų. Pas juos didžiūsi filosofai savo prigimtą kalbą stato pirmoje vietoj, o jūs dar persekiojate ir tuos, kurie tarnauja Lietuvos labui. Tai yra žemas darbas, ir tokie tik žmonės gali taip padaryti, kurių protas jau atsikako teisingai veikti.

Lietuvos tėvynainis.

LAIŠKAI IŠ LIETUVOS.

Suvalkija. — Rods šiaip nieko aš dabar į „V. L.“ negaliu naujo pranešti, nes visas smulkias žinias gaunate ir matau perspausdinatė iš Lietuvos laikraščių, tačiau čia nors trumpai aprašysiu apie perėjusios vasaros stovį. Pavasaris buvo nelabai vėlyvas, tik begalo sausas. Vėliaus netikėtai užėjo lietaus ir šalčio. Gamta iškirto mūsų tėvynelėnemažą baiką. Na, o kaslink vasa-

KAZYS PUIDA.

MIRGA.

Keturiaveiksmė istorijos drama.

(Tąsa.)

MIRGA. Dievai nieko neįveiks — čia žmogus stipresnis net už dievus... Už valandėlės bus pervėlu.

ONA. Šiandien — tuoj atsakyti...

MIRGA. Tuojau!

ONA. Dieve, Dieve! apšviesk mane! — Bet iškur ta žinia?

MIRGA. Viską iš Bilgėno sužinojau.

ONA. O jeigu jis žūs?

MIRGA. Ne! jis bus liuosas!

ONA. O jeigu žūtų?

MIRGA. Valdove, išžiūrėk manin atidžiai: veidan, ūgin, stuomenin ir atsimink savo vyrą. Ar nieko nematai?

ONA. Ne, nieko. — Palauk, palauk — tas panašumas...

MIRGA. Galiu kaliniu Vytautu būti?

ONA. Nesuprantu.

MIRGA. Nieko nepasakysiu daugiau — ar sutinki, valdove?

ONA. Ir norėčiau sutikti — ir baimė mane ima...

MIRGA. Juk Mirga nieko sau neprašo. Ji nori tautai valdovą gražinti, gyvenašlei vyrą atiduoti ir skaudėjams baisų keršintoją suteikti.

ONA. Valdovo uždavinius palik mums patiems apskelbti...

MIRGA. Ne, šią valandą jokių valdovų aš nebeturiu. Kuomet pagalbą nešu — nešu ją, nes žmogumi jaučiuosi ir sesers, o ne kuningienės, skausmą jaučiu.

ONA. Tad veik gi, telaiminie tave krikščionių Dievas!

MIRGA. Bet nei vienam mano sumanymui valdovė nesipriešisi?

ONA. Ne, nei ant visko sutiksiu.

MIRGA. Tad prie darbo... (pagalvoja valandėlę).

ONA. Kaip čia drėgna, kaip šalta, tarytum mirties nuodai stengiasi palengvinti žmogų numarinti... Kas bus? Ką ji darys?

MIRGA. (susigriebus). Valdove, pasiūsi Sungailai savo gėdulingąjį žiedą.

ONA. Sungailai? Kaip gi pasiūsti?

MIRGA. Man duosi — aš tai atliksiu.

ONA. Bet kaip? (paduoda žiedą).

MIRGA. Nieko neveik, valdove, be manęs nes pradėtam darbu tik užkenkti gali.

ONA. Nei žingsnio — nei žodžio netarti už savo mylimąjį vyrą, tik jo laisvę dovana iš kito rankų priimti!

MIRGA. Gyvybės takas, valdove, niekam nedovanojamas, jis reikia gyvenimo triūsų pelnyti, reikia vieta žmonėse darbais pasidaryti ir dvasia reikia turėti, kad kitus valdyti. — Iš gailingumo dovanojama gyvybė — tai surūdijusios kanklės be gyvo aido. (Beldžia į duris.) Kuningiene, turiu matyties su vienu žmogumi, bet be liūdytojų, teikies išeiti — vyro reikalą svarstysiva.

ONA. Dieve galingasai! tarnai kuningais vartyti pradėjo...

MIRGA. (užbaigia)... kad kuningai kuningais būti galėtų.

ONA. Išėinu, bet saugok menkavertę savo gyvybę! (eina).

MIRGA. (staciškai). Mano menkavertė gyvybė šią valandą gali kaliniui valdovo karūną sugražinti ir laisvę suteikti.

4.

MIRGA. (Onai išėjus, atidaro duris). Drausiai, vienudu esava.

GIMBUTAS. (sėdasi prie skobnies). Kaip pavargau! — Tiek laiko jaunam žmogui kupron susimetus seniu išbūti. (Išsitiesia). Kas gero, Mirga?

MIRGA. Žinios kuoblogiausios. Turi dykūnas tuoj į kelionę rengties. Iš Bilgėno, kuris begalo manimi pasitiki, gausiu tau žirgą.

GIMBUTAS. Ar toks skubus reikalas? Už dviejų mylių mano sodyba — tą galą pėsčias nukeliausiu.

MIRGA. Perkūno greitumo reikia tą viską atlikti. Rytoj, sutemus, Sungaila turi sutartoję vietoje būti. Induosiu jam šitą žiedą. Atmink: joji Kaunan mano genčių į jungtuves kviešti — Bilgėnas tave siuntė.

GIMBUTAS. Suprantu.

MIRGA. Dykūne, Vytautas gyvybės nutos, jeigu savo darbo neatliksi ir žemaičiai tave už tai kaltis.

GIMBUTAS. Žemaitis aš pats esmi — tad savo valdovą gelbėsiu... (beldžias)

5.

MIRGA. (išgirdus besibeldžiant). Kuningienei būrei; blogi ženklai — vilties nėra. — (Atidaro duris.)

BILGENAS. (inėjus). Burtininkas dar čia? MIRGA. Blogi ženklai...

BILGENAS. Kitaip ir būti negali! MIRGA. O man taip linksma, širdis taip

manyje auga, tarytum rytoj kuningienės karūną užsidėsiu...

BILGENAS. Tad reikia skubėti...

MIRGA. Burtininko inprašiau, kad nukeliautų mano tėviškėn genčių į mudviejų jungtuves sukviesti. — Tik per penkias dienas tegalys Kauną atsiekti...

BILGENAS. Pėsčias eis? — Ne, Bilgėno pasiuntiniai pėsti nevaikščioja! — geriausia šaulių žirgą duosiu — telekie sakalu!

MIRGA. Koksai tu geras!

BILGENAS. Pikčiau, kaip gyvybės tavęs pasiilgstu...

MIRGA. Kaip laukiu tos valandos, kurią būsiva mudu drauge! (glaudžiasi prie jo).

BILGENAS. (Gimbutui). Eik į arklidę, rasi tenais senį Lisicą, tegul geriausį žirgą išrenka ir tuoj jok.

GIMBUTAS. Senus kaulus barškinti — nepajėgsiu!

MIRGA. Mano seneli, tu toks geras man buvai, ant savo rankų mažutę Mirgą išnešiojai. Ir dabar, kuomet jos tokia... tokia laimė laukia, tu nori atsisakyti?

GIMBUTAS. Bet nepykita, jeigu susivėlinčiau.

MIRGA. Tik atlik kas reikia rūpestingai!

GIMBUTAS. Padarysiu, viską padarysiu!

BILGENAS. Tai eik arklidėn žirgo pasiimti.

GIMBUTAS. Vienas neisiu — senis Lisica nesukalbamas žmogus.

MIRGA. Eik drauge, mano meiluži, juo greičiau burtininkas išjos, juo mudviejų laimė arčiau bus.

BILGENAS. Gerai — eiva drauge. (abu išėina).

6.

MIRGA. (stovi valandėlę tyliai — paskui). Taip, taip — Kęstučio krauju suteptas meiluži! Tokią jungtvių iškilnę pasi-

gamysiu, kokios dar niekas pasaulyje neturėjo... Už pamerges — juodvarnių gaujos pintuvių dainas man kranksės...

Rūtų vainiko vietoje pakaruoklės virvė meilingu glėbju kaklą apjuos... (Duryse pasirodo Ona). Rudens vėjai pamėlynavusias lavono lūpas supdami šiurpiai

bučiuos...

ONA. Mirga! — Mirga!

MIRGA. Kas čia?

ONA. (eidama prie jos). Mirga!

MIRGA. (greitai bėga prie Onos ir klapja jos kojas apkabindama). Pervėlu, valdove, pervėlu! (Ona žegnoja ją).

UŽDANGA.

VEIKSMAS II.

Veikia:

Vytautas.

Bilgėnas.

Ona.

Mirga.

Tamsus kalėjimo kambarys. Iš kairės ir dešinės gilūs langai sienose. Durys vienos, iš priešakio. Kampe po kairės sutaisytas guolys, šale jo medinė kedė, ant jos vandens ašuočiai.

VYTAUTAS. (uždangai pasikėlus stovi lango indubime ir žiūri pro langą — ilgai tyli). Skraidykit, lakūnai, laisvai — visa širdžia pavydžiu jums jūsų laisvės — mano dvasia su jumis laisvai skraido... (Išėidamas.) Kuningų dienoms giminės šviesos pavydi — štai (rodo guolin) žemaičių valdovo sostas, iš kurio vien kalėjimo sienos paliepimų tesiklauso... O tiek buvo svajota... tiek darbo jau nuveikta...

ir vaidenos man dviejų jūrų skalaunama Lietuva — plati, kaip tik žmogaus mintis jos ribas apimti gali... Kryžiuočių gyvatė sumindžiota — valdžia vienoje rankose... Ir štai, tamsaus kalėjimo sienos viskam tam galą padarė... O! taip norėčiau išskristi, kaip tas arėlis

VISUOTINOJI
Historija

(SATYROJE)

Teffi, Dymov'o ir Avierčenko's prisuskaitęs parašė

T(oks)... Š(ioks)... K(itoks)...

(Tąsa.)

Reikia pastebėti, kad toje gadynėje ir toje šalyje politiškai neištikimais buvo laikomi monarchijos šalininkai. O šiandien, paveizdan Maskolijoje, pabandyk prasitarti, kad monarchija nėra reikalinga — tai tave, broliuk tu mano, be druskos ir be pipirų suės! Keičiasi gadynės ir žmonių supratimas keičiasi.

Genoa nuolatos bardavosi su Venecija. Nebūtų moteriškos lyties! Bet joje nebuvo pastovumo sulig to, kokia valdžia yra tinkamesnė, ar respublika, ar monarchija. Svyravo, yt senas kryžius patvoryj. Užtat ją ir pabaudė Dievo rykštė.

Ispanija.

Ispanija buvo garsi daugeliu dalykų. Ji pragarsėjo maurais, arba arabais (nuo to paėjo ir žodis arabeskas), paskui garsia inkvizicija, ne ta, kurią kuningas V. Dembskis parašė, bet ta, kurią įsteigė Romos popėžiai, ir, ant galo, jaučių imtynėmis.

Pirenėjų pusia-salį, ant kurio yra Ispanija, VIII. metašimtyje užkariavo Maurai. Apsigyvenę Ispanijoje jie, nepoiligam, neteko savitumo bei karžygiškumo ir pradėjo užsiimti prekyba. Pasibaigus Omajadų dynastijai, Ispanijos chalifatas suskilo į smulkias valstybes: Grenadą, Sevilją, Valensiją ir kitas. Tą suskilimą įvykino istorija, norėdama pagelbėti krikščionims kariauti su Maurais. Ir ištikrųjų, kaip tik Ispanijos chalifatas suskilo, tai tuojaus Arabų žemės viena po kitai perėjo į rankas krikščionių karalių. Įžymiansi karė buvo ta, kurią atliko Kastilijos gyventojai su Arabais; toje karėje atsižymėjo Rodrigo Diaz, pramintas Sidu ir tuo vardu patekęs į liaudies dainuokas.

Arragonijos karalius Ferdinandas II, pramintas nežinia už ką Kataliku, vedė moterę, Kastilijos sosto inpedinę — Izabelę. Tos jungtūvės užtiesė, taip sakant pamatą Ispanijos karalystei. Ferdinandas pamušė su Grenada, vienintėle Arabų valdžios ir jų valdomosios šalies atramą. Kadangi užkariautojas buvo Katalikas, tad sunaikino visą miestą, bedievių mahometonų sėdybę.

Ferdinandas vienval sapnavo apie nepadalinaimą monarchiją. Šis valdonas žiūrėjo į religiją, kaip į būtina policijos isakymą; dvasiškiya, jo nuomone, buvo tai žandarmai. Gi patsai dvasiškiyas iš visų dvasiškijų, vadinasi popėžius, karaliaus supratime, buvo ne tai prokuroras ne tai policijos viršininkas. Bet gi, anot karaliaus, popėžius turėjo būti žandarmiasis iš visų žandarmų.

Ferdinando laikuose popėžiai įsteigė Ispanijoje (ir kitose šalyse) šventąją Inkviziciją. Buvo tai šventas teismas, kurio tikslu buvo garbinti Dievą ir persekioti heretikus ir kitokius atskalūnus. Šventoji Inkvizicija labai persekiojo žydus ir maurus. Žydai visur yra persekiojami — toks jau jų nelaimingas likimas. Persekiota del dviejų priežasčių: del Dievo garbės ir del persekiojamųjų turto. Tokiu būdu šventasai katalikų tikėjimas platinosi, augo ir ejo stipryn pasidėkavojant laužams, kartūvėms, kalėjimams. Tikrai stebėtinas supuolimas! Pirmuose šimtamečiuose stambeldžiai romėnai degino pirmuosius krikščionis. O viduramžių krikščionis dar uoliau degino arabus, žydus, o tankiai ir savus brolius krikščionis (pvzd. Giordano Bruno, Vanini ir daug kitų). Inkvizicija išgaiso, dingo ir jos tarnai inkvizitoriai, kurių ne vienas šventu pavirto. Bet nekaltas kraujas vis dar negali nusimazgoti nuo bažnyčios veido.

Tas Ferdinandas, šventasai monarcha, pasimirė nelabai mandagia mirėcia; istorikai pasakoja, būk jį suėdusios utėlės.

Be paminėtų Ispanijos «garsybų» yra dar viena, tai yra jaučių imtynės. Mat žmonės visur yra žmonės. Amerikos lietuviai mėgsta žiūrėti kaip imasi jų drūtuliai, o ispanai ir gi mėgsta žiūrėti, kaip imasi jaučiai.

Byzantijos nupuolimas.

Byzantiją labai gerbė likimas delei jam tikrai žinomų priežasčių; ir nupuldymui tos viešpatystės likimas pasirinko labai supainiotas aplinkybes.

Buvo šitaip.

Vienas turkų tuntas, palikęs savo ganyklas Chorasane (šiaur-rytinė Persijos dalis), atkeliavo į Armenijos vakarus. Nuo savo vadovo Osman

vardo tie turkai ėmė vadintis osmaniškais. Tuose laikuose niekas nesuprato, ko delei taip yra da-

roma; mat, tai buvo pirmasai perserģėjimas. Turkai, apsapazinę, matomai, su būsimais tautų istorijos planais, be jokio varžymos užkariavo Byzantijos provincijas, buvusias Mažojų Azijoje. Bajazeto I. laikuose Byzantija atgulė ant mirtino patalo, nes, jis iškaneveikęs visą Serbiją, traukė į Konstantinopolį. Bajazeto pasisekimus netikėtai sustabdė visai dar naujas mongolas užkariautojas — Tamerlanas. Historikai su matematikos pagalba aprokavo, kad, delei smūgio, kurį užrėžė Tamerlanas turkams, Konstantinopolis užsiliko gyvu dar per penkiasdešimtis metų.

Tamerlanas yra laikomas didžiausia ir baisiausia viduramžių baidykle. Jis gimė, laikydamas rankoje šmotelį sukepasio kraujo ir su žilais plaukais ant galvos; mat, dar neužgimes jis rūpinosi su lig būsimų savo karžygiškų darbų. Kaip ten nebūt buvo, o Tamerlanas guodojo mokslo vyrus ir nenai kinko kultūros paminklų.

Mažojų Azijoje Tamerlanas sumušė turkus ir paėmė nelaisvėn Bajazetą, kur šis, ilgai nelaukdamas, ir pasimirė. Nepoiligam mirė ir Tamerlanas, besirengdamas į karę su chinais. Dar ir mūsų gadynės mongolai savo dainose nesykj mini garsią savo praeitį ir dar garsenius vadovus.

Byzantijos galias artinosi pastebėtina greitai. Ar tu, žmogau, pasijusi, kaip perbėgs keliosdešimtys metų! Prabėgo ir šešėlio nepasiliko. Laipenškas puolimas žemyn prasidėjo viešpataujant Mikolo Paleologo inpediniams, taip pasidarė Byzantijai trumpa, kad Paleologi buvo beužmaną pavergti graikų bažnyčią popėžiui, by tik gavus iš jo pagalbą prieš turkus. Popėžius, nežinojęs, tur būti, kad laikas — tai piningas, pirm negu siųsti pagalbą, ėmė plepėti apie apaštalus, pragarą, šveistaimę, rojų ir net apie visokius prasidėjimus, kaltus ir nekaltus. Tie plepalai buvo indomų savo kėlin, vienok ne tuo metu, kada turkai lindo Byzantijai tiesiog į akis.

Ant galo Jonas VI. sutiko, kad latinų bažnyčios šventieji buvo daug šventesni už graikų bažnyčios šventuosius, ir kad apaštalas Petras ne tik buvo Romoje, bet ir gimė kataliku ir iš katalikės motinos. Tam visam surašytas liko protokolas, žinomas vardu Florencijinė Unija. Paleidus gi protokolą per referendumą, graikai užprotestavo, pabūgę pažeminti savo šventuosius ir išaugštinti latinų. Tokiu būdu šis protokolas kaip begėdiškai buvo surašyta, taip begėdiškai ir pražūdytas liko.

Pastaruoju Byzantijos imperatoriumi buvo Konstantinas XI. Paleologas. Valstybė taip sumazėjo, kad panesėjo į nykštį. Mažas salaites valdė imperatoriaus broliai ir vadinosi despotais — ne iš būdo valdyti, bet tiesiog tokiu vardu vadinta valdytojais.

G. SUDERMANN.

JONINES

KETURIŲ VEKSMŲ DRAMA

Iš vokiečių kalbos vertė

K. PUIDA.

(Tąsa.)

VOGELREITER.

Tss...

Scena VI.

Tie patys — pastoras Gaffke, Marikė (per tą sceną tyliai renka indus nuo stalo).

GAFFKE.

Aš niekuomet nebūčiau drįsęs ateiti pas tamsas taip anksti...

VOGELREITER.

Kaime, pone pastoriau, aštunta valanda ryto — visiškai neanksti. Ir tamsta greitai prie to priprasti.

KRISTINA.

Kaip gi mūsų senelis šiandien jaučiasi!

GAFFKE (truktelėjęs pečiai).

Taip sau!

KRISTINA.

Bet jam neblogiau?

GAFFKE.

Aš visuomet sakau: neverta žmogui susenėti. Žmogus visokiais būdais turi stengties to išvengti, na, o jeigu susilaukė aštuonesdešimties metų — tai jau nieko neįveiksi.

VOGELREITER.

Tamsta, matomai, filosofas! Ar neįsvertumė stikliuką?

GAFFKE.

Labai mielai. Nors ir du!

Puiku! Matyti, kad ir tamsta vyras. (Pila).

VOGELREITER.

GAFFKE.

I sveikatą!

VOGELREITER.

O tu, Georg, nenori?

GEORG.

Ačiū, aš paskui!

KRISTINA.

Ar tamsta, pone pastoriau, senai jau čia?

GAFFKE.

Jau tris savaites.

KRISTINA.

Ir patinka čia tamstai?

GAFFKE.

Žinai tamsta, man visur patinka. Visur taip dailu... o čia, galbūt, dar dailiau! Čia lyg geriau... Čia netik žiba, čia (pažvelgia į Marikę) šviesu. Čia ne tik vien juokai, bet ir nusišypojimai. (Pašoka iš savo vietos, pasilenkia iš užpakalio Marikęs). Tamsta numetei skepetaitę... (paima ir paduoda jai).

MARIKĖ (šypsosi).

Ačiū tamstai (išeina).

(Truda vėl pradeda juoktis ir išeina paskui Marikęs).

VOGELREITER.

Atleisk, pone pastoriau! Ji dar visai kūdikis.

GAFFKE.

Kur čia! Ir visiškai teisingai. Jokiū būdu negaliu atrasti nuo tų svietiškių mandagumų. O kiekie jau čia gali būti mandagumai prie šio ilgaksverno švarko... Lyg kad netinka.

GEORG.

Pasakyk, tamsta, kokiū būdu čionai pakliuvai?

GAFFKE.

Matote tamstos, tas ir gi surišta su šiuo švarku. Keturi vyrai, mės, iš vienos korporacijos laukėme, knomet ateis mums laikas stoti kovon su žmonijos nmedėmėmis, ir aš vienas iš visų, taip sakant, šiek tiek geriau buvau aprūpintas. Mums visiems laikas nuo laiko reikėjo pasirodyti tai konsistorijoje, tai vėl da kur; todėl mano gerasis švarkas truputį apsitrynė. Prie to, kai kuriems jis ir netiko. Na, aš ir sumaniau: žinote ką, vyrai, tariau į juos: eime visi pas siuvėją ir parūpinsime vieną švarką, tegul jis visus išmatuoja ir pasiuva tokį švarką, kad jis visiems tiktų... Taip ir padarėme. Prieš mėnesį ateina pas mus vienas senas korporantas, — jis antruoju pastoru katedroje tarnauja, — ir sako į mus, kandidatus: na, šventiejiž monės, ateiškite visi ir skrynutę su bilietėliais paimkite. Lietuvoje yra vienas senelis, kuris jau nebegali tarnauti. Reikia jam pagelbininko surasti. Taigi spręskite katras juos. Čia visi vienu balsu suko: — te imie Gaffke vietą, — jis dalindavos su mumis juoduojū švarku. Ot ir teko man dabar bėgioti jame, o aš, ant nelaimės, netoks vėl maldingas, kaip išrodau.

VOGELREITER.

Niekai, tas dar ateis.

GAFFKE.

Jūs nepamanykite, kad aš nešioju tą švarką nemoriai, kad aš nepakakintas tuo, jog pastoru esu. Ir žinote kodėl? Kuone visi žmonės iššaukia manyje pasigailėjimą, net širdis vartos. Prie to ir mano tėvas taip norėjo. Mano tėvas turtingas ūkininkas. Didelių dvarų mūsų krašte nėra, bet (pabrėždamas ir lyg gailėdamasis) pinigų jis turi daug. Iš tėvo pas mane ir kalba paprasta. Į dvaro pastorus, žinoma, aš netinku. Na, o mano kaimiečiams aš, nieko sau, geras. Nuo svietiškių papročių aš taip pat atprasiu. — Už jūsų sveikatą!

VOGELREITER.

(T. b.)

BROOKLYNO ŽINUTĖS.

Lietuvaičių Klubo vakarienė, kaip girdėjome, atsisbus 28 d. sausio, nuo 5:30 vakare, New Plaza Hall, 121—131 Havemeyer str. Po vakarienės bus dainos ir šokiai. Įžanga ypatai \$1.

Liaudies Mokyklos — susirinkime, 22 d. sausio, autarta ateinančiais dviem mėnesiais skaityti šių lektorių paskaitas:

V. K. Račkauskas sausio 28 d. „Diogenas“.

P. Mikolainis vasario 4 d. Ispolatovos „Susipratusi moterė, kaip visuomenės tvarkos atnaujinimo šulais“ ir G. Petkevičaitės „Apie moterių klausimą“.

Dr. J. Kaškevičius vasario 11 d. „Alkoholis ir jo intekmė“.

P. Mikolainis vasario 18 d. P. Damijonaičio „Liausieji šveicarai ir jų mokykla“ bei P. Leono „Teisė ir dora“.

Dr. Aldona Jankauskienė vasario 25 d. (tėma bus vėliaus paskelbta — iš higienos, regis, arba apie sveikatą).

J. O. Širvydas kovo 3 d. II dalis iš ciklo „Mūsų jaunuomenės takai“.

P. Pocius kovo 10 d. (tėma bus vėliaus paskelbta — regis, iš fizikos).

J. Baniulis kovo 17 d. „Rusų rašytojas Gogolis“.

V. K. Račkauskas kovo 24 d. (tėma bus vėliaus paskelbta).

Smulkmenas apie lekcijų vietą ir laiką paskelbs T. M. D. kuopa, kasavaitė.

KANTAS.

(Užbaiga.)

Nežiūrint į tai, kad Kantas jau visos universitėtės atidžią ir save atkreipė, — jis moksliskoje karjeroje kilo labai palengva: jis ištisą penkiolika metų buvo priverstas liktis privat-docentu. Keletą kartų buvo liuosos katedros, bet visgi jos Kantui neteko. Kada maskoliai buvo užėmę Karaliaučių ir laikė jį savo rankose 5 metus, jis buvo net melder rusų valdžios apie tai, bet vis nieko nepesė, iki ant galo — 1770 metuose — jis apgynė savo veikalą: „Apie jaučiamojū ir protiškiojū pasaulio formą ir principus“, už ką jis tapo pripažintas profesorium. Tą dieną galime paskaityti jo perversmo dieną. Jo prote pilnai jau išsidirbo pamatai jo kritiškosios filosofijos. Nuo šio laiko pradeda Kantas didžiausią reformą pasaulio filosofijoje. Iš paviršiaus gi Kanto gyvenimas pasilieka tuom pačiu; jis vis pasilieka prie savo prasto gyvenimo būdo, nors ir galėjo jau puikiau gyventi.

Kantas savo lekcijas skaitydavo labai gabjai ir niekad pirma nepasirašęs, bet tik iš trumpų konpektų, o kartais tiesiog iš knigų, kurių kraštuose būdavo pilna jo pasižymėjimų. Jis skaitydavo įvairiose tėmose, — daugiausiai gi apie logiką, gamtos įstatymus, moralybę ir fiziškąją geografiją. Užvis sunkiausia suprantamos jo lekcijos buvo iš metafizikos. Lekciją jis skaitydavo taip, kad rodos jis pats įješkodavo teisybės, patsai jos nežinodamas. Iš karto jis beveik niekad nepreidavo prie teisingo išriškimo vieno ar kito klausimo; bet paskui nuolatatos jį taisydavo, iki ant galo neišriškodavo klausimo pilnai ir teisingai. Jis netik duodavo mokslo lekcijas, bet mokydavo ir kaip reikia mokintis. Ant jo lekcijų rinkdavosi labai daug klausytojų, išskiriant lekcijas apie religiją, — čia klausytojų būdavo mažiau. Užvis daugiausiai gi susirinkdavo ant lekcijų iš antropologijos ir fiziškosios geografijos. Vienintėlis buvo nedateklus Kanto, kaipo lektorius, tai silpnas jo balsas; klausytojai, būdavo, bijosi net pasijudinti, nes kitaip negalėtų girdėti.

Kame Kanto filosofijos svarba, čia negalime išaiškinti keliose eilutėse; jei bent tik suminėsimė antgalvius svarbiausių jo veikalų: būtent „Tyrojo proto kritika“, „Gabumo protauti kritika“ ir „Praktiškojo proto kritika“. Kiek biskį silpnėsi traktatai apie optimizmą ir mysticizmą. Labai žymūs veikalai ir apie religiją, už kuriuos labai neapkęntė jį prūsų valdžia; vienok viešai jam kenkti neišdrįso.

Kantas visą savo gyvenimą praleido Karaliaučiuje, — niekur nebuvo išvažiavęs; vienok apie įvairiausias šalis ir miestus taip kalbėdavo, kaipipr ten būtų buvęs, taip kad klausytojai pilnai tikėjo, kad jis yra apvažinėjęs visas šalis. Jis tik gerą atmintį turėjo ir mokėjo suprasti kitų aprašymus ar apipaskojimus. Namie jis būdavo taip punktuališkas, kad net pas punktuališkus vokiečius skaitėsi stebūklū. Jis visada, ar tai būdavo žiema ar vasara, keldavo ant 5 valandų ryte, paskui iki 7 dirbdavo savo kabinete, paskui eidavo skaityti lekcijas, o ant 1 pietaudavo. Laikė pietų pasikalbėdavo su svečiais ar paprastai daug kalbėdavo, taip kad pietūs žėdavosi ligi trijų. Popiet eidavo pasivaikščioti ir kaip kada kur užėidavo svečiuosna. Gultų gi eidavo lygiai ant 10 valandų vakaro. Ir tik pasidėkavojant tokiam punktuališkumui ir higienos užlaikymui, jis susilaukė žilos senatvės ir visuomet, išskiriant paskutinius trejus metus, turėjo miklų protą.

Jis turėjo daug draugų, kurių nevarta minėti, jei bent tik anglą Green, ir tai tik dėl jo keisto susipažinimo su Kantu. Prieš sukilimą Amerikoje kolonijū — Anglijai priklausantių (dabar Suvienytos Valstijos) — Karaliaučiuje vis jau girdėdavosi apie tai kalbos. Vieną kartą Kantas, vaikštinėdamas sode, patiko keletą pažįstamų ir nepažįstamų, kurie kalbėjo apie Ameriką. Kantas, būdamas dideliu laisvės šalininku, karštai užstojo už amerikiečius ir tuomi žėidė anglo Green'o patriotybę. Green'as jį iššaukė į dvikovą; Kantas gi jam atsakė, kad jis pasirengęs iššaukimą priimti, tik tegul pirma to Green'as jį pilnai išklauso. Kantas prisdė savo teisingumą ir nustebino Green'ą gilumu savo minties ir dalykas pasibaigė tuomi, kad juodu pasiliko artimiausiais draugais, taip kad per keletą metų Kantas praleisdavo pas jį popietinį laiką.

Būdavo Kantas pas jį nueidavo ir rasdavo sėdinti krėslė ir snaudžianti; Kantas ir gi atsėsdavo kitan krėslin ir užnėsdavo. Paskui atėidavo bankos direktorius Ruffmanas, ir tas užnėsdavo, iki ant galo neatėidavo prekėjas Moterbi, kuris visus prižadindavo ir tada prasėdėdavo moksliski pasikalbėjimai, kurie traukdavosi nei mažiau nei daugiau kaip ligi 7 valandų. Aplinkiniai gyventojai, būdavo kalba: „Dar Kantas neišėjo iš Green'ų — dar nėra 7.“ Mat Kanto punktuališkumas atstodavo žmonėms laikrodį. Paprastai Kantas kadir mažmožiuose, buvo išsidirbęs sau taisyklės, kurių visuomet prisilaikydavo.

prisilaikydavo.

Jis nebuvo apsigėdęs, ir turbūt jaunystėje nebuvo nieko iš moterių pamylėjęs; paprastai jis moterių gražybę nelabai gerbdavo. Vienok jis mėgdavo praleisti popietinį laiką draugystėje grafienės Keizerling ar Elizos von Rekke. Bet už tai jis labai mylėdavo mažus vaikus. Stebėtina būdavo, kaip toks mokslinčius plepėdavo niekus su vaikais; mat jis visiems pripažinojo žmogiškas tiesas. Tik būdamas senatvėje jis išmylejo; bet ta meilė nedavė jokių vaisių.

Nežiūrint to, kad Kantas labai užlaikė higienos reikalavimus, vienok senatvė vis artinosi — taip, kad būdamas 75 metų seneliu jau nustojė lekcijas skaitęs (1797 m.), o už dvejų metų buvo priverstas atsisakyti nuo paprastų pasivaikščiojimų. Kantas sirgo ne kita kokia liga, bet tik senatvės negale: jo fiziškos ir protiškos spēkos vis ėjo menkyn ir menkyn. Daėjo ligi to, kad vos galėjo pasijudinti ir neatmindavo pačius paprasčiausius žodžius, iki ant galo, 12 vasario 1804 metų ramiai pasimirė. Jo paskutini žodžiai buvo: „Šitas gerai.“

Jis numirė; bet jo mintis nenumirė ir niekad nemirs; juk po jo dar nebuvo didesnio genijaus filosofo, kuris būtų pakreipęs visavietinės filosofijos bėgį. Jis buvo Berlino, Peterburgo ir kitų akademijū nariu, ir tuoj po jo mirėčiai atėjo Karaliaučium žinia, kad jis išrinktas da ir Paryžiaus akademijos nariu.

Kantas per visą gyvenimą buvo taupus, ir nors niekad negavo didelės algos, bet mirdamas paliko 20,000 vokiškų dolerių turto.

Persiskirdami su juo, turime patėmyti, kad jis, kaipipr Sokratas, buvo netik filosofu savo kabinete ar auditorijoje, bet ir gyvenime — jis gyveno pasaulyje dėl pasaulio.

XII—21—11.

P. Norkus.

KRITIŠKI PIEŠINIAI.

Patamsio galybė (užbaiga). Ir čia rodos drama jau užsibaigia. Bet ne. Du sykiu Mikas nupuošęs, dar syki žengia purvynėn — jis, kaip augščiau minėjome, susideda su lukusia Petro pirmosios pačios dukteria Alena. Naujos nuodėmės vaisius po devynių mėnesių pasirodo. Prisieina Alenai gimdymo laikas. Petrienė ir Mikas stengiasi ją išduoti už vyro. Čia Tolstojus giliai atvažina rusų sodiečių dvasę. Atvažiavo Alenos piršliai, o ją nabagė kuone paliko gimdymo soplūiose! Bet piršliai ne ką paiso: žino, kad merga vistiek yra ir su ja bus kraičio pusanro šimto. Nupiršta! Prasideda ir vestuvės. Bet pirma vestuvių štai kas atsitiko. Nuo Alenos atėmė kūdikį. Kur jį padėt? Čia vėl ateina „piktoji dvasia“ — Miko motina: ji varu inbruka savo sūnui kastuvą, liepja iškasti rusyje duobukę ir palaidoti kūdikį. Prasideda pati žiauriausi dramos vieta: Mikas nori pabėgti nuo šitos naujos nuodėmės, bet Petrienė ir jo motina jo nepaleidžia. Iškasa duobukę, dės jau savo nuodėmingos meilės vaisių, bet žiūri — kūdikis tebėra gyvas! Ne, Mikas šito jau nepadarys: jis šoka iš rūsio, su kastuvu graso užmušias Petrienę ir motiną. Bet, vargas! Jis nebegali atsitraukti. Jis turi užbaigti nuodėmės darbą. Jį įstuma į duobę ir jis „apsidirbęs“ iššoka iš duobės. Bet, žio! jam girdisi, kad kūdikis dar cypja... Jis žino, kad ant jo uždėjo lentą ir taip sunkiai užsisėdo, kad net kauliukai triakšterėjo. Bet jis vis girdi cypjant. Tai jo sąžinė cypja. Jį paskui bobos girdo degtine, maldo, jau viskas užbaigta, bet jis nuo to cypimo niekur negali išbėgti...

Taip nusirito nuodėmių kamuolys. Bet Tolstojus negali jo paleist į bedugnę su pačiais nusidėjėliais. Jisai užbaigęs dramačiaus-dailininko darbą, imasi dėti ant jo humanisto ir filosofo vainiką. Paima jisai meilės kaspiną, ištiesia jį nusidėjėliui, ištraukia jį iš dumblynės ir pastato sykiu su žmonėmis: nebijok! žmogus tu esi, žmogumi ir būk! turėk viltį! mylėk gyvenimą ir žmones! nesibijok mylėti.

Senas kareivis Jonas, kuris buvo pas Miką apsigyvenęs „ant loskavos dnonos“, patsai būdamas pūgirtis, ateina su Tolstojaus evangelija ir išgelbėja Miką, kada tas jau bėgo su virve pasikarti. Atima iš jo virvę:

„Pasakiau neduosiu (virvės), tai neduosiu. Ak, Mykolai, koks tu kvailas! Aš mėgstu tave, bet tu baisiai kvailas! Žiūrėk tu į mane: aš unteraficeris!.. Tu, kvaily, nei to žodžio negali kaip reikia ištart, ot kas! Aš prizadėjau nebegerti, dabar vėl geriu... O kas jau čia man! Gal tu manai, kad aš tavęs bijau? Nieko aš nebijau, spjaut man į visus, ot kaip! Noriu — tai geriu, nenoriu — tai negeriu. O dabar tai viską prageriu! Kariuomenėje, tai mušdavo mane ir klausdavo: ar gersi? — o aš vis: — gersiu!.. — Aš nebijau mušimo, aš nieko nebijau! Ir kogi bijoti?! Man vienas mokytas žmogus sakė, kad kai tik pradėsi kitų žmonių bijoti, tai ir

prapuolei!.. Sugriebs tave tada juodasis ir nuves, kur tik jam patiks... O kai nieko nebijai, tai ir gerai! Spiauk velniui į pakaušį ir dar užtrink!.. Ir kagi jis tau tada gali padaryt?!”

Štai jums visas Tolstojus. Jis žmoguje jieško žmogaus, nori, kad žmogus drįstų žmogumi būti. Koks tu esi, toksai, bet nesibijok savęs nei kitų. Ko Mikas bėgo žūdyties? Jis bijojosi savęs ir žmonių. Bijojosi kalbų. O gal bijojosi ir teisės, kad nepatranktų už nužūdytą savo moteries vyro ir savo nuodėmingos meilės kūdikio. Jis buvo bailys. Jis buvo toksai, kaip dauguma šios gadynės bailūnų ir melagių: vieni iš baimės meluoja, kiti kariai. Vieni bijo eiti į žmonių susirinkimą, kad nemokės meluoti, kiti eina ir meluoja. Vieni nenori teisybės žmogui pasakyt, kad bijo nusidėt; kiti meluoja, nes bijo teisybės pasakyt. Vieni meluoja, kad pasirodyt žinančiu, kiti meluoja, kad bijo savo silpnybę parodyt. Visi žino, kad meluoja, bet visi bijo prisipažint, kad meluoja. Vieni bijo ir evangelijos skaityt bei jaja sekti, kad nepasakytų kas, jog jis yra fanatikas; kiti skaito evangeliją ir bijo ją pildyti, kad nepavadinūt jo senos mados žmogumi — „out of fashion“. Ir abeji žino, kad jie meluoja, bet bijo prie to prisipažint. Tą ligą Tolstojus ir nori išgydyti.

„Mykolas (atsistoja): Tai tu sakai — nereikia žmonių bijoti?!”

„Jonas: O kogi čia bijoti? Visi jie vienodi! Pažiūrėk tik partyje: tik kad vienas drūtesnis, kitas laibesnis!.. Spjaut į juos!!”

Nereikia čia Tolstojui kitokios logikos. Logika gana aiški: pasižiūrėk į nuogos žmones — visi jie vienodi, kaip karalius, taip elgeta, filosofas ir piemuo, turėius ir vargdienis, išminčius ir kvailys. Kogi tad bijotis? Būk žmogumi.

Ir padaro tas žmoguje permainą. Mikas numeta virvę, grįžta ir akvaizdoje visų vestuvnių, atsiklaupja ant kelių ir prisipažįsta, kad su jo pagalba buvo nmuodytas jo pačios vyras, kad jis suviliojo savo podukrą Aleną, nugalavo savo kūdikį, kad jis tą viską padarė prieš Dievo įsakymus. Negalima apskyt, kaip tai griaudinga scena užbaigia šitą dramą! Užbaigia ją čionai pasitaikęs vestuvės žemsgaris įstatymų žodžiais: „Suriškite jį; reikčia protokola surašyt, pašaukite raštininką“...

Gaila mums, kad dėl mažumo vietos mės čia negalim išrašyti visos paskutinės scenos. Joje užsiveria kita nauja drama. Pirmoji drama buvo, kada Mikas ėjo iš tiesos kelio lauždamas Dievo įsakymus ir murydamas savo sielą vis į gilesnius ir klampesnius raistus. Tai buvo žmogaus gyvenimo drama, ir paprastas dramačius-dailininkas būtų ją tuomi ir užbaigęs. Bet Tolstojus dadėjo sielos prisikėlimo dramą. Ji užėmė tik vieną sceną, bet ji daug didesnė drama, — nes čionai žmogaus siela turėjo pergalėti didžiausį nevidoną — Baimę: ji prisipažino akyste svieto, kokia ji yra. Tegul Miką nuteis į katorgą, tegul jį keiks visi bailūnai, bet jo siela patapo milžinu — ji sutrynė baimės-slibino galvą ir sielų viešpatijoje bus pripažinta už žmogaus Sielą. Drąsa ir Tolstojaus evangelija triumfuoja.

Vargomatis.

IŠ JONO SUTKAUS UŽRAŠŲ.

PAVASARĪ.

Prašvito saulutė meiliai...

Nuo josios skaisčių spindulių

Jau stiebjas žolelė žvaliai,

Jau skamba paukštelių-dainių

Pavasario dainos...

Važiuoju tolyn, vis tolyn...

Meiluzė! skverbiesi kaskart

Labjaus man jautriojoj širdyj...

Kukuoja-ačiuoja visur

Veidūzis tav' jaunas...

Meiluzė! jisai juk prašvys

Man vargšni, palinksmjs jausmus!..

Išnyks abejonių naktis;

Krūtinę paguos tarp skausmų.—

Prabils mano dainos.

Lietuvos siela suskambės

Jaunos mano lyros balsai,

Brolužių, sesužių tekės

Jautriųjų širdužių jausmai

Pavasario dainos...

Bet tavo širdelė užgaut

Tik gali tās lyros stygas,

Tik tavo akužės — iššaukt

Jauųjų gėlių dėkas,

Tik skruostas tav' jaunas.

(Vagone III kl., tarp Vilks ir Kauno.)

1905. IV. 16.

Jau.

ros, tai jau rodos nereiks berašyti, nes tas ir Amerikos laikraščiuose vienodai nuskambėjo, jog Lietuvoje buvo tikra sausumėčių plėga; gerokai šilta ir nuo Petričių iki Mikolo nebuvo lietaus; vos tik palijo, kad galima būtų inart. Su vandeniu daugumui teko gerokai pavargti: išdegino balas, daugelis šulinių, upelių ir net šaltinių visiškai išdžiūvo.

Javų derlius: rugiai užaugo mažiau negu vidutiniai; vasarjauš kiek daugiau negu vidutiniai; bulvių mažai; dobilų ne daug; šieno vos trečia dalis.

Abelnai vienok, nežinau delko, šie metalai vadinasi gerai; turbūt delto, kad jAVai vis gi geriaus paaugo, negu va Rusijoje, ir kad del Rusijos badmečių, labai pabrango grūdai. Pakol kas pinigų yra įvalios, įvairios smūklės per dienų dienas kimšte prikimštos... Pastebėtinas didelis rūbų steliavimas. Bažnyčiose zekvijos ant zekvijų ir dar zekvijos... „Sbergatelnos kasos“ nespėja indelių gražinti, nes skolininkams turi iš ko atiduoti.

Viskas būtų gerai, tik užšalęs vanduo kaipir visai pasibaigė. O sniego ikišiolei kaipir nebuvo. Dabar (gruodžio 24 d.) biskį pradėjo lynoti. Tai džiaugiamės, rasi susilauksime vandenilio, ir nebereiks iš kažin-kur vežiotis.

Šapelis.

LITERATISKOJI PASTABA.

Gerbjamoji Redakcija!

Malonėkite patalpinti šita mano laiškelį.

Žinodamas, kad lietuviškus laikraščius Amerikoje skaito beveik vien jaunuomenė, o jaunuomenė mėgsta skaityti apie meilę, todėl aš rašydama vaizdelį „Manija“, poniai Kiurienei daviau meilės rolę. O kadangi tipai labai tolimi nuo tikrojo gyvenimo, tai nors vardai išsvajoti, tačiau poroje kilo nesupratimai. Aš tat šiuomi liūdiju, kad Kiurienės rolė — fantazija, svajonė.

Su pagarba Šilburis.

AR NETURITE KAS „AUŠROS“?

Labai norėčiau gauti nusipirkti „Aušros“, Tilžėje ėjusio laikraščio, egzempliorių už 1883 ir 1886 metus (tais metais, regis išėjo vos 6 ar kas — numeriai). Norėčiau tik tų dviejų metų.

Jeigu kas turi, o nelabai jų vartoja, gal malonėtų parduoti. Arba gal kas žino ką kitą tuos egzempliorius turintį, o netaip esantį jų reikalingą, tai malonėtų man apie tai pranešti. Didžiai aš jų reikalauju, specialiai pradėtam darbu (pasiskolint tai galiu gaut, bet aš noriu palaikyti juos prie savęs ilgesniam laikui; tai jau reikia veik savo turēt).

Už suteiktas žinias labai būsiu dėkingas. Adresuokit:

J. O. Širvydas,
120 Grand st., Brooklyn, N. Y.

TARPE DRAUGŲ.

St. Bonaventure, N. Y.
21. XII. 1911.

P-nui J. Kloriui,
Chicago, Ill.

Gerbiamas —

Kam mums siubuoti, jei mes galime tvirtai sparnuoti. Žmonės be širdies, ir sielų — tai škeletų stovylos — šalin su jomis! Mums reikia žmonių, kurie supranta viens kitą — ir pagelbsti in nece-

ssitate — o kas dar, jeigu koks priepuolys atsitinka — viens už kitą užstoja, — garbė panašiams!

Vyručiai — pirmiausia patį save, tuomet kitus spręskite! Šiuomi persiskirdami tik ant valandėlės — užtraukime: — Gaudamus — juvenes dum sumus!... — bet paskui — paskui Ad laborem!

Linkėdamas Jumis „Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų“

Jūsų su augšta pagarba —
A. Tamoliūnas.

ŽODIS Į VISUOMENĖ.

Daug iš mūsų sakė ir rašė: „E, brač, kokius piningus išvežė tie iš Lietuvos atvažiaję kuningai! Tai bent turėjo gerus laikus!“

Tas mums lengva pasakyti. Bet jeigu pamįslytume, kaip jie tokius kelius važiavo ir kiek laiko po svetimą kraštą trunkėsi ir tiek dar visokių nesmagumų pakėlė, tai kitonišką padarytume išvedimą, o gal net ir pasimokinimą, kaip mums patiems čia Amerikoje reikia pasidarbuoti...

Visu-pirmu mums tada išsiaiškintų, kad del „gerų laikų“ turėjimo mūsų kuningėliams dar nereikia ubagauti; jie gali sau gerą cigarą įsikandę, ant minkštų sofų volioties ir pilvus auginti, kaip daugelis iš jų taip ir daro; ko jiems dar čia trunkyties? Arba jeigu jau užmano kokį dalyką, tai jeigu jie būtų pašaukę ant ambonų, kad tokiam ir tokiam tikslui tiek ir tiek reikia pinigų, — aukankit ir siuškite! Keli iš mūsų būtumėm nusiuntę? Manau — visai mažai. Todėl jie ir važiavo patįs, rinko piningus „Saulės“ mokykloms, negailėdami savo spēkų ir nepaisydami šmeižimų.

Ar ne laikas būtų ir mums, amerikiečiams susiprasti ir iš tokio pasišventimo pasimokinti. Daug mes turim gerų sumanymų, kuriuos tik liežuviais nuplakam! Paimkim paveizdan ir emigracijos namą, kuris taip gyvai reikalingas. Susitvėrė jau ir komisija, išrinko valdybą, kuri pradėjo ateičių reikalais rūpintis. Bet kas iš to daroma? Ar randasi kas plačiau užsiimtų tokiu dideliu darbu? Ar rengiama kokie nors tam tikslui vakarėliai? Ar renkama aukos? Ar rašoma apie tai laikraščiuose? Ar kalbama apie tai draugijų susirinkimuose? Ne. Aušome būrnas apie kun. Tumą su Olševskiu, o patįs nieko nedirbam. Ir nėra pas mus tokių, kurie jų pavyzdžiu pasektų, kurie taipgi galėtų pervaziuoti per lietuviškas kolonijas ir aiškinti žmonėms apie ateičių padėjimą ir kaip mums ateičių namas būtina reikalingas.

Todėl paliaukime koliojė tokius žmones, kurie dirba, bet patįs nuo jų pasimokinkim darbštumo ir suraskim tokius pasišventėlius, kurie važinėtu po lietuvių kolonijas, ragindami gyvai ir greitai išrišti emigracijos klausimą.

J. K. Mikas.

DELEI „ŽIBURIO“ UŽDARYMO.

Skaitėm pereiną savaitę, jog Lietuvoje tapo uždaryta švietimo draugija „Žiburys“. Ta draugija buvo vadinama „klerikaliska“ ir tūli manė, kad rusų valdžia jos nekibins. Po uždarymo „šviesos“ — kitos švietimo draugijos, kuri buvo pirmiečių rankose, — buvo sakyta, kad ją padėjo uždaryt

klerikalai. Dabar uždarius „Žiburį“ nebėra kitų kaltininkų, kaip valdžia. Kaip ten buvo su „šviesa“, — nežinia. Kaip yra su „žiburium“, — mes matome.

Šitas faktas turi atidaryti akis kaip pirmiečiams, taip ir klerikalams. Lietuvių politika turi būti visu-pirmu tik lietuvių politika. Kas bando Lietuvoje padaryti bent keles politikas, tas prisideda prie Lietuvos kultūros smaugimo. Smulkios politikėlės, partijėlės, srovėlės tegul pasilieka lietuvių seklyčiose, kur veikėjai tegul disputuoja už savo doktrinas prie nerašomų protokolų ir be policijos liudininkų. Viešai išėjė veikėjai tegul padaro vieną kovos dirvą, nes vienas tėra priešas.

Smagu tam priešui matyti, kaip lietuviai pasidalinę į „partijas“ veda naminius vaidus. Kada Lietuvos veikėjai įniršta vieni prieš kitus, tada jie parduoda priešui savo planus. Nukencia veikėjai, bet kas gali apčienyti visos lietuvių liaudies nuostolį! Airiai taip nedaro, nors turi jie savo seklyčines „partijas“. Delto airiai baigia iš po Anglijos išsmukti. Kodėl lietuviams nepamesti lenkų peštukų taktikos, o nepaimti taktikos žydų, kurie ir be savo tėvynės yra visokių partijų pravedėjai, o vienok sutvėrė vienybėje nesulažomą naciją?

Taip einant, „žiburio“ uždarymas galės būti dar nepaskutinis. Yra dar kas iš lietuvių atimt. Gal ilgainiui prieis ir prie spaudos uždraudimo... Viso gali būt. Ir viso bus, iki mes nemokėsime rimtai naudotis tuo, ką turime, ir kovoti už tą, ko neturime.

„NERIMOS METAI“

Šių metų pradžioje, kaip Amerikos taip ir Europos laikraštija, prie žėdnos progos priminė, jog pernykščiai — 1911 — metai buvo neramūs. Aplamai imant negalima būtų sukurti — ir daugelis rimtų istorijos žinovų nepritaria, — kad tie metai būtų jau išimtinai neramiausi; jie gal daugiau turėjo suiručių, negu užpernykščiai metai ar prieš juos buvusie. Bet delto tik, kad dabar kasmet vis didyn auga darbininkų judėjimas ir artinasi abelnas ekonomiškas krizis. Historija pragyvena periodiškai savo krizius. Taip va viduramžiuose, kada visose veik šalyse pakilo karalių galybė ir pasiryžo sulaužyti išgalėjusią poniją, tai per kelis šimtmečius ėjo visur neišpasakytai didelės karės. Iki tas feodalizmo krizis perėjo, iki vergai buvo atimti iš ponų ir iki monarchai sutvarkė savo valstybes, žuvo milijonai žmonių!

Praleidus keletą šimtų metų, tai yra imant vos šimtą suviršum metų atgal nuo mūsų dienų, pasaulis susilaukė kitą politiską judėjimą — tai monarchijos krizis. Francioj, Austrijoj, Anglijoj ir kitose valstybėse liaudis sūbrendo prie demokratijos. Pradėjo žmonės siaurinti galybę jau pačių monarchų-karalių: vienur iškovojo konstitucijas, kitur nuo monarchų visiškai atėmė valdžią. Tėn susitvėrė respublikos. Tas krizis da ir dabar neužsibaigė: metai nepraeina, kad bent keliose viešpatystėse neiškiltų tai tikra politiska revoliucija prieš užsilikusius monarchus, tai revoliucijos bandymai. Ir kokius tik praeities metus nepaimtum, nei vieny veik nerasi, kad jie nebūtų nulaistyti žmonių krauju...

Todėl nēr ko sako, kad ypač tik pereinai metai buvo „nerimos metai“. Tiesa, pernai susidarė nepaprastai daug įvairių bruzdėjimų ir suiručių. Bet nereikia užmiršti, kad mes prigryvenom tokią gadybę, kurioje turės išrišti sykiu bent du kriziai: vienas — tai neužsibaigęs monarchijų krizis: reikės išrišti klausimas — kodėl visose šalyse negali būt respublikos, jeigu jos kitose šalyse įvyko ir apsieina be monarchų? Antras krizis — kaip minėjom, — tai darbo krizis: žmonės dauginasi, kapitalas suplaukia ir pavienių žmonių ir sindikatų rankas, o bežemių nubėdinėjimas eina didyn; pragyvenimas brangsta, algos mažinasi, bedarbų armija auga... Neuzbaigtas pirmasis politiskas (monarchijų) krizis, o jau lipa viršun kitas — ekonomiškas krizis. Prisireiks mūsų vedaminiuos vaidus. Kada Lietuvos veikėjai įniršta vieni prieš kitus, tada jie parduoda priešui savo planus. Nukencia veikėjai, bet kas gali apčienyti visos lietuvių liaudies nuostolį! Airiai taip nedaro, nors turi jie savo seklyčines „partijas“. Delto airiai baigia iš po Anglijos išsmukti. Kodėl lietuviams nepamesti lenkų peštukų taktikos, o nepaimti taktikos žydų, kurie ir be savo tėvynės yra visokių partijų pravedėjai, o vienok sutvėrė vienybėje nesulažomą naciją?

Pernai daug buvo judėjimų, ir visi masiviškai dideli. Politiski judėjimai keitaliojosi su ekonomiskais. Kartais negalima jų yra ir išskirt. Chinija išsiveržė iš po svetimos mandžų valdžios, kuri juos alino apie 300 metų. Krito galingas Meksikos prezidentas Diaz ir įvyko labjau demokratiška valdžios forma po Madero. Italija užpuolo ant Tripoli ir įvyko senai begirdėtas susikirtimas krikščionių kryžiaus su mahometų mėnuliu. Pietų Amerikoje atsinaujino pilietinės karės. Portugalija savo monarchą išmainė ant respublikos, gavusi priedu demokratinę laisvę. Persija susikirto su Rusija, nesiduodama savęs išdalint. Anglijoje milžiniškas gelžkelių streikas sudrebino visą šalį ir parodė, kad ekonomiško reumatizmo diegliai būtina reikia gydyti. Amerikoje įvyko du historiski susikirtimai: valdžia pasijuto prieš save dvi milžiniškas kombinacijas: darbo unių ir kapitalo trustų. Abudu ėmė tvarkyti: trustus bando ardyti, o darbo unijas bando įvesti įstatymų vėžes. McNamarų skandalas parodė, kad ir unijas reikia pridaboti. Jeigu pridėsim da visose šalyse maisto pabrangimą, maištus del maisto Viennoje ir kituose Europos miestuose, augančią visur politiską demagogiją, arba vėl Amerikos išde nedateklių ant \$20,000,000, saužūdysčių skaičių pasiekusį per 1911 m. į 12,224, šiaip galvažūdysčių būta 8,272, bankų bankrūtų ant \$12,000,000, — tai pasirodo, kaip ir Europoje ir Amerikoje sąlygos šaukte šaukia demokratijos daktaro. Praeiti metai išrodo blogi metai. Bet ne jie pirmutiniai. Būna tokių labai tankiai. Tik praeitis mums greitai užsimiršta. Abelnai žmonija tvarkosi ir eina geryn. Kas sulauks išrišimo šitų krizių, sulauks labai šviesios dienos. Ir gali būt, kad ta diena visai netoli!

KAREVIO ATSIMINIMAI.

1904 metuose pagrižau iš kariuomenės; bet mano būstelis jau buvo kitiems išrendavotas; neturėdamas ko veikti, buvau priveristas įieškoti kitur užsiėmimo.

1905 m. pristojau tarnauti į dvarą. Maniau sau: atitarnavęs gi dabar kariuomenės 3 metus ir 8 mėn., paskui atbuvs 1 metus dvare, tada sugrižęs į savo gimtinį kaimą galėsiu sau linksmi ir laimingai gyventi.

Bet man likimas visai kitaip skyrė. 1905 m. rudenį, nedėlios rytmetį atsikėliau — nors ne anksti, bet saulės nesimatė; dangus migla aptrauktas. Aš gavau ži-

nią nuo ponios, jog nori važiuoti bažnyčion, todėl rengiau viską ir laukiau pusričio. Bet taip buvau neramus, ir nežinojau kas su manim daros...

Staigu patėmijau atjojant katojų į dvarą; išsiūrėjęs greitai pažinau, jog tai pažįstamas iš mano gimtinės kaimo.

Pasisveikinom. Klausiu: kur jodinėjat? Bet jis, atsakymo vieton pažvelgė į mane ir ištraukęs iš kišenės poperį, padavė man, ir nieko daugiau nesakydamas išjojo.

Aš paėmęs poperį išsyk nenumaniau, ką tas reiskia; bet greitai dasiprotėjau, jog čia negera žinia! Supratau, jog tas poperėlis rodo man kelionę į Mandžuriją... Dar tik pribuvus į savo mylimą kraštą ir vėl reikės jį apleisti! Šaukia zapasnuosius...

Už pusės valandos kiti dvariškiai susirinko prie pusryčio; bet man jis visai neberūpėjo; mintis užėmė ta tolimoji kelionė. Po pusryčių pasikinkiau arklį ir sėdė su ponija važiuome bažnyčion. Tėn pribuvus taipgi niekas nebuvo man miela, ir maldos nesisekė.

Išėjau iš bažnyčios pasivaikščiotų, sutikau daug draugų ir pažįstamų; jie visi jau žinojo apie mano kelionę. Jie visi manęs galėjos ir sakė, jog dabar gyvą palaidsim...

Bet aš save ramindamas sakiau, jog einu ginti tėvynės; bet sugrįšiu ir pasimatysime.

Bet ir čia man neramu. Noriu, kad tik greičiau į namus. Atėjo radau viską suruoštą, kaip tik prie išleistiųjų. Po pietų vienas dvaro bundininkas pasikinkė arklį ir parvežė mane pas motiną. Liūdnas buvo atsiveikimimas su dvariškiais; visi ašaras šluostėsi. Maniaus, pas motiną rasiu suraminimą. Bet vos tik įvažiuome kaiman, išgirdome verksmą ir vaitojimą, nes tėn ir daugiau tokių buvo, kurie laukė tos nelaimingos kelionės! O kada pasimačiau su motina, ji ėmė garšiai raudoti, sakydama: „Ką tik sulaukė džiaugėmės iš tavęs, bet ir vėl tu mums palieki; gal-būt nebereiks mums tavęs laukti ir paliksi tu mus ant visados!“... Aš nors stengiausi ją suraminti, bet ji manęs nebegirdėjo... Išėjau į kaimą įieškoti suraminimo, bet ir tēn tik verksmas buvo girdėtis!

Visą panedėlio dieną negirdėti buvo dainų nei juokavimų; visi nusiminę, lyg ant šermenų... Utarninko ryte, apie val. atvažiuo iš kito kaimo vežimas, surinko mus 5 ir vežė ant stoties. Kur tik privažiuoji, vis verksmai... Už valandos pribuvom į Panemunėlio miestelį ant stoties. Tėnai sutikom ir daugias Lietuvos jaunimo; bet visi buvo nulidėję ir ašarotomis akimis. Už pusės valandos atėjo traukinis ir sėdom važiuoti.

Susėdė traukinin, vieni verkė, kiti šnekučiavo, tretai užtraukė dainelę:

Užaugau Lietuvoj,
Apleidžiau šalelę,
Išėjau vandrovot,
Sau vargo pajieškot!...

Bet dainelės balsas taip buvo liūdnas, ir visai neišrodė į linksmas Lietuvos jaunimo dainas... Už pusantros valandos pribuvom į miestelį Kalkūnių. Tėnai greit pasirūpinom vežimus, pirmokėdami po 40 kapeikų, ir važiuov į Zarasus. Zarasuose pribuvė turėjom laukti vieną savaitę, nes tēnai rinko arklus, kad sykiu visus išsiųsti. Po savaitės išdalino visiems arklus ir jojam į Dvinską.

Čia pribuvus reikėjo laukti

apie 4 savaites. Vieną rytmetį išvarė visus į lauką ir sakė, jog būsiąs parvežėjimas. Iš visų pusų išstatė kariuomenę ir laukia lyg baisiausių žvėrių. Apie antrą valandą po pietų pasirodė keletas išrinktųjų, nešančių savo „šventą paveikslą“, kuriuo laimino susirinkusius, kad laimingai eitų ginti Tėvynės!... Vienas tarp jų, buvo gal-būt patsai caras, — nes buvo apgultas didelės gaujos raudonsiūlių. O kaip aš tam laikui jaučiausi tvirtas, išgirdęs apie Tėvynės meilę; rodos nieko nebūčiau bijojęs tą valandą, kad tik Tėvynę iš vargų išvaduočiau!

Už kelių dienų po praleidimo tų geradėjų gavome po rublį kiekvienas. Tada vėl buvo linksmas; rodos visas nelaimės tuom sykiu užmiršom! Bet nebeilgai. Po kelių dienų vėl gavom žinią, jog reik toliau traukti. Panedėlio ryte surinko visus ir varė ant stoties. Tėn nuėję paregėjom ir traukinį; bet kaip keistai išrodė, nes buvo tavorinis! Čia suvarė visus, lyg gyvulius. Tikėjome, jog šviesios dienos visai nebeteiks matyt...

Bet, ne. Čia irgi matėm savotiškų „linksmybų“... Išvažiavus iš Dvinsko, privažiuodami miestelius, pradėjom daužyti monopolius, ir kas tik gyvas, nešėsi degtinę, gėrė, dainavo, kad rodos didesnės linksmybės nebereikia... Ne tik paprasti kareiviai, bet ir perdėtiniai tuomi neapsileido! Taip, visą kelionę ir gėrimo buvo nestoka. Bet ne vienas gal savęs klausė: delko mūsų perdėtiniai tokie geri ir taip švelniai apsieina, kaip tėvai su savo vaikais? Gal-būt delto, nes ir jiems už baltakę nereikėjo pinigų mokėti; o tas žinoma, kiekvienam širdį suminkština...

Pradėjus artinties prie Mandžurijos, miesteliai jau rečiau bespasirodė; pradėjo kiti ir baltakės stokuoti... Taigi ir mūsų perdėtiniai pradėjo blaivinties, nes privažiuavus Smolensko miestą jie atsiminė, jog už gėrimą dar nemokėta, ką gėrė visu keliu. Čia blogai — reiks už tai atsakyti! Sumanė įieškoti kaltininkų. Vieną dieną suvarė visus ant miesto, klausia: „katrie pradėjo monopolius daužyti?“ Bet visi tyli, kalto nebėr. Tada jie patįs pradėjo rinkti kaltininkus: išrenka iš žėdnos ratos po 4, iš kitų ir po daugiau, kurie jiems geriaus pasidabojo. Sustatė visus į vidurį, ir klausia aplink stovinčių: ar tie pradėjo monopolius daužyti? Bet visi, lyg susitarę: ne tas, ne tiesa, jie nepradėjo! Tada, matydami, jog teisybės neišgaus, supyko, dantimis sugriežė ir patyloms sukeikė: „vat, kalės vaikai — prie kaltės neprispajista“...

Kaltų nesuradus, tas taip ir praėjo. Bet jeigu būtų klausę: ar turit baltakės, kurią iš monopolii išsinešėt, tai be abejonės dangumas būtų atsakę: taip! Nes kaip kurie kantresni turėjo ir lygi-pat Mukdeni tos Dievo dovanos...

Po 3 dienų apleidom Smolenską ir keliavom. Čia toliaus, nors buvom dar privažiuavę keletą miestelių, bet monopolii nebegavom, turėjom su seniau gautomis dailintis... Bet iš Smolensko išvažiavus, pradėjome sukurti ir traukinis, kurie grižo atgal, taipgi pilni kareivių. Juos vežė atgal atiduoti, iš kur paėmė, tėvams, broliams ir pažįstamiems; nes jie kareivi buvo nebeteikė... Kiti buvo be kojų, kiti be rankų, delto jie tēn buvo neberekalingi, ir juos vežė pas jų mylimus!...

Ant galo pasiekiam Mukdeną; bet ir čia neilgai, tik surengė ir

vedė pėsčius apie 70 varstų. Iš Mukdeno iškeliavus, girdėtis buvo kanuolių bubsėjimas, ir nevienas gal sudrebėjo; bet vedami išrinktųjų būrelio niekas nesipriešino... Už pusantros dienos pribuvom į karės lauką; bet ant ugnies dar mūsų nevarė, davė pasilsėti apie 5 dienas.

Čia suvedė į žeminius urvus, kaip žiurkes, ir turėjom per dienas glūdėti; tik naktį išeidavom pasivaikščioti ir maisto pasijieškotų. Bet jau kanuolės tai aiškiai girdėdavom, ir visai rodės, kad bombos ant mūsų atlėks; bet baimės visai nebebuvo; nes alkis ir šaltis gana buvo inveikęs!..

Po 5 dienų vedė ir mumis ant mūšio lauko. Ir antrą dieną tūn mačiau, kaip mano vienas draugas neteko gyvasties nuo kanuolės kulkos. Gaila labai man jo buvo, maniau: padėjo gyvastį svetimojo šalyj, kur nei Lietuvos pūkštelsis neatskris jam pačiulbė... (Užbaiga seka.)

J. K. Guokas.

eidamas per mišką radau ant tako pamestą. Praskleidžiau ir skaitau: „Darbininkai visų šalių vienykitės!“ Antras buvo atsisaukimas į „dvaro darbininkus ir darbininkes“.

Senelis stovėjo akis išpuţęs ir išsižiojęs; bet išgirdęs tokį turinį, susiraukė, pasikasė sau pakaušį, tardamas: „tai jau tikra Dievo koronė! mat jau ir pas mus eilikalai atsirado!“ Ir pasiėmęs greituoju savo lazda ir maldakningę, klabukš-klabukš ėjo tolyn, sakydamas: „Ponaiti! čia bedievų, palaidūnų raštai! Ne laikyk jų pas save, sudėgink tuoj!“ Ir kalbėdamas poterius senelis greitai sau nukrypavo. Aš dar šūktelėjau: „Diedul! diedul! ar daug tokių poperėlių primėtyta?“ Jis išstolo riktelėjo: „Biešas gyvas! pilni keliai!“

Tai buvo pirmieji atsisaukimai, kuriuos man elgetos pačia į rankas pridavė. Ir tada aš susipažinau su darbininkais...

Steponas Joniškietis.

TROPTININKŲ DAINA.

Platumai Nemunėlio!
Grazumai jo krantėlių!
Tik vieni mūsų vargdieniai
Sunkų vargelį vargstam.
Per dieną troptus varom,
Naktį juos reikia saugot,
Kaitrą ir šaltį kenčiam,
Lyg kad vergovę vergtum.
Už tą gi mūsų triušą
Menką skatiką gavę,
Kelionei jį išleidžiam,
Ar nešam karčiamėlen.
Ir taip per visą amžių,
Kol Dievas maloningas
Palengvin mūsų dalį,
Pašaukdams iš šio svieto.

Skurdutis.

SIS-TAS IS FOLKLORO.

1. Kupiškėnų „nedėlia“.
Padielinke — švento Klibo,
Utarinke — atradimo,
Seredže — radynos,
Ketverge — krikštynos,
Pėnyčioj — pauliot,
Subatoj — pamiegot,
Nedėlioj — šventė.
(Nuo P. Sirvydo užrašė Skurdutis.)

2. Septinpedį (šokis) griežiant dainuojama:

Kur tos senos mergos dings (2 k.)
Į Rygą į Rygą
Į cukerkų fabriką (2 k.).
Nuo P. Sudario užrašė Skurdutis.

KAIP YRA PRŪSIJOJE.

I.

Daug ką būtų galima prirašyti apie lietuviams žinomą šalį — Prūsiją, kuri tiek garsi ir dar mūsų brolių viena mažoji dalis. Bet kur čia viską surašyti; užteks to, ką pastebėjau per vieną tik vasarą.

Ir taip. Apie Margrabovą ir Lyką, seniaus lietuvių buveinę, dabar beveik jų visai nebėra; kad ir yra išmaišę, tai sulenkėje, lenkiškai kalba; tačiau nei lietuviškas nei lenkiškas esą neprisipažįsta, — vadinasi vokiečiai. O pavardės lietuviškos, kaip va: Armon (Armonas), Jovaiš (Jovaišas), Meškovski (Meškavskis), Šleziš (Šleziš) ir daug tam panašių „vokiečių“. Aišku, kad tokie nepatampa nei gerai vokiečiai. Todėl neįstabu matyti šitų lietuvių tamsumą ir apsilaidimą.

Minėjau, kad čia liaudis kalba lenkiškai; čia tuoj prisiduria

Lenkijos kraštas, vadinamas Mozurija. Todėl daugiausiai lenkai ir gyvena. Bet savo tamsumu lenkai pasiveja lietuvius. Lenkai taip jau sarmojasi savo vardo — lenkų; jei kas juos pavadina lenkais, tai, žinoma, trenkia į tą su didžiausiais perkūnais, ir su dideliu paniekimu sutinka savo tautiečius — Rusijos ir Austrijos lenkus, pravardžiuodami juos „polek“.

Bet tie suvokietėję lenkai, nors savo brolius pravardžiuoja, vienok yra tamsesni už lenkus iš Rusijos ar Austrijos atkeliavusius. Jeigu kam pasitaiko prirodinėti jiems, kad jie yra lenkai, tai nebeturėdami ką atsakyti pasivadina „prusakais“, bet anaipol ne lenkais!..

Taip neapkędami savo tautiečių ir vardo „lenkas“, jie kaip bejmanydami stengiasi išrauti iš šaknų tą neapkenčiamą vardą ir pasisavindami viską vokiškai: vaikų nemoko lenkiškai, bet vokiškai, leidami ir vokiečių mokyklas. Jau daug tokių šeimynų, kurių netik vaikai nebemoka savo tėvų kalbos, bet ir tėvai! O kad paklausi: delko nebemoko vaikų lenkiškai ir atsižada savo prigimtos kalbos, tai atsako: kad tas iš mados išėjo!..

Bet mokindami vokiškai, dar ir tu pačių mokyklų neapkenčia, nes, pagal jų nuomonę, per daug jau priviso tų bereikalingų mokyklų kiekviename kaime, o kai kur net ir po dvi. O vaikus priverstinai turi mokyti kiekvienas. Jie sako: „Tai vis mat reikia daugiau uždirbti ir duoti valdžiai mokytojų užlaikymui. O jie dyki būna ir praleidžia mūsų pinigų. Gera čia jie padaro ištraukdami iš mūsų kišenės daugiau pinigų. Mūsų tėvai negyveno, — mes ir vaikai galėtum negyventi be tų mokyklų“. Taip tai grumoja suvokietėję lenkai arba mozurai ant mokytojų ir mokyklų daugumo.

Mums čia ir nepriderėtų daug ką kalbėti apie lenkus. Bet tik delto, kad man norėjosi parodyti lietuviams, kad ne mes vieni dar žemai stovime šių dienų civilizacijoj, bet ir mūsų kaimynai lenkai. Ir vėl delto, kad parodyti mūsų tautiečiams, išsinerusiams iš lietuviško kailio, jog tas išsinerimas žmonių nepakelia, bet dar nužemina, kaip tą matome iš Prūsijos lenkų, kurie pagaliaus jokių mokyklų ir jokio mokslo nebeneri.

Skaitytojai tegul nemaną, kad jau čia visi lenkai tamsūs. Ne, yra šiek tiek doriškai ir politiškai susipratusių... Tik mažai! Ir čia dar negana to prirodymo apie jų tamsumą, bus ir atsitikimai paduoti. Tik pirmiau pakalbėsime apie lietuvius, kas mums labiausiai turi rūpėti.

A. Bartoševičius.

YRA HUMANIŠKUMAS IR PAS AFRIKIECIUS.

Žiema šįmet nepaprastai šalta. Šalčiai daeina iki 60 žemiau oF (21o pagal C), vietomis 22o, 28o, 35o etc. Neretai prie to prisideda ir šaltas vėjas su pūsnėmis. Laužiai šaltis per visas skydeles triobon. Gerai trioboj prie šilto pečiaus. Bet lauke neįstumu: vėjas kaukia, sniegus svaido.

Nenoromis mintis ateina galvon; juk nemažai naktimis ant lauko randasi keliauninkų, nemažai žmonelių randasi be pastogės, be cento kišenėje, nemažai jų badauja, nemažai jų sėdi šaltoj stuboj... Bevertydamas vieną seną ang-

lišką knygą, aš suradau čion vieno senoviško keliauninko po Afriką paduotą aprašymėlį apie afrikiečių svetingumą. Nuvargęs keliauninkas po įvairių patyrimų savo kelionėj pakliūna pas vieną laukinę Afrikos giminę. „Daugiaus negu dvi valandis — rašo keliauninkas, — aš laukiau progos persikelti per upę. Ant galo, žmonės, kurie persikėlė pirmą mane, pranešė savo karaliui Mansong, jog jį nori pamatyti baltasis žmogus, kuris tuojuos persikelsis per upę. Karalius tuojuos atsiuntė savo pasiuntinį prie mane, kuris ir pranešė, man jog aš negaliu pamatyti karaliaus pirm, negu aš gerai paaiškinsiu jam, kokios priežastis atvedė mane čion, į jo kraštą, ir jog aš neturiu tiesos persikelti per upę be karaliaus daleidimo. Pasiuntinis rodijo man apsištoti kokioj nors atstoj sodoj ir laukti ryto dienos. Šitas jo pranešimas buvo man labai nemalonus, bet taip kaip kito išėjimo nebuvo, tai aš turėjau elgtis kaip jis man nurodė. Nuvykau į vieną sodžių; bet čion man pranešė, jog nei vienas iš jų negali mane priimti ant nakvynės. Prisiėjo man traukties už sodos. Apsistojau po medžiu. Turiu nakvoti čionais, maniau sau.

„Naktis žadėjo būti baisiai nemaloni, nes vėjas jau staugė ir artinosi didis lietus. Miškinų žvėrių čion randasi daugybė, taip kad man tik įlipus į medį ir užsišlėpus šakose bus galima naktį perleisti. Saulei leidžiantis, aš taisyčiau jau ant nakvynės, nubalnojau savo arklį ir paleidau jį ganyties. Tuom tarpu ėjo pro šalį moteriškė nuo darbo. Pamačiusi mane taip suvargusį, ji sustojo ir su nusistebėjimu žiūrėjo į mane. Gavusi nuo mane šiek tiek tokius paaiškinimus apie mano padėjimą, ji paėmė mano balną, ir kamanas (brizgilus), pamojo man sekti paskui jos. Ji nusivedė mane į savo grintelę. Paklojusi ant žemės skarmalą, ji liepė man atsilsėti. Pamačiusi, kad aš alkanas, ji kur tai išbėgo, ir po valandos parnešė didelę gražią žuvį, kurią šiek tiek apkepusi, padavė man suvalgyti. Su dideliu pasigėrėjimu suvalgiau paduotą man vakarienę ir smagiai išsėjau išsitiesęs ant žemės. Paskui ta moteriškė perstatė mane savo šeimynos nariams; jie visi buvo užimti verpimu vatų; jie žiūrėjo su nusistebėjimu į mane, kaip į nepaprastą svetį. Savo darbą jie saldino dainomis. Tarpe kitų dainų viena jauna moteriškė komponavo ir apie mane dainas, priitarian jai chorui. Ji taip skambėjo:

Vėjai kaukia, lietai krinta.
Nelaimingas baltasis žmogus,
Išblyškęs, nuvargęs atėjo ir sėdosi po mūsų medžiu.

Jis neturi motinos, kad jam pieną atneštų,
Jis neturi pačios, kad jam koronus sumaltų.

Choras:— Pasigailėkime baltojo žmogaus. Jis neturi motinos, etc...

Skaitytojas gali suprasti, kokį tas darė ant mane įspūdį, esant man panašiam padėjimui! Mane slėgia tas gerumas laukinių žmonių ir miegas mane visiškai apleido...“

New Yorke, Brooklyne, Chicagoj, skaitome laikraščiuose, pastipno nuo šalčio tiek ir tiek. Daugybė vargšų bastosi nuo šalčio po tiltais, patvorais; ne visi juk tarpe jų randasi profesionališki valkatos. Daugybė bedarbų, jų šeimynos badauja. Nors ir taip augštai kulturiškame krašte, kaip

čionai, bet vargiai surasime tokią labdarinę moteriškę, kuri suvargusiam praeivini pratartu: „Tu neturi motinos, še tau bent kavos puodelį“. Vargiai!

Kas rytas stovi pas dirbtuvių vartus minia išalkusių darbo jieškotojų. Yra juk tokių ponelių, kuriems jau atsibodo pinigų beskaitant; bet jie nesako: „pasigailėkime tų sušalusiu varguolių, duokime jiems progą padirbti bent savaitę, lai užsidirbtie sau ant duonos!“ Ir rodosi, jog humaniškus nenoriai seka linkui civilizacijos. Mės taip jau esame pripratę matyti nelaimę žmogaus draugo, jog mojame ranka ir sakome: „Tai jau netikęs dabartinis ekonomiškasis draugijos surėdymas“... Ir tiek.

Mums gerai triboje prie šilto pečiaus, lai sau vėjai lauke staugia!?

Nežinomas.

ATRADO ELEKTROS KARŠTĮ DUONAI KEPTI.

Savaitinis „The Electrical World“ rašo, kad elektros inžinieriai, 28 liepos po vadovyste inž. Sebringo Phelp Cookstove Co. Buchano, Mich. mieste užbaigė bandymus su išrastu tokiu elektros pečiumi, kuriame be ugnies, vien su elektros karščiu bus galima duona kepti; kaip yra kepama ant ugnies pakuros su 3% nušimčiais karščio, taip ir elektra duos karščio ant 3% proc., tai yra 660 voltų elektros turi karščio +100 C., kad galės duona iškepti.

„The Electrical Review“ korespondentas paklausė garsaus elektros išradėjo Edisono: kokia bus nauda draugijai iš to indomaus elektros pečiaus? Edisonas atsakė: „Šis elektros pečius, kuris dabar duoną kepa už tokią pat kainą, kaip ir paprastosios ugnies pečius, ateityje, kada jo mechanizmas pasigerins, keps duoną 5 sykius pigiau, negu ugnies pečius“.

„Aš tikiu, kad elektros jėgos atradimai, į 2000 metų panaikins visą ugnies ir garo jėgą, anglį, malkas, gazą, etc.“

„Kada sukaks 2000 metų, žmonės nežinos, koki tai anglis buvo; šiandien milijonai žmonių padeda spēk ant jos, iki ištraukia iš žemės del kuro. Bet tada žmonės išrodys kastynių industrija, kaip ir kokia baisi karė. Tada viską atliks elektra. Elektra varys didžiausios pajėgos mašinas, orlaivius, traukinius, jūrių laivus, — elektra panaikins naktį.“

„Bėgiu 50 metų bus išrasti elektros orlaiviai, katrie galės pakilti 5000 mylių aukštumos erdvėse. Tokie orlaiviai perskries Atlantiką per 30 valandų“.

Mikas Stakėnas.

Wakefield, Mass.

SIS-TAS.

Nebėra tarnų. Austrijoje įvedė naują įstatymą, kuris namuose samdininkus uždraudžia vadinti „tarnais“, bet „tarnaujančiais“. Prie to įsako šeiminiškams gerai „tarnaujančius“ maitinti, o pastariesiems draudžia savo šeiminiškus apkalbinėti ir išnešioti jų šeimyniškas slaptas. Tarnaujančioms moterims įsako duoti 7 valandų vakacijas kas dvi savaitės.

Keisti papročiai. Erivaniuje, Rusijoje, tarpe totorių yra keistas paprotys. Jeigu tėvas savo dukterei suduos su lazda ir neparmuš jos, tai jau galima tokią leisti už

vyro. Kaipogi neseniai vienas totoris, šitaip išbandęs savo 8-nių metų mergaitę, ir išleido už 86 metų senio. Mulla (totorių kuningas) davė šliubą ir užbaigta. Bet štai kas išėjo: už 2 dienų po vestuvių mergaitę atvežė ligonbūtin sunkiai sužeista, ir po bausių kankinymų pasimirė! Viso mat yra ant svieto.

Elgėtų laikraštis. Kur kas indomesnio pasirodys, jeigu ne Paryžiuje. Tėn turi savo laikraščius vežėjai, liokajai, senberniai, senmėrgės, etc. Bet užvis indomiau yra einantis profesionalis elgėtų laikraštis, — kuris, teisybė, išina tik du sykiu per metus. Tame laikraštį užėisi tokius apskelbimus: „Reikalingas aklas, mokantis groti ant fleitos“. Arba: „Tuojuos reikalingas šlubis labai turtingame rajone. Geriau, kad būtų be rankos. Kreipkitės su rekomendacija. Reikalinga kaucija“. Prie to laikraštis prižada suteikti žinias: kur geriau surinti išmaldų, kur bus kokie pokyliai, vestuvės, ar atvyko kokie dideli svečiai. Bet už šitą elgetos turi mokėti laikraščiu iškalno ir ir da duoti nuosimčius nuo išmaldų. Panašios elgetų organizacijos nėra niekur, kaip tik Paryžiuje.

MINKLĖS.

Tupi kampe katinas, pajudinus bazinas (Varpas).

Kamuolys skylėtas (žmogaus galva).

Karengė marenė, po suolu susirangė (šuva).

Eina keliu — nedunda, lenda sienu — nečiūza (šešėlis).

Išdžiūvėlė, iškepelė, eina keliu dainuodama (Skripka).

F. Mikėlonis.

KRASOS DĖZUTĖ.

Šalavijui:— Tamsta taip skubinotės rašyti, kad prie korespondencijos nebeпадėjot nei iš kur ji yra. Buvo laiškas, bet jį mes netikėtai pirmiaus sunaikinom. Ar nepranešite savo miesto?

Morciūnui:— Ok, kaip mes norėtum žinių paišeliu rašytų!

J. K. Guokui:— Buvo atsakyta po pseudonymu, delko netilpo korespondencija. Dabar vėl gavome laiškelį, todėl paantriname tą patį. Apie kitką anksčiau atsakėme. Tikimės, kad suprasite priežastį. Norėjome rašyti laišką, bet neprirenkame laiko. Gerbjame rašinius, tik rašykite.

Nežinomam:— O gal ir tankiaus mums tektų su Tamsta susižinoti?..

Kalakutui, J. S. M., Garnupini, ir kit.:— Ačiū. Tik pervėlokai del šio numerio gavome.

Skurdūniui, Šiauliai:— Regis, kad susitaikysime. Siųskite. Bet daug yra klausimų, todėl rašysime laišku.

Juodviršiniui, Argentina:— Visgi nepamirškite, kad pradėjote, pasiteirinti apie Vištalį. Jei jis būtų miręs (girdėjom, kad dar esąs gyvas), būtų gerai, kad tęnykščiai lietuviai paimtų iš prieglaudos visus jo likusius rankraščius ir kningas bei prisųstų Amerikon, katrai-nors iš lietuviškų laikraščių redakcijai. Taip jau būtinai reikia surinkti visos žinios apie Vištalį.

A. L. Reikui:— Už linkėjimus ir pasižadėjimus — ačiū! Kaslink kalendorių, tai tiek: sieninius veltui išsiuntinėjome skaitytojams. Šiaip kalendoriaus, lite-

Sustabdyk

kosulį, o su juo ir kitokius kvėpuojamųjų organų kėblimus, kol liga nėra dar palietus jų plaučių, kas būtų labai pavojinga. Geras nuo to vaistas

SEVEROS BALSAMAS PLAUCZIAMS

(SEVERA'S BALM FOR LUNGS). Pirmiausia jis sustabdo kosulį, o paskui gelbėja pačiam organizmą gamtiškai būdu atgauti visą jam prideramą sveikatą ir taurumą.

Dvejopo dydžio: 25c ir 50c. "Is skausmo man galva skilte sky-la!" "Kenčiu neišpasakytai!" Šitokius ir panašius dejavimus girdime tankiai iš žmonių sergančių galvos skaudėjimu. Tada jie lengvai galėtų išsigydyti, jeigu tik vartotų

SEVEROS PLOTKELES NUO GALVOS SKAUSMO IR NEURALGIJOS

(SEVERA'S WAFERS FOR HEADACHE AND NEURALGIA). Jos nuramina nervus. Pataiso kraują. Sustabdo galvos skausmą. Kaina 25c dėžei.

Labai Lengva

ligai įsivrauti ir patapti chroniška, jei žmogus umai neatkreipia dėmesio į savo vidurį sukietėjimą, kepenų nesveikatą, vidurių nevarškumą. Tūžies sugedimas, geltligė, gemorojai ir skilvio nevelkimas yra tai keletas iš daugelio ligų, paeinančių iš kepenų netvarkės.

SEVEROS Balsamas Gyvasties

(SEVERA'S BALM OF LIFE) pataiso ir sutvarko kaip reikia kepenis, pajudina virškinamoosius organus gerai veikti ir apsaugo organizmą nuo chroniško skaudėjimo. Kaina 75c.

Parduodama visur aptekose. Reikalavus Severos. Jei savo aptekoje negautumėte, rašykite į mus

W.F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

ratiško, šiemet nespėjome sutaisyti. O bile kokio nesinori leisti. Juk tu, taip vadinamą „kalendarių“, ir taip visur derėjo. Bet jie beveik visi — nekalti savo varo, kaip po krikštui...

P. Petroniui:— Trumpinam, brolytis — nes maža turim vietos! F. J. Levinskui:— Malonusis! Laikraščiams labai nepatogu skelbti, kas ir kam prasiskolino. Su p. Tauriu ar su p. P. galite susiprasti ypatiskai.

Z. Milniui:— Pamokslėlis E. St. Louis girtuokliams nieko negelbės. Malonėkite rašinėti šiaip žinutes, kas tarp vietinių lietuvių atsitinka.

NAUJI RAŠTAI

Lietuvių Tauta. L. Mokslo Draugijos raštai. Knyga II. Dalis I. Vilniuje, 1911. Pustl. 151. Didelio formato. Turinys: K. Buga „Apie lietuvių asmens vardus“. „Lietuvių kunigaikščių vardai.“ Adalbert Srba „Ueber die Momentiv Verba im Litauischen (Ein Beitrag zur litauischen syntax)“. „Medžiaga lietuvių kalbos syntaksės (I šis-tas iš lietuvių kalbos syntaksės, vartojamos pasakose. II. Apie supiną lietuvių pasakose. III. Apie lietuvių ir latvių vartoją futuro laiką savo pasakose.“ Kun. A. Sabaliauskas „Žiemų-rytiečių lietuvių tautinė muzika“. Kun. J. Žiogas „Apie ku-

linę su ūku“. „Senovės lietuvių taurės ir kaušai“. Ed. Volteris „Prie kun. Mikalojaus Daukšos biografijos“. J. Basanavičius „Prie Dionizo Poškos biografijos“. Jonas Luckevičius „Angščiūsis lietuvių tautiškosios Tarybos atsišaukimas 1794 m.“ A. Janulaitis „Sodžiaus teismas ir jo organizacija Šiaulių Ekonomijoj XVIII amž.“ M. Biržiška „Prie M. Valančiaus „Žemaitių wiskupistės“.

Kaip rinkti bei žymėti augalus ir kaip daryti žolynus. Trumpos praktiškos patarmės tėvynės floros mylėtojams. Su piešiniais. Parašė D-ras J. Trzebinskis. Vertė iš lenkiško rankraščio D-ras K. Grinius. Lietuvių Mokslo Draugijos leidinys. Vilnius, 1911. Pustl. 19. Seimininkėms vadovėlis. Parašė Lazdynų Pelėda. „Šaltinio“ priedas. Pustl. 120. Kaina 50 k. Turinys: Maisto gaminimas. Duona. Stribos. Sultis. Auguliai. Mėsa. Žuvis. Kisieliai ir visokie gardėsiai. Pyragai. Apie pieną ir jo konservus. Uogų, vaisių, daržovių ir kitų valgomųjų daiktų atsargai rengimas. Gėrimai. Keli pamokinimai apie skalbimą ir dažymą. Sveikatos globa šeimynoje. Dažniausios kaimų ligos. Paraginimai veisti braškes ir rūgštynes.

PADEKAVONĖ

Aš Pranciškus Mikielionis linkiu kuodidžiausių laimijų guodotiems tautiečiams Juozui Paukščiui ir Kaz. Braziui už tamstų pasidarbavimą ir ką jau aš buvau gavęs per tamstų ofisą laivakortę, ką mano brolis leido per tamstas, tai viskas buvo labai gerai ir greitai pervaziavau. Septintu syk jau važiuoju, tai per tamstos pirktą man geriausiai tinka ir rodyčiau kožnam lietuviui kreiptis į tamstas, o ypatingai per rusišką rubežių einant arba važiuojant ant rusų laivų ir su tamstų patarimais: nėra baiminties nieko, nes sava kalba ir ant laivo daug geriaus apie žmogų stovi, žodį da pataiko, o prūsai-vokiečiai stumdo ir daugiau negirdėti kaip — polenderis. Ba jie da atmena Lietuvą su lenkais seną smūgį po Žalgiriu ir užtat mūsų brolius stumdo; tai broliai lietuviai ir lietuvės, katrie važiuojate ar į Lietuvą ar į jėskote Amerikon savo pažįstamus, tai važiuokite per ruskią liniją, per J. J. Paukštį. Aš širdingai dėkavoju savo broliui F. Mikielioniui ir ponui Paukščiui & Co. Su pagarba Pran. Mikielionis.

MUSŲ GYVENIMAS

Jei gyvenime nebutų įvairumo, gyventi būtų sunku. Linksmumas ir laimė nebutų taip vertinami, jei žmogus kartas nuo karto nepatirtų vargo ir skausmų. Tas moko mus, kad visada butumėm prisirengę susitikti bėdą ir žinoti, kaip iš jos greitai išėiti. Jei nemalonumai yra fiziški, jei juos pagimdė mūsų sugedę viduriai, turime žinoti, kad Triner's American Elixir of Bitter Wine yra geriausias nuo to vaistas. Jis gydo visus virškinamųjų organų nereguliariškumus ir juos sustiprina. Kadangi jis padarytas iš geriausio raudonojo vyno ir moksliški parinktų gydomų žolių, jis atgaivina kraują ir prašalina iš jo negerasias medegas. Kraujas, maitina kiekvieną kuno dalelę, todėl vartojant Triner's American Elixir of Bitter Wine sustiprinama visas žmogaus orga-

nizmas. Vartokite jį visada, kaip tik jaučiatės nusilpę, nervingi, neturį apetito, viduriams neveikiant, jaučiant galvos skaudėjimą, dieglius, traukymus. Visose aptiekose. Jos. Triner, 1333—1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

ANTRAS METINIS BALIUS!

Draugystės L. Martino atsiibus subatoje 27 dieną sausio (Jan.) 1912 m. salėje 101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y. Prasišė 7:30 val. vakare. Įžanga su padėjimu drapanų ypata 25c. Užkviečiam visus lietuvius kuokaitlingiausiais atsilankyti ant mūsų iškilmingo baliaus, kur galėsite pasilinksinti ir pasišokti. Muzika bus kuopuikaušia. Nepamirškite atsilankyti iš visos apielinkės, o tikim kad visi busit užganėdinti.

Užprašo Komitetas.

Šapos, su 30 langų, išsiduoda ant rendos, ant 155 Hope st. tarpe Keap i Union ave. Dasižinokite patioje šu poje.

ANT PAEDAVIMO.

Paraiduoda „Drye goods“ krantuvieta apgyventa lietuvių, lenkų, rusų ir slavokų. Busines geras; prieštis iš kurios paraiduoda — iškeliaivimas.

Orzekowski, 172 Wythe ave., tarp N. 6 ir 7 gat. Brooklyn, N. Y.

Pajieskomas mūsų brolis Staniovas Sviklas, gyvenęs pirmiaus Lawrence, Mass., Worcester, Mass, Nashua, N. H., Newark, N. J. Iš Lietuvos patina soč. Brokaraščio, vol. Merkinės, Vilniaus gub. Labai turime prie jo svarbų reikalą; taigi ar jis pats, ar kas iš jo pažįstamų ir jį žinančių, meldžiame mums pranešti jo adresą.

Zabalia Svikliutė, 199 Elm St., Lawrence, Mass.

Pajieskau savo pusbrolio Juozapo Bruzgos, Vilniaus gub., Lidos pav., Nočos parapijos, Kanevos vals. Kruklių sodžiaus. Turiu svarbų reikalą. Todėl meldžiu jo paties ar kito apie jį žinančio man pranešti šiuo adresu: K. Genis, 174 Perry ave., Maspeth, L. I. N. Y.

Pajieskau tikro savo brolio Jono Bondžiulis ir pussesterės Grasildos Tovainukės, po vyru Kreivienės. Abudu iš kaim. Ibutonių, Panevėžio pav., Kauno gub. Prašo atsišaukti patiems, arba kas kitas apie juos žinantis malonės pranešti, už ką busiu labai dėkingas. Turiu svarbų reikalą. Adresuokite: Jurgis Bondžiulis, Box 249, Courtney, Pa.

Pajieskau savo pusbrolio Ant. Pažingio ir draugo Fran. Kundroto. Pirmasis 8 metai kaip Amerikoje, antrasis — 13 metų. Abudu Kauno gub., Reselinių pav., švieksnos par. Pirmas iš Rimbikių sodžiaus, antras gi išŠiuraidių. Malonės patis ar kas kitas man pranešti, nes turiu svarbų reikalą. Adresuokite: Fran. Dergiela, 5354 Princeton ave., Chicago, Ill.

(5)

VISŲ ATYDAI!

Pas mus galima gauti visus VIDUNO raštus: Mūsų uždavinys ... 1.00 Slaptinga žmogaus didybė ... 40 Mirtis ir kas toliaus ... 30 Gimdymo slepiniai ... 40 Žmonijos kelias ... 20

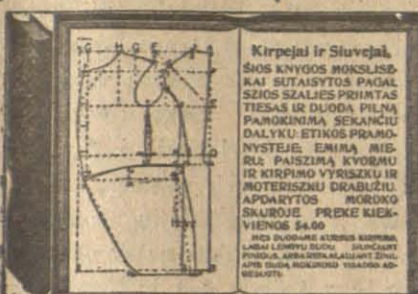
Kurie norite gauti minėtas knygas, malonėkite rašyti mums šiuo adresu: J. J. PAUKŠTIS & CO., 120 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Juokkis per visus metus!

Užtrašęs „TARKA“ naukysis nuo savo kaktos visas raukšles. Turėsi juoko, kada tik atsiminai, kaip „TARKA“ perleidžia per savo brazdinį visokius ištvirkėlius ir liurbas. Gražių giesmelių su gaidomis Juokingų uždavinių, šaradų. Pilna karikatūrų, juokingų paveikslų. Tik vienas dol. metams. Adresas: „TARKA“, P. O. Box 895, New York City.

VISIEMS DEL GEROVES!

Mūsų viengenčiai skaito visokius raštus, kaip menkesnius, taip ir geresnių rašytojų, bet tankiai atsitaiko, kad randasi suvisai nesuprantami žodžiai, kurių be tam tikro vadovėlio jokiu būdu negalima suprasti. Todėl mes kiekvienam patariame nusipirkti Svetimų ir nesuprantamų žodžių žodynėlį, kuris skaitytojui gali labai daug pagelbėti, susitikus nesuprantamus žodžius. Kaina tik 35 cent. Galima gaut pas: J. J. PAUKŠTIS Co. 120 Grand s. Brooklyn N. Y.

Kirpejai ir šluvejai. Šios knygos mokslininkai sutaisytos pagal šios šalies priimtas tiesas ir duoda pilną parinkimą sekancijų dalykų stings pabrėžinyse. Emma Mils pasizira kvorbuo ir krosno vyruku ir moteriszu dražbuli. Apdarytos mėsos skaudis preke kiekvienos 54.00

Joseph Topilis & Co. 195 Norman ave., Brooklyn, N. Y.

Telefonas: Greenpoint 8. Daktaras A. Szlepiute-Jankaukiene. gydo visokias ligas moterų, vaikų, vyrų ir lanko prie palagų. VALANDOS: Nuo 12—2 po piet, nuo 7—8 vakare. 265 Berry St., prie Grand St., BROOKLYN, N. Y.

KINEMOTOGRAFŲ KRAUTUVE.

Pirmutinė Lietuviška Krantuve Judančių Paveikslų Amerikoje. Užlaikome visokių gatunkių APERATUS. Parduodam ir randavojam labai pigiai su visokiais Elektrikiniiais ir Gasiniais intaisais naujausios mados. Į Stak užlaikome suvirš 1.000 ratų filmos. Importų iš visų šalių svieto, specialiai turime padarę daug Lietuviškų Illustracijų dėl Dainų, Deklamacijų, Referatų ir Praleikčių, dirbam ant ordery labai pigiai. Kuris užsiimat arba noris išiminti žiuoni biazniu, reikalavanti pagelbos šaukties prie: American Film Exchange A. T. Račiunas Mgr. 630 Halsey Str., Brooklyn, N. Y. Phone 3536 W. Bedford.

ŠEŠIOS KVORTOS DEGTINĖS UŽ \$1.00

Kad išplatintum žmonėse mūsų pasidibusius gerimus pasiūlim kiekvienam savo iškomis "ZANOL" šešias pilnas kvortas degtinės už \$1.00 sulę įsų pasirinkimų. Pasakykite ko norite — Rye, Bourbon, Corn ar Sour Mash Degtinė, Gin, Rum, Peach, Apple, Apricot ar Konjako Brandies ir t. t. Nedukite pirkliais didelių pelnų. Parodysim kaip. Mēs esame prityrę degtinės dirbėjai ir parodysim kaip kiekvienas gali pasidaryti gėlimas namie, SUTAUPANT PENKIASDEŠIMTĄ NUOSIMTĮ PIRKLIŲ PELNO su pagalba "ZANOL" Extracto. Įstatymų leista. Padaroma į dvi minutes. Gėrimas padarytas su "ZANOL" yra labai skanus ir grynas. Gauta Aukso Medaliai Columbijos Parodoje. Tūkstančiai patenkintų vartotojų. Garantuota sulęj. Suv. Valst. Gryno Maisto Instatymais, No. 22115-A. Pamėgyk Vieną Kvortą Degtinės Dykal. Pamėgykite kaip tik jūs sau norite ir jeigu tai nebus geriausia degtinė, sugrąžinkit likusią mums atgal mūsų iškomis, o mēs sugrąžinsime jums pinigų. Sigykite užsakykus šįdien, o mēs pasiūlyme kvapensiu ant Šešių Pilnų Kvortų Degtinės už \$1.00. Visų mēs apmokame. Reikalavanti kokios rūšies tik norite. Dvylika pilnų kvortų \$1.50; dvidešimt keturias pilnas kvortas \$2.50. DYKAI—Knygotė, "Pasipatis ir Historija Degtinės Dirbimo Namie" pasigaime kiekvienam, kuru sutiks savo adresą. UNIVERSAL IMPORT CO. 4187 Universal Bid., Cincinnati, O.

NAKTIS NUŠVIESTA.

Po nakties tamsa daug dalykų slepiasi. Jei ant syk tamsumą apšviet, tad pamatytumei tokias orgij s, kad be akulorių darosi karšta žiūrėti! „BALTRAMIEJAUS NAKTIS“ knyga nuplėšia visus uždangalus nakties paslaptių visam nuogume karalių, vyskupų, kuningų, gražių didelių ponų ir gailių grafienui darbelius kaip jie veiko, lygiai daug kitokių orgijų. Šitos knygos aš išleidau keltis tūkstantčius ir į trumpą laiką pasiliko vos tik 35 egzemplioriai — taip ant pagriebimo išpirko. Kitų išleistas knygas kandės ēda, neturi kur padėti. „Baltramiejaus Naktį“ žmones beskaitydami sudilina, — nes tai yra didelis dvasiškas penas. Netrukus šitos knygos, taip kaip ir RAISTO, ant pardavimo neliks. Nors ir daug knygų skaitei, bet jei be akulorių darosi karšta žiūrėti, „Baltramiejaus Nakties“ dar ne, tai mažai dar žinai kas sviete buvo, kas yra ir kas gali dėtis, nes toje knygoj yra tas, ką kitur negali rasti, nors su žiburiu įjėskotum. „BALTRAMIEJAUS NAKTIS“ kastoja 75c. Ta pati audekliniais apdarais — 1 dol. Piningus siųsk per Money Order, adresnuok išleidėjams vardu: J. NAUJOKAS, 120 Grand St., Brooklyn, N. Y. Nelauk kad daugiau garsintusi.

“Feeling Better Already Thank You!”

Mielai aš paklausiau jūsų patarimo ir ištitrynian su Dr. Richter'io Pain-Expelleriu. Dingo skaudėjimas kakle ir diegimas šone, jaučios visiškai gerai. Privalo būti kiekvienos šeimynos šepojė. Sergėkis nuo pamėgdzioty. 25c ir 50c. F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl Street, New York. Richter io Congo Pillės yra geros nuo viduria sukietėjimo. 25c ir 50c.

DIDIS GYDYTOJAS Dr. Ignatas Stankus M. D.

pabaigę daktarišką mokslą universitete valstijos Indiana, ir baigę kvotimus aukščiausioje ir jau paskutinėje daktariškoj mokykloj New York Post-Graduate MEDICAL SCHOOL & HOSPITAL, kurioje specialiskai išstlavina gydyme visokių pavojingiausių ligų ir daryme operacijų; pabaigę tą mokslą įgaun vardą aukšto, didžio daktaro. Dr. IG. STANKUS, per kiek laiko buvo miestav daktaru Indianapolis, Ind., kur turėjo didelę praktiką gydyme įvairių ligų atlikdamas savo uždrot. kuo geriausiai ir užganėdinančiai žmoniai dabar-gi pasišventęs labui savo brolių tautiečių, ir kad apsaugot juos nuo išnaudojimo per nesąžiningus daktarus, įrengė savo ločną naminį ligonbutį ir:

KVIEGZIA VISUS PAS SAVE SAKYDAMAS:

Nuo reumatizmo, skaudėjimo ir gėlimo sanarių, kaulų, strėnų ir šonų; nuo visokių kraujų ligų, užkietėjimo ir nedirbio vidurių; išbėrimo, kuno niežėjimo, visokių spuogų, dedervinių, slinkimo plaukų; galvos skaudėjimo; nuo ligos širdies, inkstų, plaučių, kepenų. Nuo visokių nerviškių ligų, neuralgijos, drėbėjimo sanarių, nemiegojimo ir išsėdžio; nuo greito nuilsimo, sunkaus kvėpavimo, persilaimo ir nuo visokių slojū. Nuo visokių užkrečiamų lytiškų ligų, ir visokių kitokių nusilpėjimų sveikatos. Taip-gi nuo visokių moteriszių ligų, skausmingų ir nereguliarių mėnesinių, baltųjų tekėjimo ir gumbų ligų. Turiu Speciališką Diplomą dėl darymo Operacijų. Itikus butinam reikalingumui operacijos, kada vaistai negal pagdyvi kaip tai: augimo vėžio skilvių ir visokių akmenų, skaudulų ir guzų, ar tai būtų puslėję, inkstuose, kepenyse ir žarnose, viską tą su pagalba operacijos galima praskalinti kuo geriausiai ir už menką mokėstį. Darant taipgi operacijas ant kaulų, smegenų, grobų ir lytiškų organų, kaip vyrų taip ir moterų. Išsienius priitauktas kijas ir rankas, išgyvau su naujausiu būdo operacija repara, už menką prekę. Petai kreipkitės kiekvienoje ligoje pas mane. Jeigu negalima pribūti ypatiskai, tai parašykite ką akuda ir kokius nesveikimus jaučiate savij, o aš suprasiu viską ir ištyrę duosiu rodą, o jeigu reiks, prisijūsiu ir gyduos. Tas nedaro skirtumų kaip toll gyvenate Ameriko, Anglijo, Kanadoj ar krose šalise. Atsilankantiems ypatiskai ir dėl operacijų, turiu savo ločną naminį puikų LIGONBUTĮ. Siedus gyduu DOVANAL. Dr. Ignatas Stankus M. D. 1220 S. Broad St. PHILADELPHIA, PA. Val. Ofiso: no 9 ik 12, no 2 ik 4, ir no 6 ik 8 vakare Nedėliomi no 1 ik 5 vakare

Rusizkai Amerikonizka Linija. Vienatinė be persėdimo Linija tarpe Amerikos ir Rusijos.

8 d. į Rotterdamą 11 dienų į Liepoją Išplaukimas iš New Yorko. III klasa \$33 III klasa \$35 Kursk Feb. 10 Birma March 9 II „ 45 II „ 47 Lithuania Feb. 24 Kursk March 23 I „ 65 I „ 75

Dėl smulkesnių žinių kreipkitės in mūsų agentus ir centrališką kontorę. A. E. JOHNSON & CO. General Passenger Agents. 27 BROADWAY. NEW YORK CITY, N. Y.

Daktaras Jonas Misevičia

VIENATINIS TIKRAS VYRIŠKAS DAKTARAS LIETUVIS BROOKLYNE. Gydo Visokias Ligas; taipgi dar pabaigęs kursą Didžiausiam Palaginiam Hospital (N. Y. Lying-in Hospital). 272 Berry Street, Brooklyn, N. Y. Prie So. 2-nd Street.

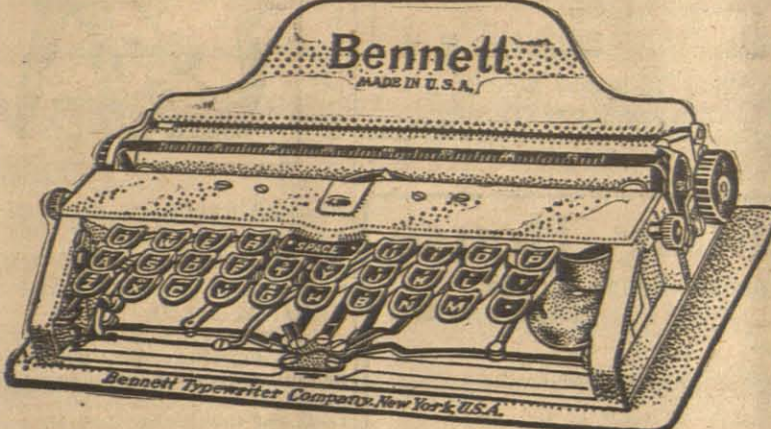
Daktaras Brandšteinas

Turėjas praktiką Europoje 18 metų, dabar Brooklyne, N. Y., atidarė ofisą: 103 So. 2-nd Str., kampas Berry Str. Gydo naujausiu būdu ligas vyrų, moterų ir kudikių. Specialistas prie ligų chroniškių (įsienėjusių). Valandos priėmimo ligonių: Iš ryto nuo 9 iki 10; vakare nuo 6 iki 10.

BENNETT TYPEWRITER. Kaina \$18.00

Bennett Typewriter yra tai naujiausio išradimo drukuojama mašina ir drukuojama taip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios mašinos. Ji yra su universaliais raktais, taip kaip mašinos už \$100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutą. Padaryta iš labai tvirtu plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atramentuojasi nuo kaspino.

Diduma mašinos 2x5x10 colių. Galima vartoti popierį 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženklus, Volelis su literomis mainosi ir tokiu būdu ant jos galima drukuoti visokeriopose kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir ją galima nešioti rankoje, arba kišeniuje. Ji yra netikėtai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykai.

J. J. Pauksztis & Co.,
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

New Telephone 1070 R.

Vienatinis ir Geriausias Fotografistas.

Jos. Shukis

20 East Market st. Wilkes-Barre, Pa.

PUIKUS HOTELIS

Andriaus Milisausko

Visada šaltas alus, skani arietka, šius, porteriai, visoki vynai ir kvepianti cigarai.

Lietuviai vietiniai ir atvažiuojantys, nepamirškite šios puikios vietos.

16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.

Priešal Central Dypa

Tel. 2334 Greenpoint.

PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS

pas PETRA A. DRAUGELI

Škanus alus, gardi arietka, elius, visoki vynai, kvepianti cigarai, ir puikūs užkandžiai. Salė dėl mitybos ir veselios. Nepamirškite šios atskaniosios vietos, o busit užganėdinti.

78 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

Palei Wythe Ave.

EMIGRANTŲ SELPIMO KOMITETO ADRESAI:

S. Jankauskas,

350 Newark str., Hoboken, N. J.

Pagelb. S. Zaliaucka. 243 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.

Prot. sekr. J. A. Kavaliauckas, 120 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Fin. sekr. J. Jukelis, 915 Clinton st. Hoboken, N. J.

Ed. V. Dauncas, 223 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.

Sekr. J. A. Kavaliauckas.

DIDŽIAUSIA LIETUVIŠKA ORGANIZACIJA S. L. A.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje susideda iš 250 kuopų, turi 10,000 sąnarių, New Yorke savo namus vertė \$40,000.00. Išleidinėja savaitinį laikraštį „Tėvynė“, savo lėide turi grynais pinigais suvirš \$25,000.00. Apšvietimo reikalams ir kitokiems labdariniams tikslams išmoka šimtus dolerių, kas metas. Todėl geistina, kad susivienijimas turėtų bent 100,000 sąnarių, tūmet teikia organizacija galėtų atlikti mums ir mūsų tautai milžiniškus darbus. Jeigu S. L. A. kuopos rastųsi kiekvienoje Amerikos vietoje, kur tik yra burlėlis brolių, lietuvių ir kad visi suaugę būtų jo sąnariais, kaip po kasėme to, našlės ir našlaičiai ir nušė, po mirusiam sąnariui gautų 600 ar 1000 dol., tai pamastyk, kiek apsunčiainų, kokius dabar nuolat lietuviškai nukendė, galima būtų išvengti, kiek našlaičių būtų išgelbėta lietuvių, kurie dėl prievartos pakliuva į rankas kitataučių ir žuva kaip lietuvių! Kiek pinigų mūsų visuomenė tada galėtų apversti visokiems naudingiems tautos reikalams!

Situos klausimus reikalaujame rimtai apvarstyti. Pasvarstyk gerbiama skaitytojai valandėlė, kaip daug gero gali būti padaroma organizacijos tokios, kaip susivienijimas Lietuvių Amerikoje.

Įmokėti pinigai į šią organizaciją (S. L. A.), buvo pilnai užtikrinami atgavimui atgal sunkiose gyvenimo valandose ir dar daug sykų didesni, negu tapo įmokėta.

Sutv. L. A. išmoka mirusio nario paliepvainiui taip: \$150.00, — \$300.00, — \$600.00 ir — \$1000.00. Yra keturi skyriai apsaugos pagal virš paminėtas sumas.

Jau atspaustas

TURINYS: Peržvalga; Pramonė ir Prekyba (G.J. Leveskio ref.); Naminių Higiena (M. Jurgelionienės ref.); Iš sveikatos srities (Dr. A.L. Juška); 10 metų „Ausros“ sukaktuvės; Ediso no gyvenimas ir darbai; Nuo kada žmonės vartoja Kalendorius; Ką veikė Milwaukee' s socialistai (ilustruotas); Pirmoji Gegužė; Nuo ko pačina raudonoji Vėliava; Kaip likti piliečiu (liet. ir angliskai); Patarimai gyvenimui; Eilės; Informacijų Skyriai; Pasakaitės; Įvairūs Receptai; Visokios Statistikos; Juokai ir šaip įvairūs raštai ir naudingos žinios. Puikiai iliustruotas; daug paveikslėlių ir pagražinimų. Naudingiausias, gražiausias ir geriausias už visus Kalendorius. Didumo 7x10 colių; į 100 ar daugiau puslapių.

Kaina 25 centai. Agentams geras uždarbis.
Kas prisitęs 25c, tam pridėsime gražų kišeninį kalendorių Dovanų.
J. ILGAUDAS, 1613 S. Halsted st., Dept. 6, Chicago, Ill.

Pigiausios kainos — Didžiausia apsauga \$100,000.00

Skaitykite atydziai! Nesiduokite apgandint triukšmingiems ir melagingiems Agentų apgarsinimams. Jeigu kuris sako jogei kame nors Jus užtikrina, paklauskite apgaviko, kuomi užtikrina ir kur jo gvarancija? Atsakomasis Agentas ir bankierius sūdeda gvaranciją į Valstijos kasą. Pirm negu pavesite savo pinigus taupinimui arba pasiuntimui Tėvynėn, pasiteiraukite kaip ir kuomi užtikrina Jūsų sunkiai uždirbta skatika. Sudėjan Valstijos kason šimtą tukstančių dolerių kaipo užtikrinimą Jums. Ištėminkite, jogei netikrojo bankieriaus reik lenktis. Jūsų patarnavimams yra senas datyruosis Agentas, kuris: Siūncia 50 rub. už \$26.15, 100 rub. už \$51.90, 500 rub. už \$259.40, 1000 rub. už \$518.00. Parduoda laivakortes į Eurodą ir į Ameriką. Padaro kontraktus ir įgaliojimus (daviernastis) visą tą atlieka pigiai atsakančiai ir greitai. Reikalaukite pinigų kurso ir laivakorčių kainų. Atsakinėju greitai, o patarimai dykal.

HENRY J. SCHNITZER
141 Washington st. NEW YORK.

Geografijos Vadovėlis

Konkurinis
Kaina 75c.
Apdaryta \$1.00.
J. J. Paukštis & Co.
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

PIRMAS LIETUVISZKAS Fotografistas ir Maliorius VISOKIU FOTOGRAFIJU

Darba atlieku puikiai ir pigiai.

G. BENSON
328 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

DIDELIS LIETUVOS ŽEMLAPIS.

Su etnografijos sienomis. Atspausdintas ant dailaus, slidaus popieriaus, keliose spalvose. Tikras pagražinimas sienos kiekvieno lietuvio stubelės. Pirmutinė dar tokio didumo mapa lietuvių kalboje.

Parsiduoda musu knygyne, tik po 50 centu.

Pasiskubinkite kiekvienas įgyti tą ŽEMLAPĮ ir pamatyti surašytas visas LIETUVOS vietas. Turime nedidelį skaitlių exemplorių. Šiuo adresu:
J. J. PAUKŠTIS & CO.
120-124 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

TIK KĄ IŠEJO IŠ-PO SPAUDOS:

APIE KUNO ISLAVINIMĄ

Pagal prof. Bliunčli parašyta P. Norkaus. Su 25 paveikslais. Pustl. 74. Kaina 15 centų. Autorius išdėsto žmogaus kūno, ypač krūtinės, sudatymą. Pagaliaus nurodo, kokia svarbia rolė lošia kasdieninė kūno gymnastika, kaip ji žmogų sustiprina fiziškai ir protiskai; kaip per gymnastiką žmogus palaiko savo kūno sveikatą, gražumą ir pailgina gyvenimą. Tas atsiekia tik pašvenčiant kasdieną po dešėtką minučių ant gymnastikos. Kningutė reikalinga turėti po ranka ir atvejų atvejais perskaityti. Tas veikalėlis mūsų kalboje dar pirmutinis tokios rūšies.

VILKU LIZDAS

Apsaka iš kryžiuočių laikų, parašyta Zuzanos Moravskos, sulietuvinta A. Vėgėlės. Pustl. 117. Kaina 35 c. Niekas taip neišlavina jaunuomenės, niekas tiek neinkvepia meilės prie savo tėvynės ir visų prakilnių darbų, kaip istoriškos apsakos. Francūzus pakėlė apsakos Diumo, Hugo ir Zolo. Pasaulį pralenkė anglai išmintingame patriotizme ačiu istoriškiems romanams Walter Skotto. Lietuviai da maža teturi istoriškių apsakų, išskiriant Kraševskio „Kuningas“, „Vitoliorauda“ ir kit. Todėl „Vilkų Lizdas“ yra labai brangintina kninga. Nors ji skiriama tik jaunuomenėi, bet ją su didele nauda ir smagumu perskaitys kiekvienas lietuvis ir lietuvaite.

PAŽVELGUS ATGAL

Didelė sociologiška apysaka arba romanas, garsaus amerikonų romanisto Edwardo Bellamy, versta P. Siulelio. Pustl. 356. Kaina \$1. Šitas veikalas, išverstas velk į visų civilizuočių tautų kalbas, ir turėjęs visur milžinišką pasisekimą, lietuviškame pilname vertime pasirodė dar pirmą sykį. Bellamy nuplėšia dailios apsakos formoje apie žmogų, kuris pramiegojęs šimtą suvirš metų, prabudo ir rado visai naują draugijos surėdymą. Čia jis aprašo viską, kas buvo naujai sutvarkyta ir kaip tuose laikuose buvo laiminga žmonija. Norints tai didelės fantazijos aprašymas, bet jis suteikia skaitytojui tūkstančius prakilnių minčių. Galima drąsiai sakyti, kad šita kninga yra socialistų vadovėlis. Ją perskaitys žmogus pasisėms sau labai gilių idealų. Ji privalo rasti kiekvieno lietuvio kningynėlyj.

J. J. Paukštis & Co.

120-124 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

Mūsų aptiekorius yra lietuvis

FRANAS URBONAS

Visi, kurie jieskote sveikatos, galite ją vaistai (liekarstos) ir gera roda parodys apturet. tikrą kelią in sveikatą : : : : :
Musu aptiekoriaus

SU PAGARBA **FRANAS URBONAS**
151 Metropolitan Ave. (cor. Berry st.) **BROOKLYN, N. Y.**

Telephone 2427 Greenpoint

VIENTINĖ IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA

—AGENTURA—

Parduodam Szifkortes ir siuncziam pinigus.

Jau nuo 1886 metų, kaip parduodam ŠIFKORTES keliaujantiems į Lietuvą arba norintiems parsikviesti iš Lietuvos savo gimines ar pažinstamus į Ameriką, visados parduodam Šifkortes kuoteisingiausia į kur tik nori, ant greičiausių ir geriausių LAIVŲ už prieinamą prekę. Kurie pas mus pirkto Šifkortes, kelionėje neturėjo nė jokio klapato; per tai, kad mes visados suteikiame keleiviams geriausius patarimus, kaip turi keleivis apsisangot nuo apgavysčių. Priegtam padarome reikalingas popieras pas konsulį dėl perėjimo per rubėžį.

Taigi reikalaujant ŠIFKORTĖS — malonėkit atsilankyti į mūsų Ofisą, o busit kogeriansia aprupinti visame.

Offiso valandos:
šiokioms dienoms nuo 8 ryto iki 9 val. vakare.
Šventoms dienoms nuo 9 ryto iki 3 val. po piet.

120-124 Grand Street, Brooklyn, Y. N. (Antros durys nuo Berry Street)

PINIGUS SIUNCZIAM IR ISZMAINOM.

Siunčiame pinigus i visas svieto dalis saugiai, greitai ir pagal pinigų kursą.

Teipgi išmainom ant rusky ir vokiškų.

Parduodam Tikietus ant geležinkeliių į pietines ir vakarines valstijas.

Persinūčiam fotografijas į Lietuvą ir užregistruojam laiškus.

Padarom aktus rejentalaus dėlei žemės ir kitokių priklausanciu savasčių. Tą viską darom su Konsulio, palididjimu.

Užsilimame provomis Europiskomis ir Amerikiskoms iskoletarojime mokesčių.

Darom daviernastis, išleiskom dales Lietuvoje ir atimam į Ameriką.

„VIENYBE LIETUVNINKU“

Seniausias Lietuviu Laikraštis Amerikoje. Įkurtas 1886 mete.

Išeina kas Seređa. Užsirašant „Vienybę Lietuvninkų“ Amerikoje prekinioja metams \$2.00, pusei metų \$1.00. Užrubežinose prekinioja metams \$3.00, pusei metų \$1.50.

Teipogi spausdinam visokias knygas, konstitucijas, bilas, plakatus ir tikietus baliams, [popieras laiškas rašyti ir kitokius spaudos dalykus. darbą atliekam greitai ir pigiai.

DIDŽIAUSIA KRAUTUVE VISOKIU KNYGU.

Čia visokias knygas galima gaut, kokios tik yra išėję iš po spaudos, kaip svietiskās teip ir maldų knygas. Žodynų, gramatikų, rankvedžių, Biblijų ir t. t.

J. J. Pauksztis ir K. Brazys,
120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

THE AMERICAN Prekė \$7.00
Labai puiki mašina drukavojimui laišku.

Šita mašina puikiai drukuoja, labai aiškus drukas ir drūčiai padaryta, visa jos sistema gražiai sutaisyta. Ji parsiduoda po \$10 dol., bet dabar ant trumpo laiko atpiginta tik už 7 dol. Skrynelė 2 dol. Kam reikalinga tank ai kilnotis, tai geriausia pirkti mašiną su skrynele, kurią pasiėmęs į ranką kaip čemodanėlį, gali nešti kur nori.

Pati skrynelė \$2.00
O mašina \$7.00

J. J. PAUKŠTIS & CO.
120-124 Grand Str. Brooklyn, N. Y.

Telephone 1331

Nik. P. Zelwis
Lietuviškas graborius.
Išbalsamuoja ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuvėms, vesiiloms ir krikštynoms.
Ofisas ir gyvenimas:
1034 Bank Street, Waterbury, Conn.
Lietuviai, kreipkitės reikalo.

TELEPHONE 1295 GREENPOINT.

P. BUTKUS
LIETUVISZKAS GRABORIUS (UNDERTAKER)
Išbalsamuoja ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuvėms, vesiiloms ir krikštynoms.
Mano gyvenimo Ofisas atidaras DIENĄ IR NAKTĮ.
213½ Berry Str. Brooklyn, N. Y.
Branch Office: 48 Hudson Ave.
LIETUVIAI KREIPKITĖS REIKALE PAS LIETUVĮ.

ŽMIJECZNIK
RATTLESNAK LUMIMENT

Geriausias LUMIMENTAS ARBA PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių galvos skaudėjimų, KAULŲ, PERSALIMO, REUMATIZMO, STRĖNŲ SOPĖS, SAUSGĖLŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO ir DIEGLIŲ.
Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pagelbėti, neįsiekiant rodos pas kokius nemokintus žydėjus ar kryžiuokius savo priepuoli, bet kreipkitės arba tiesiai parašyk pas savo locną vieną, reikalaujamas tikrų, gryną ir gydančių vaistų — pas
ALBERTĄ G. GROBLEVSKĮ
Plymouth, Pa.

SAULE
Du-kart nedėlinis laikraštis Smagiausias Lietuviškas laikraštis visoje pasaulėje.
IŠEINA kas UTARNINKĄ ir PĒTNYČIĄ
Prenumerata kaštuoja:
Amerikoj Ant viso meto \$2.50
Ant pusės meto \$1.25
Ant ketvertio meto 65c.
EURO-Rosijoje ir Lietuvoje \$3.50
Anglijoje ir Skotlandijoje 15 sh.
POJE Prusose 15 markų.

Telefonas: 3254-T-Market.
Daktaras
Jonas J. Kaškiaučius
Gydo vyrų, moterų ir vaikų ligas, pagelbsti prie gydymo.
{ Nuo 9-12 ryt.
VALANDOS: } nuo 6-8 vak.
88 Jefferson Str. prie Ferry Str. NEWARK, N. J.

PATENTS
promptly obtained OR NO FEE. Trade-Marks, Caveats, Copyrights and Labels registered. TWENTY YEARS' PRACTICE. Highest references. Send model, sketch or photo. For free report on patentability. All business confidential. HAY-BOOK TRADE. Explains everything. Tells How to Obtain and Sell Patents, What Inventions Will Pay, How to Get a Partner, explains best mechanical movements, and contains 300 other subjects of importance to inventors. Address:
H. B. WILLSON & CO. Patent Attorneys
Box 383 Willson Bldg. WASHINGTON, D. C.

Bischoff's Banking House
287 Broadway Kampas Reade Gatvės
New York N. Y. Telefonas: Worth 2822

Kas reikalauja teisingo pataravimo ir nori kad jo reikalai būtų greitai atlikti, tegu atsišaukia į **Seniausį Bankinį Namą. Uždėtą 1848 m.** \$100.000 (šimtas tūkstančių dolerių) yra mūsų kauceja sudėta į rėdišką kasą. Pinigus stumdame į Krajų kuo greičiausiai. Pinigus visų kraštų išimame pagal kursą. Pinigus primate ant procento ir išmokame ant pareikalavimo. Šipkortes pardodame ant geriausių garlaivių visų Linijų ir iš Kraujus už pircianis kainas. Pasportus dūi koliaujamųjų į Krajų parupiname. Daviernas padarome pigiai ir visas kitas reikalikas popierus su palidijimu Konsulio. Atleškofsimą dalių stilekame knotelisingiausiai.
Atidaryta: kas dieną iki 6 vakare.
Subatoje iki 8 val. vakare. Nedėlioje nuo 10 iki 12 val. ryte.

MĒNESINIS RAŠTAS
Linksma Valanda
IŠEINA APIE 15 D. KOŽNO MĒNESIO.
Talpinasi visokių gražių Istorijų, Pasakų, ir t. t.
PRENUMERATA:
Amerikoje ant viso meto tik \$1.
Rosijoje \$1.50. Anglijoje 7 sh.
Prusose 7 mk.
Kas užsirašo "SAULĖ" ir "LINKSMĄ VALANDĄ" ir pilnai užsimoka, tai abu raštu gauna per visą metą už \$3 in Ameriką, in Rosiją \$4.50, in Angliją 7 sh. Priek tam pilnai užsimokėję skaitytojai kas metas gauna DOVANĄ puikų Kalendorių.
W. D. Boczkowski & Co.
520-522 W. South St. MAHANAY CITY, PA.

Teisingiausia Lietuviška Agentura
PARDUODU LAIVAKORTES ant geriausių ir greičiausių Laivų, keleiviai visados bus užgandintais.
SIUNČIU PINIGUS į visas dalis svieto kuo greičiausiai ir pagal pinigų kursą. (Stoviu po kauceja \$30.000.)
Teipgi Pinigus priimu kurie nori pasidėti dėl apsaugojimo ir ant kiekvieno pareikalavimo juos sugrąžinu.
PIRMOS KLASOS HOTELIS, Skaniausi ir sveikiausi visoki gerimai, per tai visados svečių pilna, kiekvieną draugiškai ir maloniai visados pavaisina.
P. J. CHMIELIAUSKAS,
177 E. Main St. PLYMOUTH, PA.
(Bell Phone 8-R)

ADVOKATAS
VIKTORAS E. GARCAS
45 Broadway, New York, N. Y.
Išveda pasekmingiausiai visas Kriminalliskas ir Privatiskas Provas visuosia Amerikos ir Rusijos sudosia. Jei jumi atsitinka kokia nelaimė (sueždžia) pasiklauskite pirma mano rodos. Išduodu visokias Rajantalliskas popieras Daviernastis ir t. t. Su PALIUDIJIMU KONSULIO. Kas negali asabiškai atsilankyti, tegu atsišaukia per laišką ant sekančio adreso:
VIKTOR E. GARTZ
(Advokatas)
45 Broadway, New York, N. Y.

Nepamirskit Tautiško Namol
Erta, daili salė mitingams, veselijoms, tea rams ir balliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpių cigarei, skanus užkandziai ir nakvinė.
TAI LIETUVIŲ UŽEIGA.
Razutis & Dixon
101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Telephone 1470 Greenpoint.

BIRUTE
LIETUVIŲ TAUTOS VEIDRODIS.
Savaitinis laikraštis skiriamas visiems lietuviams.
„BIRUTĖ“ išeina kas pėtnyčia Tilžeje (Mažojoje arba Prūsų Lietuvoje).
„BIRUTĖ“ yra vienatinis prūsų lietuvių laikraštis, kuris visu pasišventimtu darbuojasi atgaivinti savo brolius tautiška.
„BIRUTĖ“ spausdinama lietuviškomis raidėmis ir išeina grynoj lietuvių kalboje.
„BIRUTĖ“ jau eina trečius metus ir supažindina savo skaitytojus ypačiai su reikalais prūsų lietuvių, šale to praneša apie lietuvių tautiška ir kultūriška kilimā Didž. Lietuvoje, Amerikoje ir Anglijoje.
„BIRUTĖ“ nori būti „apžvalga“ visoms apžvalgoms, ant kiek jai pasiseks tą įvykdyti, prigulės nuo savo tautiečių.
„BIRUTĖ“ tekainuoja visose suvienytose Amerikos Valstijose visiems metams tiktai \$1.50.
Priederme kiekvieno lietuviu yra išsirašyti „Birutė“, tuomi paromia reikalus prūsų lietuvių ir kartu visos lietuviškos tautos.
„BIRUTĖ“ galima užsisakyti per p. J. J. Paukštį, 120-124 Grand str., Brooklyn, N. Y., kuris yra „Birutės“ atstovu visos Amerikos.

Jeigu norite turėti gerai atliktą darbą už prieinamą kainą, tai kreipkitės į ofisą Dantistų Daktarų
GEMSO ir GINDESO
791 BROADWAY (kampas Fayettė St.) BROOKLYN, N. Y.
Valandos: Kasdien nuo 9 ryto iki 8 vak. Nedėlioje nuo 9 ryte iki 1 po piet.

BUKIE VYRAS
RUPTURA, VARICOCELE, PRAPUOLĖ SPEKOS, UŽNUODYTAS KRAUJAS ATIMA JUMS VYRISZKUMĄ
Bukie Išmintingas. Liki Sveikas.
DR. O'MALLEY BUDAS
Visados išgydo! Išbandyta per 30 metų! Be peilio ir vaistų! Išrasta per mane! Naudojamas tik mano ofise!
PASARGA. Darbininkai, katrie pas mane dirbo, gal sakyti kad jie žino mano metodą ir pagal jį gydo be operacijos, gal jie ir pamėgdžioja mano raštus. Bet randasi tik Vienas Dr. O'Malley Budas ir naudojamas tik Mano Ofise.
Aš nedrukuoju jokių ligonų gromatų, kadangi atsilankymas į mano Ofisą parodys jums, kad turiu daugybę gromatų nuo ligonų iš visų pasaulės šalių, kurie tapo išgydyti.
Prisišuk 2c. markę už knygtę padabintą paveikslais apie Rupturą.
DR. ALEX. O'MALLEY
Ofisas: 158 S. Washington St. WILKES-BARRE, PA.
Galima susikalbėti lietuviškai ir lenkiškai.

THE LACKAWANNA
Parankiausiai geležinkelio Europon koliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir perveža pasažierius.
The Road of Anthracite
(Kietųjų auglinių kelias).
Trumpiausias kelias į Buffalo. Tiesiai į Scrantoną ir Angliją Sritį. Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien. Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien. Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien. Tarpe visų vietinių Punkty nuolatinis ir parankus sustnešimas. Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:
George A. Callen,
General Passenger Agent,
90 West Street, N. Y.

Jonas S. Lopatto
Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pennsylvaniajos Universitetą), užsiima varymu provy visose teismuose.
Ofisas rumuose 47-48-49 Bonnet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENNA.
Office Phone Peoples 37
Bell 47
Residence Peoples 1100

Daktaras Tiesu, Julian Czupka
Advokatas ir Notary Public.
Ofisas: 3 N. Main Street, Wilkes-Barre, Pa. kasdien. 138 So. Washington Ave. Scranton, Pa.
Panedėliais ir Ketv. nuo 6-7 vak. Užsimu provomis Wilkes-Barre ir Scranton. Teipgi pas skvairas palidijimus (doviernastis) išrupinu Rosijoje ir Lietuvoje.

Telephone 854 W. Williamsburgh.
Williamsburgh BATHS.
E. APRIL, Savininkas.
Rusiškos ir Turkiškos PIRTYS
BATHS
274 South First Street, (tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.) BROOKLYN, N. Y.
Moterims kiekvieną utarninką.

NAUJAS GYVENIMAS!
TIKRI NAUJI METAI
Tik tada pastoja žmogui, kada užstoja naujas gyvenimas, kaip paliuosuoja nuo visokių varginimų ir numeta nuo savęs likus, yvairių skandėjimų našta.
Philadelphos M. Klinikas daugybes žmonių apdovanojo su tikrais naujais metais, suteikiant naują gyvenimą ir džiaugsmą, išgydant sergančius nevaiskus, sugrąžinant gerą sveikatą, tą brangiausių žmogaus turty. Iš daugelio štai patys žmonės kalba:
GARBUS TAUTIETI DR. KLINIKOS! Pirmiau gavimo Jūsų Ilekartų buvo teip bloga, kad dirbt negalėjau. Paklansiau draugų rodos-atsilankiau ir kaip aptarėjus Jūsų Mylistos Ilekartas, kurias suteikė, suvariojau, tai trumpam laike išgijau ir visi skandėjimai bei romantizmas išnyko. Dabar sveikas, linksmas ir tuktantį kartį dėkavoja. Savo draugams reikalaujantiems gero Daktaro pagelbos, visada rėdysin kreiptis prie Jūsų.
Su guodone **A. KARANAUSKAS,** Box 233, Seelyville, Ind.
H. HARSKOVIČE, 1723 Hancock St., Philadelphia, Pa. Labai sirgus sunkia vyriska liga. Noodugniai išgydytas, širdingai dėkavoja Klinikai už gerą sveikatą ir naują gyvenimą — tikrus naujus metus.
Nemažiau yra dėkingas **Mrs. MARĖ OČIPĒNĖ,** iš Conemaught, Pa. kuri sirgusi 9 metus skandėjimu galvos, kofų, vidurių, pėšais, ir baltųjų tekdimo liga, dabar džiaugiasi su nauja gera sveikata ir dėkavoja Philadelphia M. Klinikai, kurio tikros Ilekartos ir tobolas daktaras išgydė

GERIAUSIA UŽEIGA LIETUVIAMS — pas —
Jona Kulboka
SKANUS ALUS, GARDI ABIELEKA, VISOKI VYNAI, KVEPIANTI CIGARAI.
74 Grand st., Brooklyn, N. Y. (kampas Wythe ave.)

KAIP DAUGELI, TEIP IR TAVE GALIMA IŠGYDYTI,
jei tik nori be peilio ir operacijos. **PHILADELPHOS M. KLINIKAS** užvedė daugybes naujų Ilekartų, išradimų ir pagerinimų, teip kad kitar geresnių Ilekartų negalima gauti. Čionai, apat kitų, yra gabus specialistas daktaras nuo vyriskų ligų.
JEIGU negali pribut asabiškai, tai parašyk lietuviškai kas kenkia, o gausi rodę, pamokintus, reikalaujamas Ilekartas ir ant vietos išsilydyti. Apturėsit tikrą sveikatą pagalbą nuo visokių ligų, kaip VYRU, taip MOTERU, bei kurios tik varginimui užpuola; kaip šviečių, teip užsisėdėjusių, kaip ir nuo tų, ką kiti daktarai nesumanė išgydyti. Kreipkis drąsiai, nekilaidijant, šimtu adresu rašyt:
THE PHILADELPHIA MEDICAL CLINIC
1117 Walnut St., Philadelphia, Pa.
VALANDOS kasdien nuo 10 iki 4 po piet. Nedėlioms nuo 10 iki 3 p. p. Ir vakaris nuo 6 iki 8 utarnikais ir Pėtnyčiomis.
Philad. Med. Klinikai tikrai galima užsė. Padėkavoms išsirtos, teisingos!

Antanas Stašauckas.
Labai puikioje vietoje salunas, užlaikau skaniausius gėrimus ir kvepiančius cigarus. Lietuviai, nepamirskite atsilankyti pas savo vienuotį.
No. 2 Cor. Nesbitt ir B. EAST PLYMOUTH, PA

MOKINKIMĖS PATYS
Gramatika angliskos kalbos mokintis be mokinio (apdaryta) \$1.00.
Vaikų Draugas arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokinio 15 c.
Naujas Budas mokintis rašyti be mokinio..... 10 c.
Aritmetika mokiniuisi rnkundu, su paveikslais (apdaryta)..... 35 c.
Pinigus siųskit per Money Order šiuo adresu
P. Mikolainis,
Box 62. New York City.

Telephone Orchard 1133.
Dr. I. R. TILLMAN
Ofiso valandos: 8-10 ryte, 1-2 po piet, 6-8 vakare. Nedėliomis: 8-10 ryte, 1-2 po piet.
276 E. Broadway, New York.

H. B. ROSENSON,
317-319 Grand St., BROOKLYN, N. Y.
Telephone, 1103 W'ashington

PRETETAI LIETUVIAI.
12 dideliu ir 12 mažu.

W. SLOMINSKA
Mano Dirbtuve Apdovanota Dviem Medaliais
ant Kosciuskos Parodos už rapsingą ir artistiską išdirbimą
KARUNŲ, ŠARPU, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARŠALKINIŲ LAZDŲ IR TEIP TOLIAUS.
Turiu už garbę apreikšti guodintiems Kunigams ir guodintoms Draugystėms, kad aš dirbu visus augšėnu paminėtus daigtus PIGIAUSIAI, TEISINGIAUSIAI IR GERIAUSIAI, nes per daugelį metų užsiimdama išdirbiniais įėjau geriausių praktiką ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.
Su guodone
W. SLOMINSKA, 1025 Milwaukee Av., Chicago, Ill.

